

EVREI -II –1931- 1935 - 1936- 1937 – 1938

EVREI -II –1931- 1935 - 1936- 1937 – 1938.....	1
-----	4
Guvern Iorga-Argetoianu.Legislatura I.Sesiunea I.....	4
-----	4
1.) Declarațiile senatorului Mayer Ebner (președ. clubului parlamentar.....	5
2.) Un nou partid evreesc ?.....	5
▫ Evreii ardeleni, bucovineni.....	5
▫ Evreii regățeni	5
3.)Activitate electorală evreească, mai-iunie 1931.....	6
4.) Omagierea lui Iorga .60 de ani.18 iun.'31.....	6
5.) dr N.Lupu (PTJ) , discurs la mesaj , 30 iun.'31.....	7
▫ Problema evreească.....	7
6.) Teodor Fischer * (P.N.Evreesc) , declarație la mesaj, 1iul.'31.....	7
▫ Popor, națiune,minoritate.....	7
▫ Monarhia	8
▫ Partidul evreesc.....	8
▫ Dezideratele evreești	9
▫ Democrație , libertăți cetățenești ; stîrpirea antisemitismului	9
▫ Religia mozaică.....	10
▫ Deziderate minimale :.....	10
▫ Meserii și comerț.....	10
▫ Minoritățile.....	11
▫ Guvernul Iorga	11
7.) Mayer Ebner - demisie din Parlament	11
-----	11
Guvern Iorga .Legislatura I .Sesiunea I ordinară , 1931/ 1932.....	11
-----	11
8.) Teodor Fischer (P.Evr.) , declarație la mesaj, 25 nov.'31.....	11
▫ Guv.Iorga	11
▫ Revendicări minimale.....	12
▫ Minorități.....	12
▫ Chestiuni economice.....	13
9.) Samuel Singer (P.Evreesc) , discurs la mesaj , 3 dec.'31.....	14
▫Rostul Partidului evreesc.....	14
▫Cămătarul evreu și țăranul.....	15
▫ Conversiune . Țărănism.....	15
▫ "Speculantul " evreu.....	15
▫ Partidul Evreesc.....	15
▫ Minoritatea evreească.....	15
▫ Doleanțele evreilor.....	16
▫ Răspunsul la Mesaj.....	16
▫ Antisemiții	16
10.) Voicu Nițescu (PNTJ),"Cazul Boilă" , //implicarea lui T.Fischer // 14 martie '32	17
-----	17
▫ Minele de la Baia de Arieș.....	17
11.) dr.E.Bertcovitz (PNL-1) , 18apr.'32.....	18
12.) Congresul regional UER, Iași, 26 mai'32.....	18
-----	19
Căderea guvernului Iorga.....	19
Eșecul Titulescu.....	19
Guvern de "alegeri" Vaida.....	19
-----	19
14.) Întruniri ale Partidului Evreesc, iun- iul.'32.....	20
15.) Întrunirea "Frontului economic " -Nicolescu -Ritz , 11 iul.'32.....	21
16.) Rezultatele alegerilor din aug.'32.....	22
17 a.) M.Landau (P.Evreesc) , discurs omagial la moartea lui Tr.Moșoiu , 1	
aug.'32.....	22

17.b) M.Landau (Part.Evreesc) , Declarație, 2 aug.'32.....	22
-----	23
Guvern Al .Vaida Voevod . Legislatura II .Sesiunea extraordinară , 10 aug.-11 oct.'32.....	23
-----	23
18) Michel Weissman (P.Evreesc) , discurs la mesaj, 20 aug.'32.....	23
▫ Regimul politic românesc.....	23
▫ Evreii.....	24
▫ Partidul Evreesc.....	24
▫ P.Evreesc în sistemul de partide	25
▫ Răspunsul la mesaj.....	26
▫ ACCuza (LANC) , discurs la mesaj, 30 aug.'32.....	27
▫ CZCodreanu (Garda de Fier) ,discurs la mesaj, 30 aug.'32 - fișier Antisemitism.....	27
19.) Iosif Fischer (P. Evr.) , Comunicare : cultul mozaic, 22 sept.'32.....	27
20.) Ernest Marton (P.Evr.) , Declarație la legea control avere și apărarea onoarei, 23 sept.'32.....	27
▫ Vasiliu - Oituz, I.Z.Codreanu, N.Robu , discursuri și intervenții la legea....	28
21.) Ștefan Holban (PNȚ-Basarabia) - la legea control avere și apărarea onoarei , 23 sept.....	28
22.) Mayer Ebner (P.Evr.-Cernăuți) ,Comunicare : românizarea pronumelor evreești , 26 sept.'32.....	28
23.) M.Landau (P. Evreesc) , Comunicare : testamentul lui Jacques Elias , 26 sept.'32.....	29
▫ Comunicarea :	29
▫ Scandalul	29
Tudor Teodorescu -Branîște / 30 sept.'32.....	30
▫ "Vot nul ".....	30
24.)Mayer Ebner (P-E.) , declarație la Conversiune , 28 sept.'32.....	31
25.)Iosif Fischer (P-E.) , discurs la Conversiune, 4 oct.'32.....	31
▫ Legea Argetoianu.....	31
▫ Legea GGM.....	31
26.)M.Landau (PE) : explicarea votului la Conversiune, 7 oct.'32.....	32
27.Aureliu Weiss (evreu din PNȚ) , discurs la legea concordatului preventiv, 8 oct.'32.....	33
28.) "D.Iorga și problema antisemită " , declarație , 6 oct.'32.....	33
29.) M.Landau (PE) , Întrebare : Regimul cultelor din România // cultul mozaic / , 8 oct.....	34
▫ Cultul mozaic.....	35
30.-1.) Congresul Comunităților Evreești , 31-oct.- 2 nov.'32.....	35
▫ Comunicat UCE.....	35
-----	36
Guvern Maniu .Legislatura II.Sesiunea ordinară . 15 nov.'32 –.....	36
-----	36
31.) Michel Weissman , Comunicare: calomnierea cultului mozaic , 29 nov.'32.....	36
32.) dr.I.Niemirower (șef -rabin) , discurs omagial, Senat, 1 dec.1932.....	36
33.) V.Serdici (PȚ) , discurs la mesaj, 13 dec.'32.....	37
▫ Conferința de la Versailles.....	37
▫ Clauzele pentru minorități.....	37
▫ Dezbateri la Liga Națiunilor.....	37
Dr.Lupu / 13 dec.'32.....	38
▫ Partidele minorităților.....	38
▫ Evreii	38
V.Serdici / 13 dec.'32.....	39
▫ Intenția lui Maniu : statutul minorităților.....	39
33.a)*Notă :N.Petrescu Comnen(delegat permanent la Societatea Națiunilor). 39	
▫ Tratatul pentru minorități.....	40
▫ Atitudinea lui Brătianu.....	40
▫ Consecințele " Tratatului pentru minorități".....	40
▫ Pericolul revizionismului.....	40

34.) Michel Weissman , Comunicare : loialitatea evreilor , 17 dec.'32.....	41
-----	41
Guvern Vaida .Legislatura II .Sesiunea ordinară - continuă-16 apr.'33.....	41
-----	41
35.) M.Landau (P.Evr) : la starea de asediu // contra ! // 3 febr.'33.....	41
36.) IGDuca , Politica PNL și PNȚ față de cultul mozaic, 26 mart.'33.....	41
▫ Cultele.Biserica.....	41
▫ Politica PNȚ : cultele.....	41
* Notă. Jaques Pinelis, <i>Istoria evreilor</i> , ed.a II - refăcută, Iași, 1935 , p. 427	
-----	42
37.) Cooperativele evreești din Basarabia, Senat, 28 mart.'33.....	42
38.) Măsuri represive contra evreilor în Germania, 29 mart.'33.....	42
39.a) UER , W.Filderman , Adunarea organizațiilor evreești din Capitală, 4	
apr.'33.....	42
39 b) Apelul "Uniunii evreilor pământeni " , 15 mai '33.....	43
▫ Dle Stelian Popescu ,.....	44
39 c) ▫ W Filderman (președ. UER) / 28 mai'33.....	44
40.) Retragerea naturalizării și pierderea cetățeniei în Germania, 31 iul.'33.....	45
41.) Congresul sionist din Praga, 22 august '33.....	45
42.) Hotărârea Societății Națiunilor în chestia refugiaților germani, 10 oct.'33.....	45
43.)Congresul internațional Evreesc, Geneava, sept.'33.....	46
44.) Demonstrații revizioniste evreo-maghiare la Budapesta, 27 oct.'33.....	46
45.) Mihail Sebastian, " De două mii de ani " , 1934.....	46
46.) Congresul Partidului Evreesc, 8 nov.'33.....	48
-----	48
Guvernul IGDuca . 14 nov.'33.....	48
Alegeri . 20,21 dec.'33.....	48
-----	48
47.) CC. al P.Evreesc , Comunicat : participare la alegeri // 22 nov.'33.....	48
48.)Atitudinea evreilor față de alegeri , 4 dec.'33.....	49
49.) U.E.R. , Comunicat , 10 dec.'33.....	49
50.) Naționalism evreesc ? , 16 dec.'33.....	50
51)Unversul" : Agenții antisemitismului , 21 dec.'33.....	50
52.)P.N.Evr.-în alegerile din 20 dec.'33.Rezultate,comentarii.23-31 dec.'33.....	51
A. Procentele pe țară , pe partide :.....	52
B. Votul , pe județe:.....	52
▫ Alegerile. Rezultate la Cameră. , 24 dec.'3.....	52
A. Rezultatul alegerilor pe București :.....	52
▫ I.Hâncu "Partidul național evreesc ".....	53
▫ Evreii -minoritate ?.....	53
▫ Palestina ? Sionismul ?.....	53
▫ Partid Național Evreesc ?.....	54
▫ Asimilare sau naționalism ?.....	54
53.) I.Ludo , <i>Hitler.Revoluție sau pogrom ?</i> , [dec ?_] , 1933.....	55
54.)I.Ludo ,DI Nae Ionescu apără pe Ebrei contra Jidanilor, 1 dec.1933.....	55
▫ Guvernul Duca și evreii.....	55
▫ Hitler și antisemitismul românesc.....	56
▫ Filosemitismul românesc.....	56
55.) I.Hâncu, <i>Partidul Național Evreesc</i> , dec.1933.....	56
▫ Partid Național Evreesc ?.....	56
▫ Evreii - minoritate etnică ?.....	57
-----	57
Guvern Gh.Tătăărăscu .Legislatura I .Sesiunea ordinară , 1 febr.- 28 apr.'34.....	57
-----	57
56.) Reuniunea de la școala "Instrucțiunea -Goldfarb " ,11 mart.'34.....	57
57.)Serbare ziaristică ." <i>Egalitatea</i> " la a 45 -a aniversare , mart.'34.....	57
58) Miting sionist în Capitală, 10 apr.'34.....	58
-----	58
Guvern Gh.Tătăărăscu .Legislatura I .Sesiunea extraordinară , 14 iun.'34.....	58
-----	58
59.) Vict.Iamandi (subsecretar de stat) , interview , Slănic, 24 iul.'34.....	59

▣ Politica minoritarilor.....	59
▣ Evreii în viața politică.....	59
▣ Minoritari în posturi importante.....	60
-----	60
Guvern Gh.Tătărăscu .Legislatura I .Sesiunea ordinară , 15 nov.'34 - 25 apr.'35	60
-----	60
60) Leon Aronovici -Pietriș, sărbătorit de " Soc. Iulius Barasch " , 18 nov.'34...60	60
61.) Sigmund Birman , Subscripții la Împrumutul de Înzestrare a armatei , 19 ? nov.'34.....	60
62.) Procesul " Protocoalele Înțelepților Sionului " Berna, 30 oct.'34.....	61
63.)Pomenirea lui Horia, Cloșca și Crișan, la 150 -a aniversare , Senat , 28 febr.'35.....	64
64.) Statistică : căsătorii, mozaici, pe sexe . 1930-1934.....	64
65.) dr.W.Filderman , Problema muncii naționale . Criza în barouri. 1935.....	64
▣ Criza din barouri - Ardeal.....	64
▣ Criza din barouri – Ardeal.....	66
-----	66
Guvern Tătărăscu .Legislatura PNL. Sesiunea a III-a ordinară , 14 nov.'35 - apr.'36 ;Sesiunea a IV-a ordinară, 14 nov.'36- 20 mart.'37.....	66
-----	66
66.)Av.Tully Rozenthal, <i>Mișcarea evreească din România</i> , , 1937.....	66
▣ Primele organizații naționale evrești. (p. 159).....	66
▣ Clubul Național Evreesc -Partidul Național Evreesc.....	67
▣ Clubul Parlamentar Evreesc.....	67
▣ Sfatul General al Evreilor din România	67
▣ Partidul Evreesc - Theodor Fischer.....	67
▣ Congresul General ;.....	67
▣ Principiile Partidului Evreesc din România.....	68
▣ Participări electorale ale P.E R.....	68
▣ Guvern Iorga (1931).....	68
▣ Guvern PNȚ (1932).....	68
▣ Guvern PNL-Duca (1933).....	68
▣ Activitatea PER. ▣ Relația cu UER.....	69
▣ Frontul Unic de Apărare.....	69
67.) Partidul Evreesc din România , conduita în alegeri , 1 dec.'37.....	69
Vezi rezultate la alegeri și evrei aleși . fișier Algeri 20, 22 dec.'37.....	69
▣ Totalizări pe țară.....	69
▣ Alegeri Cameră .Totalizări definitive pe țară.....	70
▣ Reprezentanții cultelor.....	70
-----	70
Guv.Goga -Cuza 29 dec.'37 - 9 febr.'38.....	70
-----	70
68.) "Curierul Israelit " , Manifest , 3 ian.'38.....	70
69.) <i>Decretul - lege nr. 169, revizuirea cetățenilor</i> , 22 ian.'38.....	70
▣ Decretul regal / 22 ian.'38.....	70
▣ Expunerea de motive/ 1938.....	70
▣ Dobândirea naționalității române pe teritoriile alipite / 1924.....	71
▣ Invazia evreilor după unire.....	71
▣ Termenele executării.....	71
70.) Aplicarea, interpretarea , contestarea , <i>legii revizuirii cetățeniei</i> , 23 ian ș.a.	71
-----	71
▣ Rezultatul revizuirii cetățeniei.....	72
▣ Presa : Informații , reacții, declarații , comentarii.....	72
71.) Revizuirea cetățeniei- în atenția forurilor internaționale , 20-30 ian.'38.....	74
"Universul " / 30 ian.'38.....	74
▣ Consiliul Ligii Naționale - sesiunea 100	75

1.) Declarațiile senatorului Mayer Ebner (președ. clubului parlamentar

, apr.-mai 1931 .

("Dimineața" , 27 apr.1931)

[Comentariul "Dimineții" : Dl **Ebner polemizează cu d.Filderman** , președ.UER , care s-a exprimat în alt fel în legătură cu **Statutul pentru minorități** ;

amintește că, în 1919 , la Paris,a luptat pentru obținerea unor asemenea drepturi.]

/ " Prin numirea dlui **Iorga ca prim ministru**, Regele a făcut un experiment de importanță istorică covârșitoare , împuternicind , după formularea lui Platon despre stat ,

pe "**înțeleptul națiunii**" să formeze un guvern.

D.Iorga trebuie să arate dacă știe numai să cugete înțelept, sau să și guverneze mai bine decât toți.În acest sens, eu văd în **premieratul d-lui Iorga un eveniment de importanță mondială "**

/ "De la d-nii **Iorga și Argetoianu, evreii așteaptă o reprimare energică și efectivă a brutalităților cuziste.[...] De la titularul ministerului de Instrucție și culte**, profesorul de istorie Iorga, **e de așteptat** că, în pozițiunea sa de înaltă de răspundere,

va avea înțelegere pentru faptul că **un popor ,atît de vechi ca evreii , trebuie sprijinit** în cultivarea entității sale specifice , cu atît mai mult cît aceasta se armonizează în cadrul intereselor generale alestatului."

/" **În numirea d-lui Brandsch ca subsecretar de stat al minorităților** ,

noi vedem **un progres** resimțit pe tărîmul tratamentului pentru minorităților etnice. Avem impresia că noul guvern se va ocupa în mod serios de această problemă, în interesul însuși al statului..

D.Brandsch are și pentru noi,evreii, înțelegere , deoarece el împărtășește părerea noastră cu privire la minoritatea evreiască.

Activitatea d-lui Brandsch trebuie să ducă la regularea problemelor minoritare , printr-un **statut special al minorităților. "**

2.) Un nou partid evreesc ?

(" Dimineața", 7 mai 1931)

Primim înștiințarea că s-a înființat un nou partid: **Partidul Național Evreesc**

▣ **Evreii ardeleni, bucovineni.**

Autorii acestei creații , sînt **cîtiva politicieni evrei din Ardeal și Bucovina** , cari, după alipirea acestor provincii , purtați de valurile împrejurărilor, **au ajuns în parlamentul românesc.**Firește, **ei ar vrea ca și pentru viitor, să-și păstreze acest avantaj** [...]

De aceea, **s-au hotărît să se extindă și în Vechiul Regat.**

/ "Dar dacă **evreii ardeleni și bucovineni se pot socoti minoritari** - la ultima alegere parțială de la Cernăuți ,d.Mayer Ebner a încheiat și pact cu blocul partidelor minoritare -

▣ **Evreii regățeni .**

" ... **evreii din Vechiul regat nu sînt și nu se consideră minoritate etnică. Ei s-au declarat în totdeauna români** ,în această calitate au cerut drepturile politice , și cu acest titlu le-au obținut.

Evreii din vechiul regat iau parte la viața publică românească , ei sunt profesori, scriitori, artiști, ziarști români , răspîndiți în toate partidele românești, după idei și curente ."

/ Interesele "speciale evreești" ,sunt reptezentate de **UER** , care-și susține revendicările cu unul sau altul dintre partidele românești, cum au fost formulate de întemeietorul **Ad.Stern**.Ex. a fost cartelat cu PCD-Take Ionescu, altădată cu

Țărăniștii,

mai recent, cu liberalii .

"Este ceva anacronic și bizar a vorbi evreilor români de un partid național evreesc , a încerca să-i izolezi într-un fel de ghetto politic, când ei înțeleg să stea în complexul vieții românești, cum a făcut-o încă înainte de a avea drepturile politice , și cu atât mai mult de atunci încolo."

...Cercurile politice nu prezic deci nici un succes politicianilor evrei din Ardeal și Bucovina.

3.) Activitate electorală evreească, mai-iunie 1931.

O delegație a **Clubului parlamentar evreesc**, compusă din senatorul **Mayer Abner** și ex-deputatul **Theodor Fischer** , a fost primită de Iorga.

Delegația a felicitat pe premier, expunându-l p.d.v. în problemele minoritare.

Iorga a promis că se va preocupa de probleme (Dimineața, 27 apr.'31)

Evreii în alegeri. Între UER și guvern a intervenit un cartel .Pe listele guvernului,

atât în Vechiul Regat cât și în provinciile unite, vor candida **o serie de reprezentanți**

ai UER. Este vorba de acei evrei care consideră necesară încă o luptă specială pentru emanciparea totală.

"Nu toți evreii sunt preocupați în aceeași măsură de această chestiune.

Foarte **mulți evrei**, duși instinctiv de interesele lor de clasă sau stăpâniți în mod perfect conștient de diferite doctrine în curs, sunt **membri activi în partidele politice ,**

căci **găsim evrei la liberali, la național-țărăniști, la iorghiști, la lupiști, la socialiști, la comuniști** etc. Acești evrei votează, firește, cu candidații partidelor respective ,

ba unii dintre ei sunt chiar candidați pe aceste liste.

"O soluție cu totul imposibilă este crearea unui partid național-evreesc care să înglobeze pe **toți evreii într-un singur organism** , menit să lupte în afară de toate celelalte partide .[...] **Acordăm această preferință UER tocmai pentru că ea**

nu înțelege să fie partid național evreesc , căci concepția unui astfel de partid constituie **o absurditate** , și poate **face mult rău în primul rând evreilor** [...] Numai națiunile care au de revendicat dezrobirea națională pot întemeia partide

naționale . Acesta **nu e cazul evreilor români"** (Dimineața, 13 mai '31)

Cartelul evreilor cu guvernul. **Guvernul acordase UER, 8 candidaturi:**

5 la Camera, 3 la Senat. Când s-au fixat listele... Argetoianu a oferit locuri inacceptabile... apoi a revenit, a promis... (Dimineața, 15 mai'31)

4.) Omagierea lui Iorga .60 de ani.18 iun.'31

DAD, MO%, 18 iunie '31)

Teodor Fischer (P.N.Evreesc), în Camera :

"Minoritatea etnică evreească din România, și-a mărturisit totdeauna solidaritatea cu națiunea română în momentele de importanță istorică din viața ei.

Este negreșit un asemenea moment istoric pe care-l trăește astăzi **românismul** de pretutindeni, sărbătorind aniversarea a 60-a a zilei în care i-a fost **dăruită de Providență , Nicolae Iorga (aplauze prelungite, îndelung repetate)**

Nu mă încumtez să încerc a găsi cuvinte spre a exprima ce înseamnă pentru națiunea română **geniul și știința , iubirea și devotamentul , voința de fier și puterea de muncă a fiului său Nicolae Iorga.**

Au făcut-o alții mai chemați [...] să zăugăvească **personalitatea unică** a acestui **stegar al românismului.** [...] ea este **extractul tuturor virtuților nemului său, [...]** **expresiunea condensată a tot ce e nobil și bun în sufletul românesc.**

(aplauze prelungite, bravo)

Populațiunea evreiască din România , ca acea fracțiune a acelei colectivități etnice , care este numită poporul cărții, înțelege să aprecieze, să admire și să stimeze în măsura cuvenită personalitatea celui mai mare cărturar al națiunii

române. [...]

muncă intelectuală fără seamăn,[...] urîndu-vă din toată inima ca pînă la limita extremă a vieții omenștii , să puteți lucra în sănătate pentru binele și progresul Patriei[...]

Să mai fie viața d-voastră , printr-un lung șir de ani, **binefacerea societății din care faceți parte**.Să trăiți " (aplauze repetate, bravo)

Prim Rabin dr. I. Niemirower (Senat) :

(DS,MO 5, 18 iun.'31)

"Cînd întreaga suflare românească sărbătorește pe **dascălul Românilor, uriașul gîndirii românești, Nicolae Iorga**, luăm și noi Evreii din România parte la această festivitate a **geniului românesc**. (aplauze)

"Dacă , **după concepția iudaismului, intelectualitatea** fiecărui om este o **scînteie dumnezeiască** , forța spirituală a unui **cărturar de măreția profesorului Iorga**

este **focul sacru , focul ceresc** , care strălucește pe altarul patriei române.

(aplauze)

" Ridicăm și noi **sanctuale de recunoștință acestui savant cu renume mondial** , acestui **ilustru scriitor** care, după o celebră definițiune a **ființei istoricului** ,

este **un profet**, care își îndreaptă privirile spre trecut;

acestui **mare patriot**, care creiază și viitorul statului român, **realizînd visul lui Plato din antichitate , ca filozoful să fie la cîrma țării .**

Dacă **s-a zis că acela care scrie istoria nu poate face totdeauna istorie** ;

Veneratul nostru prim-ministru va arăta că talmăcește cu măiestrie fenomenele istorice ale cultului, și creează mari politici pentru viitor." (aplauze)

5.) dr N.Lupu (PT) , discurs la mesaj , 30 iun.'31

(DAD, MO 12, șed. din 30 iun.'31, pp. 362- 372)

Lupu / iun'31

▣ Problema evreească

A fost foarte **îndurerat de modul cum a putut să pună problema , ACCuza**

"Din punct de vedere **politic, chestiunea evreească în România nu există.**

Art. 5 din Constituție spune că Românii , fără deosebire de origine etnică, de limbă sau religie, se bucură de toate drepturile.

Art. 7, la fel. **Art.22** spune :< Libertatea coștiinței este absolută.Statulgarantează tuturor cultelor deopotrivă libertate și protecțiune.>

Prin urmare , **din p.d.v. politic, o chestiune evreească la noi în țară nu există.**

- **N.Robu** : " Dvs vă bazați pe Constituție., dar **Constituția [vechea] a fost modificată."**

- **Lupu** :"**Din p.d.v. economic, da, poate există o problemă.**

Dar în această chestiune economică,onorabile domn, abia **a miia parte dintr'însa este poate chestiune evreească."**

I-a spus de ațiștea ori lui Cuza că dacă îi face dovada că toți exploatorii sunt evrei și că printre exploatați nu sunt evrei , el se înscrie în LANC.

[.....](p. 371)

Lupu / iun.'31

6.) Teodor Fischer * (P.N.Evreesc) , declarație la mesaj , 1iul.'31

(DAD, MO 14, șed. din 1 iul.'31, pp 415- 418)

[LD. face mai întîi o **mică dizertație** privind noțiunile controversate la ordinea zilei,destul de interesantă.Apoi citește **Declarația**.Sublinierile, supratitlurile,

colorările ,îmi aparțin]

(vezi xerox integral)

[* LD: rev. "cultul mozaic" , dec.'88 evocă faptul că **T.Fischer** a adus **adeziunea pop.evreești la Unire**, la Consiliul Dirigent, - Sibiu - ?1919 ? Eu nu am document]

▣ Popor, națiune, minoritate

" În jurul unei fraze din Mesaj, care invocă conviețuirea mai multor popoare cu nația română în cadrul statului român, s-a ivit o controversă, controversă ce, în mod firesc, trebuie să intereseze foarte de aproape grupările politice înjghebate de cetățenii minoritari.

" Mai multe partide din opoziție, descoperind în această frază un punct vulnerabil,

un fel de călcâiul lui Achile al guvernului, unde i s-ar putea cauza, eventual, o rană morală, l-au atacat cu învinuirea că recunoașterea coexistenței în țară a mai multor popoare cu nația română, ar fi incompatibilă cu axioma că România este un stat național unitar.

"Aceste partide și-au întemeiat teza pe considerația că cetățenii de altă origină decât nația românească, ar fi numai indivizi izolați și nu s-ar putea afirma existența unor colectivități compuse din cetățeni de aceeași origină etnică neromânească.

"Însă, expresiunea de minoritate etnică însăși, întrebuițată de toată lumea politică, întrebuițată de tratatele internaționale, întrebuițată de însăși partidele în chestiune, desmint această teză.

"Oare cuvântul "minoritate" nu este un substantiv colectiv, nu înseamnă noțiunea unei ființe colective, concepută ca existentă în mod separat de ființele individuale care o compun? Vasăzică este o realitate incontestabilă că aici în țară cu nația românească conviețuiește o serie de colectivități, compuse din elemente de populație de aceeași origine etnică neromânească, fiecare din aceste colectivități nu reprezintă decât un fragment și nu totalitatea unui popor. [...]

Însă legile stilistice [!!!] admit ca numele întregului să fie întrebuițat în locul numelui părții. Și astfel, nici măcar legile stilistice nu sunt călcate dacă minoritățile etnice sunt invocate ca popoare."

" Dealtfel controversa care s-a născut în jurul termenului de popor, folosit pentru minoritățile etnice, arată tocmai cât de necesară este lămurirea perfectă a opiniei publice în această chestiune.

(I-ar trebui ceasuri întregi ca să lămurească această controversă științifică.)

"Această divergență de păreri nu reprezintă propriu zis decât o coliziune între o concepție a secolului al XIX-lea, și o concepție a secolului al XX-lea.

" Și această din urmă concepție, mai înaintată, este un fenomen ciudat: nu este al opoziției, considerată ca opoziție de stînga, ci este a guvernului, considerat ca guvern de dreapta."

T.Fischer - Declarația, în numele Partidului evreesc:

▣ Monarhia .

" [...] partidul evreesc se asociază cu toată inima și cu mare însuflețire la cuvintele omagiale din proiect, prin care această Adunare își manifestă sentimentele de credință și iubire față de MSRegele Carol al II-lea. Pătrunsă de aceleași sentimente, populația evreească din întreaga țară înconjură cu nețărmurit devotament Tronul augustului său Suveran și nu încetează a se ruga ca pronia cerească să ocrotească viața și să binecuvînteze domnia Maiestății Sale. "(p. 416)

T.Fischer / iul.'31

▣ Partidul evreesc.

[LD: atenție, atenție la nuanțe ; atenție la accepțiunea dată patriotismului "românesc"

prin prisma sionismului ; atenție la doctrina sionistă, în context românesc.]

"Apariția partidului evreesc în arena politică a țării, angajarea hotărîtă a forțelor lui spre a duce în alegeri o luptă proprie în împrejurări din cele mai vitrege, și realizarea din partea lui a unui succes electoral desăvîrșit, constituiesc fapte cari trebuiesc privite și apreciate sub două aspecte.[...]

prin unirea cetățenilor evrei din toate provinciile țării într-o singură și unitară

organizațiune politică, cu centrul aflător în **Capitala țării**, în anul 13 din viața României întregite, **ultimele consecințe** formale ale marilor transformări istorice din care ea a ieșit, au fost **trase în mod definitiv** și de către **elementele populațiunii evrești din teritoriile alipite**, și astfel **s-a făcut un pas înainte** pe drumul de consolidare al unității statului român."

"Și dacă nimeni cu cugetare logică nu se poate sustrage recunoașterii acestui adevăr, **n-ar trebui să fie bărbat de stat român** căruia **constituirea și existența partidului evreesc** să nu-i inspire **un sentiment de satisfacțiune patriotică.** [!?!]

"Privite **sub aspectul nevoilor vieții evrești**, sus indicatele fapte, **arată voința clară exprimată de majoritatea covârșitoare a populației evrești** din România, că **cucerirea unui viitor al său**, în care exigențele sale de viață să găsească deplină îndestulare în toate direcțiile, **nu vreau s-o urmăresc pe căile piezișe ale unei politici de neclaritate și echivoc, de învelire a firii iudaismului de ipocrizie**, ci dorește s-o realizeze printr-o **politică străbătută de spiritul secolului XX**, politică care, pornind de la **afirmarea deschisă și sinceră a legământului său** indestructibil, **cu entitatea neamului evreesc**, se mișcă pe limba dreaptă de idei de **minoritate etnică, față de națiunea majoritară română.**" (apaluze la P.Evr.)

"Aceasta este **politica patriotică**, în înțelesul propriuzis al cuvântului, căci **numai recunoașterea clară a legământului evreimii** din România, **cu restul colectivității poporului evreu**, poate acorda sufletului ei **echilibrul** indispensabil, **sentimentul unui adevărat și curat patriotism românesc.**" [!?!]
Fischer / iul.'31

▣ **Dezideratele evrești .**

"De aceea trebuie considerat, ca de sine înțeles, că steaua conducătoare a acestei politici este și rămâne **perfecta solidaritate și armonie sufletească a minorității evrești cu națiunea română**, în tot ce privește principiile fundamentale,

de **devotament neclintit față de Tron**, de **dragoste nețărnută către țară** și de nestrămutată credință către **ideea statului român**.

"Urmărind această stea călăuzitoare, în toate acțiunile ei,

partidul evreesc își propune **realizarea dublului ideal**,

de a dobîndi pentru cetățenii români, cari fac parte din minoritatea etnică evrească, situația asigurată prin legi, instituțiuni și un spirit general de înfrățire, ca, **pe de o parte, egalitatea lor cetățenească**, înscrisă în Constituția țării, să fie respectată în practică, [...]

de altă parte, colectivitatea lor, printr-o **autonomie acordată, patronată și supravegheată de statul român**, să fie pusă în stare de a-și cultiva și dezvolta, în mod independent și nestînjănit, **cultura proprie.**"

ACCuza : "Aiurea !"

T.Fischer : " **Urmărirea ambelor țeluri**, determină străduințele de căpetenie ale partidului evreesc [...]. **Pretindem** ca cetățenii români, cari fac parte din minoritatea etnică evrească, **să fie primiți**, potrivit capacităților lor, fără nici o restricție,

în serviciul **administrațiunii centrale, locale și în învățămîntul public, al armatei,**

al justiției și al celorlalte ramuri din funcțiile statului."

Nichifor Robu : "Da, la Palestina .Voi sunteți sioniști ! **Sioniștii spun că vor să plece în Palestina .Atunci ce te privește administrația Țării Românești ?**

Pregătește-te de plecarea în Palestina.

Noi ne vom căsni să fim cei mai buni sioniști, să vă ajutăm plecarea acolo "

Voce evrească : "Rămînem aici !"

ACCuza : "Rămîneți, dar cu **rizicul și pericolul vostru.**Și fără perciuni "

(zgomot, întreruperi)

Teodor Fischer : [...] **cerem cu mare insistență** ca la organizarea **întreprinderilor industriale și comerciale colective** care iau ființă, **o parte corespunzătoare a personalului** să fie recrutată din acele **elemente evrești**, cu pregătirea și experiența cuvenită, **a căror întreprinderi particulare cad victime** acelor mari prefaceri în domeniul economiei noastre naționale "

▣ **Democrație , libertăți cetățenești ; stîrpirea antisemitismului ...**

[LD: atenție la nuanța dată libertăților cetățenești , cu tentă voalată și aluzivă , la datoria de a sancționa ... antisemitismul]

" Dlor deputați , **ne declarăm aderenți statornici ai democrației nefalsificate** , care comportă , în afară de un **sistem de guvernare parlamentar**, în adevăratul înțeles al cuvîntului, **respectarea cu sfințenie a tuturor libertăților cetățenești**, în deosebi a libertății întrunirii, a libertății presei, și a libertății învățămîntului. **Însă** pe cît de sincer vroim să fim totdeauna între apărătorii aprigi ai acestor libertăți, pe atît de hotărît socotim că prin **mișcări sau acțiuni care , sub orice titlu sau pretext, urmăresc distrugerea ordinii publice, ori provocarea unor fapte ce primejduiesc viața, sănătatea sau avutul unor categorii din populațiunea țării, se abuzează de libertățile cetățenești** și, în consecință, **pretindem stîrpirea unor asemenea abuzuri** , prin aplicarea energică a cuvenitelor **măsuri de prevențiune și sancționare ."**
Fischer / iun'31

▣ **Religia mozaică.**

"Conștienți de faptul că **cel mai esențial bun național al poporului evreu** rezidă în **religia** sa și în **tradițiile sale etice** care singure au avut puterea de a-i păstra existența , **susținem** în modul cel mai hotărît toate acele **deziderate ale minorității etnice evreești**, care sunt în legătură cu **executarea nestingerită și liberă a prescripțiilor credinței mozaice**.Luptăm deci pentru **legiuiri și măsuri guvernamentale** , care să facă cu putință **dezvoltarea sănătoasă a comunităților evreești**, și **pretindem** ca din respectarea prescripțiilor și obiceiurilor religioase , să nu rezulte pentru credincioșii confesiunii mozaice **nici un prejudiciu material sau moral."**

▣ **Deziderate minimale :**

Modificarea art. 50 , 60-68 din legea privind dobîndirea și pierderea cetățeniei române (24 febr.'24) , în concordanță cu Tratatul de la Paris (9 dec.'19) , ratificat de Parlamentul românesc (MO nr.40 / 1920) ;

Abrogarea art. din legea cultelor (1929, PNL) , privitoare la cultul mozaic;

[Substrat : **opozitie la unificarea cultului mozaic și reprezentarea în parlament de către rabinul șef din Vechiul Regat]**

Sporirea proporțională a subvenției statului pentru **cultul mozaic ;**

Scutirea elevilor evrei de a face **lucrări scrise și desen, sîmbăta ;**

Înființarea unei **școli normale evreești de stat ;**

Eliminarea din legea învățămîntului a împiedicării frecventării școlilor particulare alese [substrat : dreptul de a frecventa școli maghiare]

Modificarea legii cooperative (1929, PNL) încît **cooperativele evreești** să funcționeze sub **tutela unei centrale proprii** , **cu excluderea oricărui control din partea Oficiului Național al Cooperativelor** , cu singura condiție : atașarea lor la **Centrala cooperativele evreești ; (zgomot, vociferări)**

Nichifor Robu (LANC) : "Ascultă , **să-ți faci cooperativa la Ierusalim !"**
(zgomot)

T.Fischer : "Ați recunoscut **acest drept** și pentru **cooperativele germane și maghiare** "

Robu : "De ce nu cereți scoaterea la licitație a tuturor țărănilor din România ? "

Voce : "**Pe ceilalți de ce nu-i stingherește controlul Centralei ?** "

Fischer : pentrucă acest control al Oficiului Național al Cooperativelor se face **într-un anumit spirit** care nu cadrează cu concepțiile acelor ce intră în aceste cooperații.Și , dacă s-a recunoscut acest drept pentru cooperativele germane și maghiare, **de ce nu s-ar putea recunoaște și pentru cooperativele evreești ?"**

Robu : "Un **gheseft fără control** ar fi mai bine !"

▣ Meserii și comerț.

"Fără a uita vreun moment **caracterul eminent agrar al României, partidul evreesc** nu poate trece cu vederea că **cea mai mare parte a populației evreești din țară trăește din meserii și comerț...**

Robu : "Din meserii ? **Din hoții !**"

Fischer : "... și astfel se va găsi totdeauna , între **purtătorii de cuvânt** pentru **apărarea intereselor legitime ale meseriașilor și comercianților**, care constituiesc **elemente atât de prețioase** în organismul economic al statului."

Fischer / iul.'31

▣ Minoritățile

"Ca **semn al atitudinii binevoitoare** a acestui guvern , față de exigențele vieții minoritare din România, poate fi considerat noul **Subsecretariat de stat al minorităților...**

Robu : " Păcat că nu este un jidan !"

Fischer : "... a cărei organizare și funcționare urmează a fi așezată pe temelii definitive și sistematizată printr-o lege specială. [...] **revendicarea noastră** firească ca în cadrul subsecretariatului de stat în chestiune **să se înființeze ...**

Robu : " O republică jidovească !"

Fischer : "... pentru chestiunile evreimei din țară, **o secțiune specială** , sub conducerea **unui funcționar superior** , numit din sînul **acestei minorități.**"

Robu : "Poate să fie rabinul Țirelsom, de pildă"

Fischer / iul.'31.

▣ Guvernul Iorga .

"[...] **Partidul Evreesc nădăjduiește** că opera de cîrmuire a acestui **guvern** va evolua către **un regim de dreptate, umanitate și propășirea** materială și morală [...]

Din acest motiv, [...] se simte îndemnat ca, sub rezerva satisfacerii grabnice a dezideratelor minimale formulate de el,

Să nu precupețească azi onoratului guvern **concursul său**, și să răspundă la invitația de **colaborare** a onoratei majorități dina aceastăCameră, cuprinsă în **Răspunsul la Mesaj**, cu : < **da !** > "

T.Fischer / iul'31

7.) Mayer Ebner - demisie din Parlament .

În loc,**Singer Samuel** . 12 iul.'31.

(DAD, MO 31, 12 iul.'31, p 1265-66)

Guvern Iorga .Legislatura I .Sesiunea I ordinară , 1931/ 1932

8.) Teodor Fischer (P.Evr.) , declarație la mesaj, 25 nov.'31

(DAD, MO 7, șed.din 25 nov.'31, p. 102-103)

[LD. Fischer este întrerupt ,sîcîitor , la fiecare frază , de AC și GA Cuza , tatăl și fiul,

și dr.V.Trifu , "antisemiții de serviciu" , cu apostrofări de genul "jidanii " , "paraziții" etc...

Din acest soi de "antisemitism" nu se poate extrage decît o dovadă de mitocănie, și , în orice caz, de crasă vulgaritate parlamentară .]

T.Fischer / nov.'31

▣ Guv.Iorga .

"**Venirea actualului guvern** în fruntea treburilor țării ,dacă nu a fost salutată de noi cu entuziasm, nu a fost totuși întâmpinată din parte-ne **cu nici un fel de prejudecată.**

Atitudinea noastră față de acest guvern a fost determinată , de la început, de **dorința sinceră de a-l vedea reușind să înfăptuiască o operă de cîrmuire înțeleaptă și binefăcătoare** pentru țară și **pentru toate elementele etnice** ale populațiunii ei.

Atît de adînc trăia în sufletul nostru această dorință , încît nu ne-am lăsat impresionați

nici de întrebuițarea unor **metode reacționare** , după rețetele vechi, pentru făurirea majorității parlamentare ,

nici de **apariția altor fenomene** de natură să inspire neîncredere .

" Am privit evoluarea activității acestui guvern prin prisma **optimismului** care caracterizează **declarațiunea** făcută de noi cu ocaziunea discuției generale la Mesaj ,

în sesiunea parlamentară trecută ." (p. 102)

T.Fischer / nov.'31

▣ Revendicări minimale

"**În declarațiunea menționată**, arătînd **problemele cele mai arzătoare** cari apasă în libera ei dezvoltare , **minoritatea etnică evreească** din țară și indicînd **felul cum acele probleme pot fi soluționate** , ne-am formulat un număr de **revendicări minimale** , condiționînd încrederea în guvern , de realizarea grabnică a acestor exigențe ale noastre .**Timpul scurs de atunci** , departe de a ne aduce satisfacțiunea vreunei asemenea realizări , nu ne-a arătat **nici măcar un semn cît de neînsemnat de buna intențiune a guvernului pe acest tărîm.**Dimpotrivă, a trebuit să constatăm , spre adîncul nostru regret , **lipsa totală de înțelegere și solitudine** față de **problemele speciale ale evreimii din țară.**

" A rămas **fără nici un ecou un Memoriu** al nostru ,

prin care am stăruit pentru realizarea revendicării noastre privitoare la

regulamentarea posibilității pentru **elevii evrei** din școlile Statului ,

de a respecta prescripțiunea religiei lor , de a se abține de la lucrări în scris

și de la desen, în zilele de **Sîmbătă și sărbători**, cu toate că am dovedit în acel

memoriu cu ce largă înțelegere pentru convingerile religioase minoritare a fost

rezolvată această chestiune aproape **în toate țările civilizate."**

ACCuza :" **Jidanii nu mai pot face legi în țara noastră**, ca ei să serbeze

Sâmbăta.Aceasta e obrăznicie !"

T.Fischer: " Aceasta este opinia d-voastră"

ACCuza : "**Este opinia țării, a românilor**"(p. 102)

T-Fischer / nov.'31

▣ Minorități

" Despre dezvoltarea organică , mai apoi, a **Subsecretariatului de stat pentru minorități** , promisă la începutul prezentei legislaturi ,

nici nu se pomeniște în Mesaj. Atribuțiunile acestui subsecretariat de stat

sunt și astăzi tot atît de nebuloase ca în momentul înființării sale.

"Acordarea de **subvenții pentru școlile minoritare** , începută de guvernul anterior,

e drept, în măsură foarte modestă, **a fost pe deplin suprimată de guvernul actual.**

"Ceea ce **ne doare** mai mult , este **Iacuna Mesajului** , în ce privește problemele provocate de **defectuoasa lege privitoare la pierderea și dobîndirea naționalității române din anul 1924.**

Este foarte regretabil **indiferentismul guvernului** față de această chestiune

primordială de stat.**Fără o reglementare dreaptă , rațională și clară a**

cetățeniei , așezarea pe baze solide a vieții de stat **nu este imaginabilă** ,

iar **legiuirea din 1924** , în această materie , **cuprinde prevederi atît de**

absurde ,

încît **România este singurul stat european** , unde și astăzi , în anul al 14-lea

după terminarea războiului mondial , există **zeci de mii de oameni** care întrunesc condițiile firești ale cetățeniei române și cu toate acestea **aparțin categoriei haimatoșilor."**

dr.V.Trifu : "**Să plece în acele țări unde au drepturi."**

N.Miclescu (vicepreșed.) : "Vă rog d-lor deputați nu mai întrerupeți"

ACCuza : " Dle președinte, dar **să termine mai repede** , căci este **o sfidare continuă** care ni se adresează.

Ajunge , d-le, la fraza din urmă , că noi tot nu te ascultăm ! "

Fischer : "Dacă nu mă ascultați, **de ce mă tot întrerupeți ?"**

Trebuie , oare, o mai elocventă dovadă pentru absurditatea acestor dispozițiuni , decît faptul care mi s-a comunicat deunăzi , și anume că < de lege lata > ,

Înalt Prea Sfinția Sa Patriarhul , fost regent al țării, nu este cetățean român, și numai prin formalitățile naturalizării poate dobîndi naturalitatea română !"

ACCuza : " Aceasta dovedește că **legea este deopotrivă pentru toți** , iar **jidanii nu au a se amesteca într-o asemenea chestiune .Nu vă privește ! "**

Fischer : " Lucrul acesta este cu atît mai **deprimant** cu cît de ani de zile **reclamăm repararea** greșelilor legiurii din 1924. **A și fost anunțată** această reparațiune , din păcate tot fără rezultat , în **Mesajul regal** al ultimei sesiuni din legislatura anterioară" **[PNT]**

Dr.V.Trifu : " Dacă este vorba de reparațiune , **o să încerc să vă repar eu.**

Este specialitatea mea." (**ilaritate**) (p. 102)

Fischer / nov.'31

▣ Chestiuni economice.

" **Găsim lacunară și partea din Mesaj** , unde rezidă conștiința onoratului guvern , despre **speciala sa misiune** și de opera impusă lui în această misiune, adică partea ce cuprinde **anunțarea proiectelor de legi de ordin economic financiar.**

" Ansamblul acestor proiecte de legi **poartă pecetea unei concepții de acceptare a mizeriei** , drept o stare impusă țării prin forțe superioare.

Resemnarea și acomodarea la mizerie , aceasta este **singura idee conducătoare**

de care se inspiră legislația onoratului guvern în domeniul economico-financiar.

Nu este anunțată **nici o măsură legislativă** concepută

în **spiritul luptei contra mizeriei...**

V.Gh.Ispir : "**Vorbiți ceva și de parazitism...**

Fischer : ... și cu rostul **de a reîmprospăta forțele** organismului economiei noastre naționale , care , **pe un teritoriu** înzestrat de natură cu **afîtea bogății variate...**

G.A.Cuza (fiul) : "**Pe care le sugeți d-voastră; de aceea am ajuns în sapă de lemn"**

Fischer : ...**apare , totuși, ca cel mai secătuit din lumea civilizată .**

Însă factorii , a căror rezultată este această stare jalnică, conform convingerii noastre, nu sunt numai de categoria acelor ce nu se pot stăpîni de către conducătorii țării , ci situațiunea îngrijorătoare în care ne găsim se datorește, înainte de toate, **greșelilor guvernanților de ieri și de astăzi.**

A.C.Cuza (tatăl) : "**Parazitismului d-voastră! "**

Fischer: " Și astfel fiind, prin **repararea acestor greșeli**, cît mai este încă timp, **s-ar putea ajunge** de bună seamă , **la remedierea într-o anume măsură , a paraliziei progresive** care amenință să ducă la **prăbușirea organismului economic al acestei țări.**

Pentru a se formula **directivele cele mai cuminți de îndreptare** , pentru a se pune bazele cu adevărat potrivite ale **unui program de asanare** , în declarația noastră la mesaj în sesiunea trecută , **am preconizat** instituirea unui **Consiliu economico-financiar superior**, compus, în mare majoritate, din **oamenii cei mai pricepuți** ai vieții economice practice .

ACCuza (tatăl) : "**Adică jidanii, aceasta este chestia"**

Fischer: "Din păcate **nu s-a făcut aceasta** , ci continuă a **domina credința infailibilității scaunului ministerial.**

Privind deci **în prezent, din orice punct de vedere** , activitatea desfășurată pînă acum de onoratul guvern și opera pe care își propune s-o facă în viitor, **partidul evresc** nu poate să nu fie cuprins de

o neîncredere față de această guvernare , și din acest motiv, nu va vota proiectul Adresei de Răspuns la Mesaj."

Brătănescu : "Dar în chestia **asanării datoriilor**, ce spuneți ? "

Fischer : "Dacă se va face, să se facă concomitent cu anumite proiecte , care ar putea să aibă un efect asupra asanării "

ACCuza : "**Ai terminat , nu mai vorbi degeaba ! "** (p. 103)

T.Fischer / nov.'31

9.) Samuel Singer (P.Evreesc) , discurs la mesaj , 3 dec.'31

(DAD, MO 14, șed. din 3 dec.'31, p. 302- 304)

[**LD: vrea să spună câteva cuvinte la Mesaj, în numele partidului său .**

Ca de obicei, **cuziștii îl hărțuie** cu glumele lor stereotipe ;

deputații ceilalți, în general, **se amuză !]**

Singer / dec.'31

«Rostul Partidului evreesc

Nichifor Robu (LANC) " Dle președinte ,
de ce mai dați cuvîntul acestui jidan ?

Singer : "D-le președinte, vă rog să-l chemați la ordine."

Miclescu : Dle Robu, vă rog.

Singer : "**Partidul Evreesc** din România **s-a constituit** cu scopul de a aduce **ordine și unitate de mișcare** în viața noastră politică, în această țară.

Trebuie să existe un **organ central** cu **răspundere** deplină în fața țării și a legilor, care să poată avea **conducerea** unei populații de **1 milion de locuitori**, populațiune care, pînă la constituirea noastră , ☆☞ **a format o simplă masă electorală** , pe care toate **partidele și-o disputau** .

Onorată Cameră, partidul nostru însemnează această unitate de conducere și în consecință de **răspundere , în fața guvernului și a țării.**

Partidul nostru **leagă** toate **fragmentele populațiunii evreești** din orice părți ale României Mari, din toate provinciile, cu centrul acesta politic al **Bucureștilor**. Odată pentru totdeauna **se face ordine** în ceea ce privește **constituția noastră etnică**.

"Onorată Cameră , nouă **ni s-au adus reproșuri** nenumărate în diversele ocaziuni

, și mai ales **la recensămintele** care s-au făcut de către guvernele țării , că

populația noastră nu se prezintă definită precis etnicește,

parte din ea **se manifestă** cînd ca **maghiari**, cînd ca **rusă**, și cînd **altfel**,

pe cînd în realitate ea **ar trebui să fie ceea ce este cu adevărat** ,

ă-și păstreze adică **ființa ei etnică național-evrească**.

"Ceea ce face **Partidul Evreesc** din România este tocmai acest lucru :

odată pentru totdeauna el își **pune ordine în această gravă problemă**.

Populația evrească se prezintă dar **ca minoritate etnică**,

alături de celelalte minorități etnice din țară.

" Dar ea are toate interesele ei în această țară și **soarta ei e legată strîns de**

soarta poporului român.Populația evrească **suferă** astăzi , alături de restul populației românești , - și poate ai mult decît aceasta - din pricină că **ea nu are ogorul sau țarina** aceea, temelie a existenței , **pe care o are proprietarul de pămînturi** , și care suferă și el astăzi, atît cît suferă. Ea este, **în imensa sa majoritate, populația aceea de intermediar** , cum i se spune, **populație orășenească**

care se găsește **astăzi complectamente la pămînt**.

" Onorată Cameră, noi am venit aici

ca să **apărăm drepturile specifice ale populației evreești**.

ACCuza : "N-aveți nici un drept specific în România"

Singer : ☆☞ "Noi avem și drepturi specifice culturale..."

Nichifor Robu : " Aveți numai drepturi la pașapoarte.

Singer :" Avem dreptul respectului la **cultura noastră** , dreptul de a ni se respecta **religiunea noastră** , așa cum se respectă religiunea tuturor neamurilor care trăesc în pace și cu gînduri bune pentru această țară. Avem , cu un cuvînt, dreptul la **dezvoltarea normală a ființei noastre etnice**,

precum și **drepturi generale cetățenești**.

“ Noi însă, în afară de aceste drepturi, [...] **ne-am prins** în același timp **să ne ocupăm**, alături de toți ceilalți reprezentanți ai națiunii , și **de interesele primordiale și imediate ale cetățenilor români de orice religie și naționalitate.**”

ACCuza : ”N-au nevoie cetățenii români de apărarea voastră”

Robu : “Miroși a usturoi”

-Singer : ”Dta miroși a parfum .

Singer / dec.'31

/Cămătarul evreu și țăranul.

Singer : ☆☞ Și noi suferim , așa cum suferă țăranul român

Și noi suntem de părere că ☆☞ **s-a făcut o politică greșită** atunci când **țăranului i s-a dat numai pământul** și nu i s-a dat **posibilitatea** de a cultiva acest pământ cu toate mijloacele ...

ACCuza : ” Și au fost lăsați **jidanii să-i exploateze** “

Singer : ☆☞ “Voi veni și la această problemă pe care mi-o impuneți prea devreme D-lor,această **gogoriță** , această **legendă a cămătarului evreu**, trebuie să înceteze odată pentru totdeauna.Și iată de ce : **populația orășenească** , populație de **intermediari** , **negustori** sau cum vreți să-i ziceți, **trăește numai din credit** și acest credit i s-a dat sau i se dă **cu dobânzile** pe care le știți. “ (p. 303)

Singer / dec.'31

▣ **Conversiune . Țărănism**

”Știți dvs , pe de altă parte, **cine sunt creditorii satelor ?**

Ei sunt numai **băncile populare** , băncile **cooperative** și **capitaliștii particulari**, sau **marile bănci românești agricole**.

“**Pentru țărani**, avem însă posibilitatea la îndemână să aducem **mijloace de îndreptare** a situațiunii lor.Iată , acum se vine cu **legea conversiunii datoriilor agricole** , pe care eu, în numele partidului nostru, declar că **o vom vota cu ambele mâini**,

deși **avem un singur regret** : ☞☞ ea **nu salvează creditul** general, pe de o parte, iar pe de alta , **nu e suficient de largă**.

“ Noi am vrea **să se dea țăranilor** , odată cu această **conversiune** și **posibilitatea creditului** , pentru a se putea ajunge la situațiunea ca **țăranul să se însănătoșească economic cu adevărat**, pentru că noi primii ne dăm seama că **o pătură țărănească sănătoasă** în această țară, însemnează posibilitatea de **însănătoșire și trai normal**, economie **pentru toți cetățenii acestei țări**. “

(**apaluze**) (p. 303)

Singer / dec.'31

▣ “**Speculantul** “ evreu

“**Dar ce se face pentru orășeni ?**

Voce : “ Era vorba să faci o declarație”

[LD: **dacă deputatul era evreu, automat i se adresau “per tu”**]

ACCuza : “N-avem noi nevoie de luminile tale”

Singer : ☆☞ ”Nici nu încerc să ți le dau ! “.....

“S-a vorbit de la această tribună , în afară de **cămătarul evreu** și de **speculantul evreu**.

S-a adus aici **chestiunea trustului zahărului** [...] **aceste trusturi aparțin** pur și simplu unor **socoetăți olandeze și italiene.**”

Robu : “ Cu perciuni “

Singer : Chiar d.Cuza , când a citit acele **liste cu consiliile de administrație**, erau doar nume românești....”**De ce se vorbește atîta de specula evreească , dacă acestea sunt exemplele ?** Însemnează pur și simplu ☆☞ **dorința de a învrăjbi** două populațiuni sau, mai bine zis, **toată populația țării** cu una singură , cu un fragment din ea, **cu populația evreească.**”(p. 303)

Singer / dec.'31

▣ **Partidul Evreesc**

▣ Minoritatea evrească.

“ **Partidul nostru a dovedit** din plin **legitimitatea dreptului său la viață** în această țară.

Noi, **la diversele manifestații politice** , care au intervenit de la război încoace, de când am devenit cetățeni ai acestei țări, precum **și în viața zilnică cetățenească**, după cum **ne-am făcut datoria pe cîmpurile de luptă** , ne-am făcut-o mereu, în chip **leal**, ca și ceilalți, **și în timp de pace**.

“Dar d-lor, **noi nu ne putem declara mulțumiți cu întreaga politică dusă de diversele partide politice** ale acestei țări **față de noi**, care , cum am arătat , ne-au tratat ca pe o simplă **masă de manevră electorală**.”(p. 303)

Ex.**Evreii** , după socoteala făcută de însuși Ministerul cultelor, pe baza statisticilor , **după număr și dările plătite**, ar avea dreptul la **o subvenționare a cultului**, echivalentă cu cea acordată cultului catolic, cel protestant etc. adică de **cca 50 milioane** . ☆☞ În fapt, **cultul mozaic nu primește decît 16 %** din această sumă, iar **pe anul 1931 nu a primit nici un ban.**”

[**Atenție LD la nuanță ! f.important**]

“Dar, ca să revin la partide, interesant și curios este că întotdeauna **am avut de suferit din pricina și din partea partidelor politice**; am avut de suferit deși întotdeauna **am fost leali cu ele** ; **Din partea oamenilor politici** , însă, **conducători ai acestor partide** , **am avut întotdeauna** , sau aproape întotdeauna , **atitudini civilizate , de toleranță** și care ne mulțumeau , mai mult sau mai puțin.”

Ar putea să citeze cuvintele lui **ICBrătianu** ; ar putea cita cuvintele de solidaritate , toleranță și mîngîiere ale lui **lorga** .

“Noi **i-am fost recunoscători** și îi suntem și astăzi recunoscători pentru această atitudine.Este **o mare mîngîiere** pentru noi aceasta pentrucă,

dacă partidele politice din pricini care nu sunt și scuze, cum ar fi **conjuncturile politice** momentane,

din pricini care depind de **structura lor**,

din cauza **situației lor electorale**,

n-au putut și n-au vrut să facă dreptate cauzei evrești,

în schimb părerea personalităților politice

care se găsesc în fruntea vieții publice românești, reprezintă totuș pentru noi **o nădejde că se va face**, în sfîrșit , o dată **dreptate acestei populațiuni.**”

Singer / dec.'31

▣ Doleanțele evreilor

În declarația citită de dr.**T.Fischer** la Mesaj, a arătat motivele nemulțumirilor noastre : **cetățenia, cultul mozaic, școlile evrești, departamentul minorităților, băncile cooperative evrești**.

Toate **instituțiile evrești de credit burghez sunt “la pămînt”** ;

Cooperativele evrești, din cauza legii cooperăției (guv.PNTJ) , nu mai funcționează normal și nu se bucură de sprijinul statului.

Singer / dec.'31

▣ Răspunsul la Mesaj

“.. **noi am așteptat de la onoratul guvern o soluție**.Neexistența și nepomenirea lor în Mesaj, ne pune pe noi în **imposibilitate de a vota Adresa de Răspuns la Mesaj.**”

Anton Chemale (PND) : “Logic ar fi fost să-l votați.

Ați spus că aveți încredere în guvern.”

Singer : “Am nădejdea că < a' la longue> guvernul acestei țări va veni la dreptate Am spus însă că acest guvern **nu a realizat** pînă acum nici unul din **dezideratele noastre** .Am fi ilogici dacă am proceda altfel.” (p. 303)

Singer / dec.'31

▣ Antisemiții .

Robu : “Ai gătat <dija >?”

Singer : ☆☞ “Foarte spiritual! Glumă de suburbie!”

Dr.Lupu (PT) : “Dle președinte, d-vs **aveți datoria să apărați pe orator**,

nu să-l terorizați. ”

Singer : “S-a făcut aici apel la unire politică între diversele partide ale acestei țări.

[...] **fac și eu un apel** și poate că acest apel al meu **va îndulci sau modera puțin vrajba cu care am fost înveninați aici** , cu ocazia cuvântării d-lui **Cuza**: d-lor, **faceți posibilă** prin atmosfera de dreptate pe care o dorim întronată , **o solidarizare a tuturor populațiilor** acestei țări, ca împreună cu toții, liberi și în deplină frăție, **să putem lucra pentru binele țării** , și **să dispară**, odată pentru totdeauna , **veninul urii** ce se toarnă în cugetul unei populațiuni , care ar trebui să înțeleagă că **este momentul unirii tuturor**, și **nu al dezbinării și defăimării** .“

(**Aplauze la P.Evreesc și pe diverse bănci**)

Iorga : “ **Nu înțeleg sensul acestui discus**.Ni s-a spus de către **reprezentantul** partidului evreesc că **nu votează Răspunsul la Mesaj**. [LD : **asta era !**]

În al doilea rînd, ni s-a spus că **am făcut făgădueli** pe cari nu le-am îndeplinit.

Nu am fost niciodată solicitați să facem anumite declarații ;

prin urmare, nu văd ce declarațiuni am făcut și pe care nu le-am îndeplinit .

De 7 luni de zile, **populațiunea evreească din România**,

care **are aceleași drepturi ca orice categorie de cetățeni**,

se găsește în cea mai desăvîrșită liniște ,

ceea ce nu era cazul înainte de venirea mea la guvern.

Mai la urmă, **mai face și un apel** .

Acesta, să mă ierte este ca **povestea oalei aceleia** .O știi d-ta

(**ilaritate la majorități**) , nu mai este nevoie să ți-o spun eu.

[**LD: Iorga mai face și alte glume părăsește incinta , promițînd că revine...**

Singer se urcă la tribună și vrea să vorbească ...]

Voci : Jos ! Jos ! (**Singer părăsește tribuna**) (p. 304)

Singer / dec.'31

10.) Voicu Nițescu (PNT), "Cazul Boilă", //implicarea lui T.Fischer // 14 martie '32

(DAD, MO 61, șed. din 14 mart.'32, p. 2433- 2439)

[LD: xerox comlect, cu porțiuni ilizibile. Rezultă că în ședința precedentă, s-a pus în discuțiune publică (Hamangiu ?) și s-au pus în circulație o serie de aserțiuni în legătură cu averea pe care o posedă Boilă (procese, verificări la bănci , articole în presă)

Nițescu încearcă, argumentează , cere să se lămurească pe cale legală, dacă Boilă se face vinovat .Este încolțit de cîțiva ardeleni "majoritari " - Anton Chemale, Dumitriu -Șoimu - și "țepiști " -C.R.Sturdza .

Campania este susținută în presă și vizează indirect pe Maniu]

Nițescu / mart.'32

▣ Minele de la Baia de Arieș.

[**LD: regret enorm xerox ilizibil voi nota așa.....**]

" Dar să vedem **de ce avere și de ce afaceri este învinuit d.Romulus Boilă ?**

La Baia de Arieș, d.Iuliu Maniu are niște mine de la 1904... 1928...

Teodor Fischer ... administrator Romulus Boilă...

împrumut la Banca Națională ...

[**citește din declarația lui T.Fischer** :

< Crediința mea că voi putea traduce în fapt unele sau altele din diferitele **proiecte elaborate de mine** , s-a întemeiat pe faptul că, în conformitate cu materialul de expertiză și analiză, pe care îl aveam la îndemînă , **prin înzestrarea minelor din Baia de Arieș**, cu instalațiunile moderne , cu ușurință s-ar fi putut organiza **o întreprindere minieră** care să producă un beneficiu anual de 40-50 milioane lei.>

(**exclamații la majorități**)

D.Teodor Fischer mai arată că **s-a angajat personal** ,în ce privește sumele pe care le reclamă exploatarea acestor mine.**În străinătate, a luat angajamente de debitor direct**,

în țară de asemenea , pînă la suma de cca **10 milioane**.

În țară a mai luat angajamente de girant la suma de **15 milioane**."

Samuel Singer (P.Evreesc) : " Spuneți vă rog că aceste cifre le dă d. Teodor Fischer și

sunt lucruri pe cari le poate controla orice judecător, la prima examinare.

Cifrele sunt toate de la bănci, și registrele băncilor pot fi cercetate."

-ACCuza : " D.Fischer trebuia să stea aici , să nu demisioneze " (**zgomot**)

Nițescu : " Justificarea acestor sume este luată, firește, din registrele băncii, și anume , de la Institutul de Credit Comercial, despre care a fost vorba în ședința trăcută și al cărui director e d. Sebestyen , despre care vorbea d.Cuza.

D.Teodor Fischer este rudenie cu acest domn, director și copărtaș la bancă.

Am arătat d-lor, că **d. Romulus Boilă a primit ca d.Teodor Fischer să fie mandatarul domniei sale, pentru înjgheizarea unei societăți , care să exploateze minele de la Baia de Arieș**, și că acesta a contribuit însuși cu sume de la dînsul.După cum se poate constata de oricine din registrele băncii sale, Institutul de Credit Comercial, **d.Fischer a luat angajamente directe și a fost și girant pentru circa 25 milioane lei ."** [.....]

Nițescu / mart.'32

Depozitele bancare ale lui Boilă

Ministru de justiție , Hamangiu, citînd diverse conturi, a arătat că Boilă ar fi avut la **Banca Albina** depuneri care se ridică al suma de 19 milioane lei, iar la **Institutul de Credit Comercial** din Cluj, ar avea depuse cca 75 miliolane.

În total , cca 94 milioane.

-Anton Chemale, Traian Dumitriu -Șoimu : Pe ce nume ? Pe numele PNT ?

- Nițescu : Să se rețină că **pentru a se da bază calomniilor**, s-au publicat numai conturile creditoare , nu și cele debitoare ! [.....]

Am aci **cele trei conturi , de cari s-a sesizat d. judecător de instrucție** , cu ocazia descinderii , neuzitate pînă acum, făcute de d-sa la Banca Albina din Cluj.

Notez că d. Boilă lucrează cu Albina din 1920.

Din aceste conturi, rezultă că d.Boilă a depus, repet, pentru exploatarea minelor dela Baia-de -Arieș, în contul nr. 1, 1.095.149 lei.De unde provine această sumă ?

În 26 febr. 1929, d.Teodor Fischer , mandatarul d-lui Boilă, a depus la Banca Albina

700.000 lei ; după aceea, la 18 martie 1929, d.Boilă a depus personal ...

-Remus Caracș : "Șperțonal" (ilaritate)

-Nițescu : Mă mir de dvs. că puteți face asemenea **glume sinistre** , cînd se vorbește de o chestiune aîft de serioasă.

-Părintele Manu : **Nu-ți face cinste, d-le profesor**, dacă așa înveți și pe elevii d-tale.**Aruncă-ți mai bine diploma de profesor !**

-Nițescu : ... la această dată a depus personal 100.000lei .

, București, 1.095.149 lei De la uzinele Metalurgice Unite.

Cum nu reușea să înjghebeze societatea, D.Boilă a reușit să încheie un contract de opțiune cu **Sigismund Bosel** (Union Bank, Viena , 28 mart.'29)) prin care i se dădea în arendă o parte din grupul de mine de la Baia -de -Arieș , București-Rovina,contra unei sume de 30 milioane lei .Din această sumă, Bosel a plătit doar 13.750.000 lei, după care a reziliat contractul, urmînd ca Boilă să returneze suma.[.....] Al treilea cont, l-a depus prin **d.Fischer**, la Banca de Comerț din Baia Mare...

[LD: Voicu Nițescu continuă , pe baze de documente, să demonstreze operațiunile bancare ale lui Boilă, prin intermediul lui Fischer, la diverse bănci ...pentru a dezvolta minele de la Baia de Arieș...]

Cazul Boilă / mart.'32

11.) **dr.E.Bertcovitz (PNL-1) , 18apr.'32**

("Dimineața" , 19 apr.'32)

Este enumerat în șirul fruntașilor PNL , în prezidiu, la adunarea PNL (sala Eforie) de începere a ... răsturnării guvernului Iorga.

[LD: Pentru implicarea evreilor în structurile politice , vezi și alte nominalizări

-prezențe -

semnalări , la diversele întruniri și congrese provinciale ale partidelor.

Ex : PNA -O.Goga , PȚ-Lupu]

12.) Congresul regional UER, Iași, 26 mai'32

(Dimineața , 26 mai'32)

Congresul s-a ținut în saloanele "Sfatului negustoresc" din localitate.

Au luat parte: **dr.Filderman** (președ.UER), reprezentanții Uniunii locale, **delegați din nordul Moldovei, Bucovina și Basarabia.**

Filderman anunță **Congresul UER pentru 1 oct.**

Seara , dr.Filderman a ținut o conferință în fața unui mare public :

" Probleme noi în viața evrească "

Biroul congresului : Isac Popper (președ.Uniunii din Iași) , dr.Sol.Kassner (Cernăuți) , Einhorn (Iași) , av.Elias (Iași) , Bacalu (București) , Daie Lazăr (Iași) , Streinfeld (Roman) , Bierer (Cernăuți, I.Caufman (Suceava) , dr.Tecuceanu (Bacău)

-Iosif Popper - salută prezența lui Filderman, luptătorul neobosit pentru cauza evreilor

români.Face apoi un tablou al situației evreilor și a instituțiilor israelite din Iași, cele mai vechi din țară ;

recomandă ca **tineretul evreesc să fie îndemnat spre meserii și agricultură.**

-d-na Braunstein (asociația femeilor israelite -Iași)- salută congresul și face un apel către femeile israelite din ținuturile alipite să ajute UER.

Dr.Milian , Alexi Einhorn, Kiva Ornstein, Carol Drimer, Bacalu - salută congresul.

Dr.Kassner (Cernăuți) și **Wasserman** (Rădăuți)

Fred Șaraga -face o documentată expunere a cauzelor ce au produs criza economică, ; **sfătuie pe evrei să revină la meserii .**

Av.Daie Lazăr (Iași) : sfătuie și el ca UER să ducă muncă de îndrumare ca **tineretul să fie îndrumat spre meserii și agricultură.**

Rezoluția

/ lupta de îndrumare a tineretului **spre meserii și agricultură ;**

/ grabnica soluționare a nevoilor economice;

/ încetățenirea imediată a evreilor din Bucovina ;

/ propagandă împotriva antisemitismului;

Horia Carp : problema evrească nu este încă terminată.

"Trăind în mijlocul poporului român, **evreii trebuie să țină seama de interesele României, care trebuie să fie ale lor.**

Vorbitorul critică Partidul național-evreesc .

Căderea guvernului Iorga

Eșecul Titulescu

Guvern de "alegeri" Vaida

Socialiști evrei , alianțe, iun.-iul.'32

Întrunire electorală PSD , 11 iul.'32

("Dimineața " , 12 iul.'32, reportaj + foto Moscovici)

[**LD: dacă vrei mai detaliat , vezi la plicuri, extrase din presă**]

Grădina teatrului "Izbînda" din Calea Văcărești.

Solomon Leventer : prezidează adunarea ;

Teffner (**Partidul socialist evreesc** "Poale Zion" , afiliat la Internaționala de la Zurich) : **se solidarizează cu PSD.**

Nici lupta contra antisemitismului nu se poate duce cu partidele burgheze .

"Noi, socialiștii evrei, care avem de rezolvat și probleme speciale structurii noastre

economice anormale , știm să luptăm în rînd cu proletariatul internațional [...]
marile idealuri ale socialismului "

Ilie Moscovici : " După un an de guvernare a <specialiștilor > ,
a < tehnicienilor > de strînsură după un an de leacuri vechi,
țara trage să moară. Capitalismul se poate întrema cu oxigen, dar **sentința de moarte îi este pronunțată** . Într-o astfel de epocă, **alegerile de la noi** , și mai cu seamă din occident, **sunt hotărîtoare** - căci în această epocă **se decide soarta omenirii.[!?!]**

Aesta este sensul luptelor care se dau în toate țările. În această luptă,
noi, social-democrații, ne prezentăm învingători .[!?!] Da, învingători,
dacă **nu încă pe terenul luptelor sociale, dar pe terenul luptelor de idei.**

Da, noi de decenii **am prevăzut acest sfîrșit al lumii capitaliste** , strînsă în cleștele unei **crize îngrozitoare**, criză născută din contradicțiile organizării acestei societăți.

Înainte vreme , **toți savanții burghezi își băteau joc de prevederile noastre** .

Azi sunt însă **nevoiți să recunoască că de partea noastră a fost dreptatea.**

[.....]

Dacă suntem învingători pe terenul ideilor - **trebuie să vină și victoria faptelor.**

Va veni.Pretutindeni **social-democrația este în plină luptă**, și , deasupra tuturor spărturilor din mișcarea muncitorească, **proletariatul va învinge** , la noi în țară, ca și în celelate țări.[.....] Dar , **ca soluții de moment**, pentru ameliorarea situației de astăzi **noi pretendem să realizăm** : [**enumeră angajamentele din manifest**]

Conferința P. Socialist Independent ,
("Dimineața" , 21, 28 iun.'32)

Sediul pe str.Smîrdan, 30.Au participat **delegați din toate provinciile** .

Au vorbit : **Dr.L.Ghelerter, Gh.Cristescu** (ex-prim secretar PCR) , **Zaharia Tănase, av.N.Stroescu, d-I și dna Ursa, V.Anagnoste, MIMoscovici, C.Mănescu, Al.Dunăreanu, H.Richard, Șt.Voitech** (secretar general) , **ș.a. ș.a.**

Dr.Ghelerter a făcut o **expunere programatică.**

Scopul PSI: reorganizarea muncitorimii și realizarea unificării proletariană .

/S-a hotărît participarea la alegeri, cu candidaturi în toată țara.

Prima întrunire publică (27 iun)

/ S-a creat "**Grupul pentru susținerea intereselor muncitorești**" - **Millo**

Wasserman, A.Bercovici, Kramer, Neuman - pentru **sprijinirea candidaturii dr.Ghelerter**

în masele muncitoare evreești,

primul candidat de listă la București , Iași, Cernăuți, Timișoara

Electorate

("Dimineața" 21 iun.'32)

În urma **înțelegerii** intervenite între **PSD** și **gruparea sionist-socialistă Zeire-Zion**, din România, **fruntașul av.I.Leaner** , membru al comitetului **Jewys Agency**, va candida **în fruntea listei social-democrate din Bălți** .

Evrei socialiști / iun.'32

14.) Întruniri ale Partidului Evreesc, iun- iul.'32

Întrunirea P.Evreesc (26 iun.'32)

(" Dimineața", 28 iun.'32)

Cinematograful "Lucifer" din Calea Dudești .

Ing.Julian : anunță **deschiderea campaniei electorale a P. E** .

C.Eisenhändler : explică rolul PE, în lupta de **revendicări și de apărare a intereselor evreimeii din țară.**

Av.H.Snirer : toate **promisiunile și făgăduelile** partidelor de guvernămînt, **nu au fost nici odată traduse în fapt.**

Partidul evreesc nu făgăduiește altceva decît că **va apăra cu demnitate și energie interesele populațiunii evreești** , în **parlamentul țării.**

Av.B.Littman : în alegerile din 1931 [**Iorga**] , ca și în timpul guvernării trecute [**PNȚ**] , **partidul evreesc și reprezentanții săi** au dat dovadă că știu să fie la

posturile lor,

ori de cîte ori **nevoile obștești evreești** sunt în joc.

Sc.Wasserman : este dator **fiecărui cetățean evreu să dea votul** său pentru acei care stau mereu de veghe , întru **apărarea intereselor evreești**.

Minoritatea evrească din România își are de formulat anumite cerințe și de apărut anumite drepturi.

Weinberg -Verea : Nu ducem lupta contra niciunui alt partid politic , pentru că **nu avem nimic de împărțit cu ele**;

noi ducem lupta pentru propriile noastre nevoi.

Ducînd mai departe **politica noastră de revendicări integrale** , vom reuși , în cele din urmă , **să cucerim ceea ce ni se cuvine de drept**, prin **legi consacrate** și prin **aportul nostru de muncă și civilizație** .

dr.Singer (fost deputat) : " **Propaganda pe care o facem noi se deosebește de propaganda obișnuită** cu această ocazie, pentru că **noi privim realitățile evreești așa cum sunt ele**, și numai după ele ne orientăm activitatea.

La noi, **totdeauna și în toate ocaziile** ,

guvernanții au găsit o diversiune în mișcarea antisemită ,

atunci **cînd nu puteau face față unei împrejurări grele**,

diversiune de pe urma căreia **evreii au avut mereu de suferit**.

Înainte de alegeri, fiecare caută să ne fleteze , să ne mîngîie,

să ne capteze bunăvoința și voturile noastre ,

pentru ca , **imediat ce alegerile au trecut**, să uite toate promisiunile făcute "

Întrunirea partidului evreesc din parcul Radorin (10 iul)

("Dimineața", 12 iul.'32)

În grădina "Paradis" din Parcul Radorin .

C.Eissenhandler : cere ca **toți ce sunt legați de celelalte partide**

și care se consideră evrei demni,

să sprijine lista partidului evreesc , care luptă singur în aceste alegeri.

Ing.M.Koffler : explică deosebirea dintre **partidul evreesc și UER** ,

căruia, **refuzîndu-i-se cartelul atît de liberali cît și de național-țărăniști**,

s-a aliat cu organizațiuni mai mult sau mai puțin serioase,

cu intenția vădită de a rupe voturile partidului evreesc."

A.Konig : **toți fruntașii partidelor românești îndrăgesc pe evrei numai în ajunul alegerilor** , pentru ca a doua zi să-i uite. [!!!]

H.Abramovici : aduce salutul evreilor din **cartierul Griviței** .

Toate partidele care s-au perindat la guvern , au neglijat interesele evreilor, după ce le solicitau voturile în ajun de alegeri.

Partidul liberal ne-a dat Oradea [!!!]

averescanii ne-au dat agitațiile antisemite patronate de același domn Goga , care astăzi vine și solicită voturile evreilor , [!!!]

Partidul național-țărănesc ne-a dat Borșa [!!!] ș.a.m.d.

Cere **alegătorilor evrei** ca în ziua alegerilor să fie conștienți și

să voteze cu lista nr 13 a partidului evreesc.

Av. H.Snirer : **toate partidele au pornit goana după voturile evreești**, [!!!]

și cum **toate întrunirile din cartier se țin** numai pentru a solicita evreilor votul lor, pentru ca **după alegeri**, să pornească goana înapoi, în contra lor.

E mai cinstit și mai bine ca **evreii**

să nu promită votul lor nimănui altuia decît partidul evreesc.

Alfons Feldman : expune activitatea parlamentarilor evrei .Cere unirea tuturor evreilor în partidul evreesc.

P.Evreesc / iun-iul '32

15.) **Întrunirea "Frontului economic " -Nicolescu -Ritz , 11 iul.'32**

("Dimineața" , 12 iul.'32)

În sala cinematografului Lido .Participă reprezentanți ai **micilor industriași, funcționari comerciali, "Sfatul negustoresc" , Federația economică** ș.a.

Av.Vicol : Frontul economic este simbolul oamenilor cinștiți și necăjiți.

Voturile voastre să cadă ca un trăsnet în capul cămătarilor și politicianilor.

Toate voturile lui Niculescu-Ritz !

Nicolescu -Ritz : **Partidele politice afirmă că opinia publică e cu ele**.

Vă mărturisesc că am fost în multe județe și că **tot poporul e contra partidelor.**
Noi vom continua lupta și după alegeri ,
ca să purificăm țara de bandele politice.
[.....] **Aduce elogiul UER și conducătorilor evrei ,**
pentru felul cum știu să apere interesele țării și
dă citire unui **interesant program de guvernământ.**
Frontul economic / iul.'32

16.) Rezultatele alegerilor din aug.'32.

Vezi la fisierul **Alegeri si Sistem de partid III**
La nevoie, selectează -le

17 a.) M.Landau (P.Evreesc) , discurs omagial la moartea lui Tr.Moșoiu , 1 aug.'32

(DAD, MO 2, șed. din 1 aug.'32)

17.b) M.Landau (Part.Evreesc) , Declarație, 2 aug.'32

(DAD, MO 3, șed. din 2 aug.'32, p. 12)

[LD : Landau îl Taxează pe **Zipstein** ca " renegat " ,
pentru că nu a participat la alegeri pe lista P.Evreesc]

"Nu putem precupeți guvernului recent că s-a străduit să prezideze alegerile
în mod imparțial pentru a asigura libertatea și legalitatea lor. (Aplauze la PNTJ și
PEvr)

-Voce PNTJ : "Și evreii sunt mai creștini ca liberalii. "

-Landau : "Am avut totuși de întâmpinat unele **fapte regretabile** care dovedesc că
guvernul nu a reușit pretutindeni să impună organelor sale [...]

față de toate grupările politice care au participat la lupta electorală.

Pe cînd în **Transilvania și în Bucovina** , campania electorală s-a desfășurat
de la început pînă la sfîrșit ,cu aceeași **legalitate și libertate exemplară**, ca în

1928, în unele județe din **Basarabia și Vechiul Regat acțiunea noastră a**
întîmpinat tendințe paralizatoare a partidului de la putere , patronată de
autoritățile și organizațiile care urmăreau **împiedicarea alegătorilor evrei de a**
vota liberi și nestingheriți . [...]

"Imixtiunea presiunilor și amenințările organelor administrative
au luat proporții mari ." [...]. Va da doar cîteva exemple....

La Orhei, fostul **prefect Coteanu**, care aflăm că și în viitor va fi prefect,
a terorizat pe conducătorii populației evrești locale ,

pentru a- i **împiedica să depună lista partidului evreesc** , amenințîndu-i cu
contravenții ,

și i-au amenințat că va sprijini depunerea listei **Gărzii de Fier**

-C.Papadiuc : "V-a speriat pe d-voastră, n-a fost nimic "

De asemenea a **căutat să atragă** pe unii din reprezentanții politici locali,
prin diferite promisiuni și sinecure."

Pe 5 iulie, delegații noștri au fost **împiedicați să depună lista**, [...] , **localul**
tribunalului

și al prefecturii fiind înconjurat de jandarmi și agenți (**proteste la PNTJ**)

-Nichifor Robu (LANC) : "Ați văzut dacă le-ați dat drepturi politice ? "

-Landau : ... **Numai prin abilitate** , propunătorii noștri au reușit cu mari eforturi
să depună lista în ziua de 6 iulie.S-a făcut **o reclamație d-lui subsecretar de stat**
Călinescu , și d-sa, foarte amabil, a **telegrafiat la Orhei** , să se ia toate măsurile
să nu fim **împiedicați** " [...]

d.Pref. Dumitrescu a invitat la d-sa pe **candidații listei noastre** , pe care a
încercat

să-i convingă de inutilitatea și pretinsa primejdie a listei evrești,

polițaiul Meșcov a interzis proprietarilor de **săli de cinematograf** să închirizeze
sălile **pentru întrunirile partidului evreesc.**

Poliția a încheiat zeci de **procesele verbale de contravenție evreilor localnici** (**Înteruperi la PNȚ**) .

-D.Prelipceanu (LANC) : " **Jidani nu respectă legile niciodată, aceasta este.De câte ori se găsește cineva să aplice legea, nu vă convine**"

-Landau : **La Telenești, județul Orhei, primarul național-țărănist Lapidus teroriza populația evrească , amenințând cu arestări.**În ziua când reprezentantul

partidului nostru , d-nii **advocați Lerner și Iahinsohn** , au reușit să convoace o întrunire,

locotenentul de jandarmi Mantu a interzis proprietarului singurei săli din târg și oamenilor de servicii de la sinagogă , de a pune la dispoziția lor , localuri pentru întrunirile noastre.(**Înteruperi la PNȚ, Garda de Fier și LANC**))

În ziua de 16 iulie, pe baza unui ordin al Ministerului de Interne,PNȚ a organizat la Telenești o mare întrunire guvernamentală (**Înteruperi la PNȚ, Garda de Fier și LANC**))

La secția de votare Olișcani și Măscăuți , jud.Orhei, delegații și asistenții noștri au fost arestați ... La Hănești, județul Lăpușna, agentul electoral național-țărănist **Suhoi** a împărțit peste **300 permise de călătorie la bîlciuri** , în schimbul promisiunii de a vota listele guvernamentale.**La Tighina a fost o întreagă campanie** de insulte și murdării,contra tuturor listelor (**Înteruperi la PNȚși LANC**)

Au fost **zădărnice întrunirile noastre în com.Românești** , județul Tighina - **Nichifor Robu (LANC)** : " Ce căutați voi în comunele românești ? Plecați de acolo ! "

-Landau : **La Bîrlad** , candidatul nostru **advocat Marcus, a fost bătut** , fără să se ia nici o măsură .

După teroarea care a fost înainte de alegeri, au început **presiuni și răzbunări după alegeri.**

La Bozieni, jud.Roman, pentru că noi am obținut **34 de voturi** , a doua zi s-au încheiat

34 de procese verbale de contravenție , contra celor bănuți că au votat cu noi.

La Dorohoi, 7 propunători ai listei noastre , au fost **amendați** și o mulțime de procese-verbale

La Pașcani, jud.Baia, la fel, primarul târgului a refuzat să mai dea certificate și autorizații .

M.Landau / 2 aug.'32

Guvern Al .Vaida Voevod . Legislatura II .Sesiunea extraordinară , 10 aug.-11 oct.'32

Vezi obligatoriu antisemitismul activ, la fișier Antisemitism

▣ **Nichifor Robu (LANC)** , discurs la mesaj , 19 aug.'32

Intervenții polemice : M.Landau, M.Weissman

18) Michel Weissman (P.Evreesc) , discurs la mesaj, 20 aug.'32_

(DAD , MO 14, șed. din 20 aug.'32, p. 308-316)

Intervenții în discurs : **I.Niculcea, M.Stelesc, ACCuza , Nich.Robu** (G de F și LANC)

Pompiliu Ioanițescu , Aurel Vlad , Solomon Rosenberg (PNȚ) ,

[LD : lipsă xerox.Fișe detaliate

.Nu există nici un singur cuvînt sau pasaj privind ... antisemitismul.

Este de câteva ori agasat de tinerii legionari sau cuziști, dar atît]

Weissman / 20 aug.'32

▣ **Regimul politic românesc**

[LD : observații pertinente, interesante .Pledează pentru regim parlamentar ,guvern parlamentar de coaliție.

Este întrerupt și hărțuit ,automat de tinerii legionari și cuziști]

/ Aprecieri pozitive la adresa parlamentarismului românesc.

/ Partidele politice istorice românești - PNL și PNȚ - ar fi trebuit să-și dea mîna pentru a face un guvern tare, masiv, capabil să scoată țara din criză. Temperamentul specific oamenilor politici , dezbinările , vrajba, pasiunea politică, au împiedicat această formare a unui guvern de coaliție.

/ Alegerile sub guvern Vaida, alegeri libere , față de alegerile din trecut.

/ A sperat că din aceste alegeri libere se va constitui un "guvern parlamentar "sub formă de coaliție

/ Legea electorală românească este "inechitabilă " , "stranie " , determină ca guvernul să nu fie " parlamentar " (p. 308-311)

[.....]

-Voce : sunt evrei și în celelalte partide politice ...

-Weissman : voi ajunge și la ei.....

-Aurel Buteanu (PNȚ) : Noi vă inversăm argumentația pentru unirea partidelor , privind ... minoritatea evreească dispersată.

-Weissman : Primesc obiecțiile și critica și cred că faceți un serviciu poporului evreesc cerîndu-l să se unească.

Veți vedea dacă suntem dispersați și în ce coeficient .[-----P.evreesc distinct -----]

Poporul evreu are nevoie de un "instrument politic " , trebuie să facă politică, pentru realizarea revendicărilor sale specifice.

C.Toma (PNL-2) : Amestecați-vă în partide .

Weissman / 20 aug.'32

▣ Evreii

▣ Partidul Evreesc.

În România există cca **8 - 900.000 evrei**, ce reprezintă **4 % din populație**.

Cum de s-au hotărît să facă un **Partid Evreesc** cînd ei au susținut, totdeauna, că sunt **cetățeni români ?**

Atestare istorică

Poporul evreesc din România nu este pripășit de azi de ieri în Țara Românească.

Citiți Istoria comerțului evreesc , a lui logea ; răsfoiți vechile hrisoave în care se arată cum domnitorii au chemat negustorii evrei , încă de pe vremea lui Alexandru cel Bun ... și ceilalți ... pentru "a întemeia orașele " , să dezvolte comerț.

Evreii pot arăta , deci, o vechime de sute de ani , de jumătate de mileniu, deci se pot socoti **băstinași** .

-**ACCuza** : Aceste afirmații sunt false

Patriotism obiectiv

-**Weissman** : "Există un patriotism obiectiv, elementar, atunci cînd o populație trăește în cadrul unui stat , cînd trăește în aceleași condiții culturale, în aceeași atmosferă morală , cînd trăește în același mediu cosmic și cînd există același mediu economic cu care , în mod fatal, și în mod indisolubil, este solidară . "

Acesta este un patriotism obiectiv, elementar .

Patriotism evreesc .

Există și un "**patriotism subiectiv** " , variat, cu intensități și nuanțări variate, crează acel "**reflex psihologic** " , impregnat cu pecetea unor impresii, sentimente, amintiri . [...]

natural, există la populația evreească din țara Românească un fond sufletesc distinct " , afară de solidaritatea economică-politică-culturală , cu nația română.

"**Există și o altă solidaritate la evrei** , o solidaritate cu comunitatea evreească antică și care în istoria omenirii a marcat ceva " Nu un evreu a spus despre cultura contemporană că se compune din două țesături : "Tesătura iudaică și țesătura atică-elenă "

"**Evreii** aceștia , care **au avut o Biblie a lor** și a devenit o carte universală,

care **au avut o religie a lor** și a devenit o religie a lumii, **evreii aceștia,**) indiferent de opinia autorizată a d-lui Robu , **înseamnă ceva pentru noi,** și dați-ne voie să avem **un sentiment de mândrie** , pentru ce au făcut Evreii în istoria internațională , și dați-ne voie să cultivăm acest sentiment la evreii din populația românească . "

Dezideratele evreești

Acești evrei , cu acest fond sufletesc așa de complex, au o sumedenie de **nevoi disticte**, nevoi recunoscute , mai ales **în domeniul religiei , școlilor, comunității**, afară de cele cu caracter general .Ori legea pentru minorități este imperfectă
Weissman / 20 aug.'32

▣ **P.Evreesc în sistemul de partide .**

[LD : atenție, mai ales , la **disputa Weissman -Weiss**, despre locul evreilor în partide .

atenție la antisemitismul fanatic a lui **Cuza** ... care îl împiedică să discearnă între evreii " asimilați " și cei ...cu tendințe de ghețozare sau sioniste ...]

-**Voce** : sunt evrei și în celelalte partide politice ...

-**Weissman** : voi ajunge și la ei.....

-**Aurel Buteanu** (PNT) : Noi vă inversăm argumentația pentru unirea partidelor , privind ... minoritatea evreească dispersată.

-**Weissman** : Primesc obiecțiile și critica și cred că **faceți un serviciu poporului evreesc**

cerându-i să se unească. Veți vedea dacă suntem dispersați și în ce coeficient . **Poporul evreu are nevoie de un "instrument politic "** , trebuie să facă politică, pentru realizarea revendicărilor sale specifice.

-**C.Toma** (PNL-2) : Amestecați-vă în partide .

-**Weissman** : "Să nu credeți că noi nu am prevăzut acest lucru elementar. Sunt mai multe metode :

Evreii să se risipească în mai multe partide " Dar... **partidele politice** "nu au un program special pentru minorități "

[...] Iată, d-lor, **un evreu** înscris într-un partid - și sunt foarte mulți, pentru care am foarte multă stimă -

nu are libertatea de inițiativă pe care o are reprezentantul ales al populației evreești în Partidul evreesc, pentru că există o disciplină de partid "

-**Pomp.Ioanițescu** (PNT) : Vă înșelați .

-**Weissman** : Vă voi dovedi că nu mă înșel .

-**Pomp.Ioanițescu** : "Au fost ocazii grele în Țara Românească și **evreii din partide** v-au apărut cu strălucire , mai mult decât d-voastră " (**apaluze la pNT**)

-**Aureliu Weiss** (Evreu, PNT) : Rog onorata Cameră și reprezentanții partidelor politice

să asculte cu atenție pe d-Weissman."**Noi , cei înscrși în partidele românești**, credem că **evreii trebuie să se îndrepte spre această cărare** ...

-**Weissman** : Dle Weiss, dvs veți dezvolta asata în discursul dvs. la mesaj....

-**Aureliu Weiss**: "... **pentru a strânge legăturile cu populația românească a țării**,

în mijlocul căreia ne-am născut și de care ne legăm aspirațiile noastre " (**apluze la pNT**)

-**ACCuza** : Suntem încântați , aceasta o vom și noi, pentru că **vă considrăm pe toți jidani** ;

nu aveți decât **interese jidănești** , **nu aveți nimic comun cu noi "**

-**M.Weissman** : Să-mi dați voie să **ilustrez cu un exemplu lipsa de libertate a evreilor** înscrși în partidele românești :

... În 1929,**legea "Vlad"** [LD ???]

ținea să submineze unitatea comunității evreești , prin modificarea unei legi liberale (nu numai a PNL ,ci și a comunității evreești, în general) .

Un deputat evreu de la Bălți - mi se pare Hofmann - a protestat , alături de alți deputați evrei .

Atunci d.ministru **Vlad** a spus d-lui Hofmann :

< Există o disciplină în partid, și **cui nu-i place poate să plece** .>

Un alt ex. recent > d. Orghidan a vrut să citească o Declarație în numele Camerei de comerț -....

-**Pomp.Ioanițescu** : Nu mai faceți pe intrigantul !

-**Weissman** : Aceasta este realitatea .I s-a atras atenția.....

-**C.Toma** (PNL- 2) În partidul dvs. nu este discipilă ?

-**Solomon Rozenberg** (evreu, PNȚ,) :Dle Weissman , să recunoști că dacă au fost împiedicate

efectele nefaste ale Legii Vlad a cultelor , acest lucru **s-a datorat evreilor din PNȚ**.

Anumite clase din partea evreească **informaseră greșit guvernul asupra necesității acestei legi.**

Ei bine, noi am reușit **ceea ce nu au reușit parlamentarii evrei și celelalte grupări evreești** ,

noi, evreii din PNȚ . Aceasta dovedește că **evreii din partidele politice pot,**

pe de o parte, **să tindă la apropierea populației băștinașe,**

iar pe de altă parte ,**pot aduce realizarea intereselor specifice evreești** ,așa cum le arăți d-ta "

D-ta spui că legea naționalității interesează doar pe evrei .**Este greșit. Această lege nu este monopolul dvs.**

Ea este o revendicare generală a noastră și **este împărtășită de PNȚ (aplauze la PNȚ)**

-**Mich.Weissman** : Un punct care **lipsește din Mesaj**

-**Aurel Vlad** (PNȚ) : **legea** votată în parlamentul trecut **a fost în interesul evreimii** , și, ca dovadă,

Congresul universal al evreilor ortodoxi , ținut la Viena, "**și-a exprimat mulțumirea și admirația sa**

pentru legea votată de parlamentul românesc " , iar **guvernul englez a aplicat în Palestina**

aceleași principii pe care le-am legiferat noi " (**aplauze la PNȚ**)

-**M. Weissman** (P-Evr.) : P.Evreesc a mers singur în alegeri, deși nu are nimic contra cartelurilor electorale .

P.Evr. a prevăzut că va fi o campanie electorală înverșunată și " din discreție și delicatețe ,

nu a vrut să intre în această **încrucișare violentă de spade între partide."**

(el dă a înțelege că nu a vrut să facă cartel cu guv.Vaida , prevăzînd acel 40 % , la limită,

...că nu a făcut opoziție nimănui ... a făcut numai campanie specific-evreească .

Rezultatul ? deși nu a depus liste întoate județele,

a realizat **67.000 voturi [LD : deci 0,26 % din voturile evreești]**

Au mai votat evreii și cu "Blocul economic " ... care , însă , nu s-a ales... (p. 314)

Weissman /

▣ Răspunsul la mesaj

[**LD : fără să o spună răspicat , simpatiile sale merg spre PNL și politica sa]**

/ Regretă absența **Legii naționalității** - care a figurat la guvernul trecut ;

/**Legea conversiunii** trebuie să însemne **salvarea reformei agrare** .

"Ea trebuie să se refere la **micii plugari** care au fost împroprietăriți."

Dă ex. pozitiv regimul fascist italian care a dat loturi la țărani săraci din bălțile

secate , iar Ministerul agriculturii le-a dat și caiet de sarcini , cu ce și cum să cultive

Așa ar trebui procedat și la noi.

/Se pronunță pentru **întărirea instituțiilor de credit** (dă ex.Ungariei)

/ Este **contra** formulării din R-la Mesaj, privind **anularea "protecției " industriei.**

Consideră **"protecția industriei "** , în Țara Romnească ... **"o legendă "**

(dă ex.Ungariei și Poloniei) Este **un paradox** să se vorbească de "industrie parazitara "

(dă ex Franței, în care Agricultură este "protejată " și nimeni n-o consideră "parazitara " .)

/ **Dinu Brătianu**, în discursul său, **a semnalat tendința autarhiei** .

Dvs (PNȚ) , **dacă voiți primatul agriculturii** într-o Europă cu acest crîncen război vamal

- nu o Europă echilibrată , cu o diviziune a muncii consacrată ! - **nu veți reuși !**
" De aceea , **facem rezerve cu privire la această politică** și credem că , în aplicarea principiului ,
se va ține seamă de toate **contingențele** , de toate **realitățile** și de toate **conjuncturile** locale ,
pentru a nu se dărîma ceea ce , deocamdată există și care **întreține** un număr impresionant de **lucrători** și care aduce un **important coeficient de impozite** în folosul statului "
/ Cu toate obiecțiunile pe care le-a făcut , ținînd cont de Declarația guvernului , el mai crede în motto " Alba -Iulia " , care este legată de programul PNT și de aceea , **va vota Adresa la Răspuns la Mesaj**. (p. 315)
M.Weissman / 20 aug.'30

▣ **ACCuza (LANC) , discurs la mesaj, 30 aug.'32**

Intervenții : **Mayer Ebner** [fișier Antisemitism](#)

▣ **CZCodreanu (Garda de Fier) ,discurs la mesaj, 30 aug.'32 - [fișier Antisemitism](#)**

19.) Iosif Fischer (P. Evr.) , Comunicare : cultul mozaic, 22 sept.'32

(DAD, MO 32, șed din 22 sept.'32, p. 1105)

-**I.Fischer** : Din **subvenția** alocată din **bugetul statului** (pe anul 1930) **cultului mozaic ...**

-**ACCuza** : "Nu trebuie nici un ban pentru susținerea cultului mozaic "

-**I.Fischer** . Dvs ați votat bugetul respectiv , în care este înscrisă și sunvenția pentru cultul mozaic.

- **ACCuza** : "**Cultul mozaic** învață pe mozaicii d-tale să se împotrivescă celorlate nații și să le distrugă

[spune ceva în ebraică apoi traduce] < să mănînci toate popoarele pe care lahu , Dumnezeuul tău , le va da ție . >

(**mare ilaritate**) De aceea nu merită cultul nici un ban "

- **Ștefan Cicio Pop** : "Atunci **să nu cerem nici impozite de la dînșii** , dacă nu le dăm nimic " (**aplauze la pNT**)

-**ACCuza** : Ei trebuie să plătească impozite pentru că se bucură de protecția statului; nu pentru alte drepturi.

-**I.Fischer** : "Este o teorie false , care nu se poate susține decît din rea-credință "

-**Șt.Cicio -Pop** : "Ei sunt egal îndreptățiți .Fiecare cetățean în țara aceasta are drepturi egale " (**aplauze la pNT**)

-**I.Fischer** : Din bugetul pe 1930 , o însemnată parte nu este achitată nici pînă azi. Țin să protestez contra acestui tratament aplicat cultului mozaic.

I.Fischer / 22 sept.'32

20.) Ernest Marton (P.Evr.) , Declarație la legea control avere și apărarea onoarei, 23 sept.'32

(DAD, MO 33, șed din 23 sept.'32, p. 1184)

" **Legea** adusă de onoratul guvern , **umple un mare gol** , mult simțit , de către întreaga populație a țării ,

căci această lege va avea darul **de a face un adevărat triaj moral , deosebind elementele corecte și demne**

de a ocupa funcțiuni în stat, de acelea care compromit locul ce-l ocupă.

"Alături de legiuitor, noi credem că este **absolut necesar ca elementele incorecte să fie înlăturate din viața publică** .

De aceea , **considerăm această lege ca o măsură generală de moralizare** , care va aduce un **imens bine țării** , în condițiunile excepționale prin care trecem.

Nu o singură dată s-au adus acuzațiuni fătîșe corpului funcționăresc și reprezentanților electivi ,

că au făcut averi fabuloase prin mijloace nepermise , învinuiri cari, după cum

afirmă însuși d. Periețeanu ,
au fost adesea întemeiate.
În mijlocul indulgenței generale, numeroase persoane [...] au rupt brusc cadrul unui trai modest ,
pentru a duce o viață de lux și de belșug, în vădit contrast cu mijloacele bănești restrânse [...]
Legea aceasta , repetăm, aplicată, **va deveni un instrument util de educație cetățenească** ,
motiv pentru care **vom vota proiectul de lege "** (**aplauze la pNT**)
Ernest Marton / 23 sept.'32

▣ **Vasiliu - Oituz, I.Z.Codreanu, N.Robu** , **discursuri și intervenții la legea**
Control avere și apărarea onoarei , 23-26 sept.'32
Vezi la fișier Antisemitism

21.) Ștefan Holban (PNT-Basarabia) - la legea control avere și apărarea onoarei , 23 sept.

Intervenții polemice : Ion Inculeț (PNL) , M.Popovici, dr.Lupu , ACCuza
(DAD, MO 33, șed. din 23 sept.'32 , p. 1166-1167)

[**LD** , **context : discuții la legea control avere și apărarea onoarei** .

Este fost învățător, devenit avocat .

**Bine-nțeles, la fel cu colegii, atacă partidele adverse , mai ales PNL și ...regățenii !
Pînă și ministrul Popovici îl pune la punct, îl temperează. Vezi context la fișier PNT]
[.....]**

-Șt.Holban (continuă lamentările basarabene) : " Nu există în Țara Românească un oraș care să facă impresie de mormînt ca Chișinăul."

Jidanii !

-ACCuza : "Este copleșit de jidani, de aceea "

-Șt.Holban : Într-o săptămînă, la tribunalul Lăpușna s-au declarat 42 falimente și peste 100 concordate .

-ACCuza : Dacă sunt 100 de jidani faliti, ce-ți pasă d-tale ?

-Șt.Holban : Nu mai ai cu cine să lupți d-ta .Trebuie să desfaci partidul .

-ACCuza : Dvs să luptați acolo să eliberați Basarabia de jidani, nu să faci politică contra magistraturii române.

-Șt.Holban : Acolo sunt și ruși magistrați.

-ACCuza : nu este vorba de ruși, ci de jidani .[.....]

Șt.Holban -ACCuza / 23 sept.'32

22.)Mayer Ebner (P.Evr.-Cernăuți) ,Comunicare : românizarea pronumelor evreești , 26 sept.'32

(DAD, MO 35, șed. din 26 sept.'32, p. 1268)

În Cernăuți, dl Livescu de la Biroul populației "procedează la românizarea forțată a pronumelor cetățenilor de origine evreească și germană " , la eliberarea actelor de identitate

[**LD pentru ce !?!**]

-N.Robu : Nu te obrăznicii, jidane !

.Ebner Mayer : Dar n-am provocat cu nimic.Această românizare este cu atît mai ciudată ,

cu cît este vorba nu de numele de familie , ci de pronume. [**!?!**]

Herman sau *Wilhelm* , d.Livescu le schimbă în *Cerbu* sau *Guilem*

Afară de latura ridicolă a chestiunii,, legea interzice atari procedee.

-N.Robu : Comunitatea israelită condusă de acest jidan , datorește 2 milioane și jumătate fiscalului ,

în timp ce se taie pînza țăranei ... (întrerupperi la P.Evreesc)

- Michel Landau : Dle președ. , iar începe acest domn Robu să ne terorizeze(întrerupperi LANC)

23.) **M.Landau (P. Evreesc) , Comunicare : testamentul lui Jacques Elias , 26 sept.'32**

("Dimineața " , 28 sept.'32)

[**LD : context : era în dezbatere Legea control avere și apărarea onoarei]**

▣ **Comunicarea :**

În 1925 , a încetat din viață **Jacues Elias** , lăsînd prin testament o avere considerabilă ,
care se cifrează la aproape 1 miliard de lei , "**Academiei Române "** ,
cu obligația acesteia de a întemeia o fundatie care să întrețină o serie de
așezăminte cu caracter cultural și filantropic ,
în primul rînd un spital , în care să fie îngrijiți bolnavi , creștini și evrei .
Au trecut **9 ani** și , deși averea se compune din imobile aducătoare de venituri , n-a
luat ființă nici o instituție de cultură și binefacere , care să împlinească voința
marelui și generosului donator .
În vederea adresării unei interpelări , cere să i se pună la dispoziție : testamentul
defunctului ; inventarul moștenirii imobile ; efectele în numerar ; dosarul de
cheltueli .

▣ **Scandalul .**

(**în timp ce deputatul Cioc își dezvoltă discursul la lege , a intrat alergînd în incintă ,**
-Michel Landau (într-o stare de cumplită surescitare , s-a adresat președintelui
de ședință) :

"Domnule președinte , vă rog să suspendați ședința .Am stat pe culoarele Camerei
și , la un moment dat , prin surprindere ,
un domn deputat cuzist tînăr și cu d.Robu , s-au apropiat de mine ,
m-au trîntit la pămînt , m-au bătut și mi-au spart ochelarii .

Cer să se aplice sancțiuni , pentru că acest lucru dăunează însăși
parlamentului .

Ce înseamnă această procedare : **să fim terorizați în adunare ? "**

(**Incidentul provoacă mari emoții ; Cioc își întrerupe cuvîntarea ; deputații se**
deplasează de pe locuri și comentează ; se cere suspendarea ședinței ;
convocarea comisiei de disciplină ; la redeschidere ...)

-Ionel Lupescu (vicepreșed.Camerei) : Sunt informat că pe culoare s-a petrecut
un incident destul de regretabil și , în consecință , consult Adunarea pentru
trimiterea în fața **Comisiei de disciplină**

a dlor **deputați Nichifor Robu și Marcel Adam** .

-Marcel Adam (LANC) : Domnule președinte , vă aduc la cunoștință că **noi am**
fost atacați .

-M.Landau: " Îndrăznești să spui acest lucru ? Să spună d.Vasilescu -Nottara ce-
a fost "

(**în Cameră se produce mare zgomot , între Marcel Adam , Nichifor Robu și Landau**
.Un violent schimb de cuvinte ,

care nu se aud din cauza zgomotului .)

-Ionel Lupescu : Rog comisiunea să se întrunească de urgență , și să se judece
acest caz .

(**Cioc își continuă cuvîntarea**) [.....]

-Nichifor Robu (LANC) : Protestez contra faptului că n-a fost trimis înfața
Comisiei disciplinare și d.Landau .

Mie mi s-a adus o ofensă și nu voi rămîne ofensat.Îmi voi luasingur satisfacția ,
dacă Biroul nu înțelege să mi-o dea .

-Pomp.Ioanițescu : Ce înseamnă aceasta ? Nu se poate admite acest limbaj .

-Robu : Dacă Biroul Camerei nu înțelege să-mi dea satisfacție , de cîte ori sunt
ofensat de jidani , în această Cameră...

-Ioanițescu : Camera întreagă , conștientă , protestează contra limbajului d-tale .

-Dinu Simian : Fac apel la d-ta , dle Robu , să-ți retragi amenințările pe care le
adresezi .

-Ioanițescu : Dle Cuza , noi nu permitem să se aducă asemenea amenințări în

incinta Camerei.

" **Dimineața** " : **Robu** spune că lupta sa politică, va merge pînă la capăt ;

Landau spune că lovirea lui se va discuta la Comisie ;

Marcel Adam spune că a recunoscut la Comisie că l-a lovit și îmbrîncit pe Landau, dar acesta a refuzat să-și recunoască fapta ;

Robu reproșează că nu l se apără demnitatea de român.

"Eri, în Cameră, o ședință penibilă. O lungă serie de incidente și chestiuni personale a ocupat tot timpul dezbaterilor.

Deputații s-au invecinat, s-au apostrofat, s-au ridicat unii împotriva altora . Alții s-au bătut pe culoare. Alții se aflau în incintă față-n față, furioși, amenințatori, gata să se încaere . Vacarmul a luat proporții fantastice.

După ce liniștea a fost restabilită , fiecare dintre împiriciniți s-a simțit dator să se explice. Un nou prilej de incidente grave.

Acest spectacol a durat 5 ore.

Tudor Teodorescu -Braniște / 30 sept.'32

▣ "Vot nul "

[LD : Cunosc foarte bine tonul acestor " **democrați** " de serviciu, " **prosemiți**" de stînga .

Va trebui să decantez din acest gen de **presă propagandistică** , cît era sinceră poziție democrată

și cît era **zarva generalizatoare** - deseori transmisă peste hotare - privind "pseudo-regimul democratic" românesc,

poziția "duplicitară" a partidelor, a unor personalități de marcă, care au înveninat crescînd atmosfera .

Procese de intenție, insinuări demagogice, de la un episod... întînit uneori în **parlamentele oricăror țări !**]

Acum cîteva zile , **doi deputați cuziști** - confundînd, probabil, bufetul Camerei cu o mustărie periferică -

au bătut un deputat evreu. Comisia de disciplină a Camerei, judecînd faptul, a decis excluderea pe un număr de ședințe a celor doi bătăuși

Am socotit - și am scris aici - că sancțiunea este prea blîndă , față de gravitatea faptului săvîrșit.

"Eri, Camera trebuia să ratifice cu votul ei , hotărîrea Comisiei de disciplină.

După îndignarea cu care unii frunțași ai opoziției înfieraseră în ședință isprava cuzistă,

după vehemența cu care oficioasele de partid veștejiseră faptul în sine - nu mai încăpea îndoială :

vinovații trebuiau să-și primească pedeapsa , cu atît mai mult cu cît pedeapsa era extrem de blîndă .

Așa s-ar fi petrecut lucrurile într-o țară cu sentimentul demnității parlamentare , într-o țară în care logica își are rostul ei bine definit. " La noi, s-a întîmplat dimpotrivă.

Pusă la vot, hotărîrea de sancționare a scandalagiilor n-a întrunit quorumul necesar. **Votul a rămas nul**.

Explicația ? Partidele au protestat prin oficioasele lor , fiindcă **față de lume se simțeau obligate să protesteze** .

Dar chemate să voteze , au votat pe furis împotriva excluderii, adică pentru cei doi bătăuși.

Cîțiva , mai șmecheri, s-au abținut. [...] Cum se împacă votul nul de ieri , dovadă de periferică solidaritate cu bătăușii - cu protestele indignate din Cameră și din presă ?

O atitudine hipocrit civilizată pentru public, adică în presă și în dezbateri, - și **una sincer huliganică acolo, în fața urnei ?**

Acesta este punctul de vedere al Camerei ? Să-l spună limpede .

Să se tragă o linie hotărîntă de demarcație între sălbăticie și civilizație.

Jocul pueril al celor două atitudini - una occidentală - pentru fațadă ; alta huliganică , pentru interior -

nu mai poate dura. Iar dacă șmecherii jucători vor să-l continue, nimeni nu se va mai lăsa amăgit.

Întrebarea care se pune , e limpede : **dacă** palmele cuziste ar fi răsunat - nu pe obrazul deputatului Landau ,
ci pe cel al d-lui Maniu , d.G.Duca, dr-N-Lupu sau Gh.Brătianu -votul ar mai fi rămas nul ?

S-au mai simplu : **dacă** pe d.Landau l-ar fi chemat Ionescu sau Popescu - ar mai fi existat abținerile șmechere și voturile de-a dreptul " pentru " ? [...] **Astăzi votul se repetă . "**

Bătaia Landau-Robu-Adam / sept.'32

24.) **Mayer Ebner (P-E.) , declarație la Conversiune , 28 sept.'32**

(DAD, MO 37, șed. din 28 sept.'32 , p. 1386)

Recunosc întrutotul că trebuie să se dea ajutor agricultorilor înglodați în datorii și suferință.

Legea Argetoianu a fost redactată greșit , atât din p.d.v. al realităților , cât și pentru că magistrații (număr redus) nu ar fi putut îndeplini obligațiile impuse de lege.

Ea a aplicat un remediu simplu : anularea unei jumătăți de datorii ; plata celeilalte jumătăți în... 30 de ani.

Această metodă a fost "o adevărată expropriere " ... (**dă un ex. cu un palton vândut pe datorie ...**)

-**VTPrelipceanu** : Citești pentru cămătarii evrei !

-**Ebner** : Nu sunt numai ei .Cămătarii evrei sunt în minoritate .

-**VTPrelipceanu** : Dle președinte, sunt elemnte provocatoare !

-**Ebner** : Cu ce am provocat ? Cu nimic ! [**continuă ex cu paltonul**]

Micul comerciant este expus tuturor prigonirilor și urmărilor .

Pe el nu-l apără nici o lege , de vine falit, pierde numele cinstit și creditul...

Este aceasta drept ?Este just de a deposeda o clasă în favoarea altei clase ?!

Este normal a lua unuia și a da altuia ?

Este oare rațional de a pauperiza orașul ?

Este logic ca statul însăși să atace temeliile proprietății ?

De ce o creanță rezultată din muncă fizică (și aceea , numai agricolă, nu și meserii !)

să fie privilegiată , față de o creanță rezultată din muncă intelectuală ?

Avocații, medicii, profesorii , profesioniștii liberi, nu suferă ?

Depunerea unei legi noi, este un progres.

Trebuie să se decidă și asanarea datoriilor urbane .

Acest prim pas trebuie urmat de alții, pentru **a mulțumi atât creditorii cât și debitorii.**

Mayer Ebner / 28 sept.'32

25.) **Josif Fischer (P-E.) , discurs la Conversiune, 4 oct.'32**

(DAD, MO 43, șed. din 4 oct.'32 , p. 1678-1679)

[**F clar, fără echivocuri, fără ipocrizii, apără creditul**]

Legea asanării datoriilor agricole , este produsul cumplitei crize economice

-financiare ,

care a luat aspectul unei grave probleme sociale .

▣ **Legea Argetoianu**

După legiferare , au dispărut și rămășițele creditului public și privat , care se mai menținea.

Ea a ruinat complet noțiunea de credit. Toate ramurile au fost paralizate .

Dispozițiile legii au fost "aproape revoluționare " , deoarece a infiltrat în conștiința agricultorilor

că " datoria nu mai este datorie " , că " angajamentele nu mai trebuie respectate " .

▣ **Legea GGM**

Se încearcă restabilirea creditului și "cred că această încercare este bine venită."

Face un pas înainte în normalizarea raporturilor dintre debitori și creditori , o îmbunătățirea în reîntronarea ideii de " respectare a angajamentelor luate " , care readuce pe debitor la realitate ; o promisiune ca ,în viitor , să se legisfeze cu mai multă precauțiune , cu mai puțină ușurință.

"Această promisiune ,în sine, este un element care e de natură să liniștească cercurile economice alarmate , din cauza legiferării preconizate de guvernul trecut , legiferare care a distrus orice încredere

în stabilitatea instituțiilor noastre de drept . " (apaluze la PNȚ)

Ambele măsuri sunt salutare :

/ restabilirea contactului rupt ,între debitori și creditori, pentru bunaînvoire între ei .
/ excluderea de la beneficiile legii , a acelor care voiau să beneficieze pe nedrept de ea.

Proiectul mai are și lacune :

/ este unilateral (datorii agricole)

/ nu apără interesele micilor meseriași și micilor comercianți

(pentru cei mari , există concordatul preventiv)

Iosif Fischer / 4 oct.'32

26.)M.Landau (PE) : explicarea votului la Conversiune, 7 oct.'32

(DAD, MO 46, șed. din 7 oct.'32, p. 1807)

[LD:Votase "pentru" la Conversiune, și opoziția s-a supărat. Ține să-și explice votul.

Episodul este minor. L-am selectat pentru că dă priljul unor explicații pentru așa zisul antisemitism ...]

-**Landau** : grupul parlamentar evreesc, cu aprobarea instanțelor superioare ale partidului, a luat această decizie...

-**ACCuza** : Nu ne îndoim, toți jidanii sunt contra.

-**Șt.Cicio Pop** : D-sa are dreptul să vorbească, cum au vorbit și alții care au explicat votul "contra2

-**ACCuza** : Nu avem nevoie de discursuri jidănești

-**Landau** : Atitudinea opoziției este nedreaptă și nelogică. (întreruperi LANC și PȚ-Lupu)

-**Demostene Botez** : Dle Ghimbășeanu ești antisemit ?

-**Ghimbășeanu** : Nu e chestie de antisemitism, aici. Dlui a fost, a otat .Ce trebuie să mai explice ?

-**Landau** : Votul nostru nu s-a dat ca o manifestare față de guvern, ci ca o concluzie logică a atitudinii **Partidului Evreesc** față de acest proiect de lege , atitudine dictată de interesele superioare ale țării , precum și a populației pe care o reprezentăm.

Sunt în Cameră și în opinia publică , persoane care cred că evreul nu are dreptul să aibă o idee proprie , ci trebuie să se orienteze totdeauna

după hotărârile **grupărilor politice** , mai mult sau mai puțin prietene .

(**întreruperi LANC**) "**Reprezentanții băncilor nu sunt cu noi**, ci cu partidele de guvernămînt."

Aseară (la vot) , **unii lupiști** i-au strigat : < Bine ți-a făcut Robu ! Păcat că te-am sprijinit ! >

Am dedus că lupiștii scontau pe votul meu potrivit , pentru ajutorul ce mi l-au dat . Eu am crezut că atunci nu mi s-a făcut un hațîr, ci s-a apărat prestigiul

Parlamentului

[...] Dle Cioc , să-l întreb pe dl .**George Brătianu** dacă gîndește ca d-ta !

-**D.Cioc** (PNL-2) : Să nu fii îndrăzneț cu mine

-**Landau** : Cel mai comod pentru noi ar fi fost să ne abținem de la vot , ca să ne scutim de demonstrații ostile . [:::] **Legea nu atinge** întru nimic **interesele imensei majorități**

a plugarilor (**întreruperi vehemente**)

-**N.Mischie** [PNȚ, radical] : "Să nu vorbească în numele plugarilor !"

-**Landau** : ... și a **micilor producători** , ci **lovește** , cu drept cuvînt, numai în **anume privilegii**

ale unei categorii mai restrânse și mai puțin interesante , sub raport social și economic. (**întreruperi, proteste**)

"Partidul nostru era apoi obligat să apere interesele micilor comercianți și meseriași ,

iar nu acelea ale marilor agricultori " [!?!] (**proteste LANC**)

Consider gestul colegilor din opoziție ca o demonstrație pripită , bazată pe interese de "politică electorală " ,

și sper ca Parlamentul, partidele, opinia publică, **se vor obișnui** în cele din urmă **cu gândul că**

"Partidul Evreesc este îndreptățit , ca și celelalte partide, **să aibă atitudinea sa proprie** ,

neinfluențată de interese electorale sau de simpatiile ce le-au fost cândva manifestate de vreo grupare politică "

(**cîteva aplauze la PNȚ ; controversse între băncile Pevr.P-Ț-Lupu**)

-**I.Mitache** (PNȚ) : Care este atitudinea dvs [PȚ-Lupu] față de evrei ?

-**Goiceanu** (PȚ-Lupu) : " **Noi credem că d-lor [deputații grupului evreesc] nu reprezintă**

sentimentele populațiunii evrești din țară. [!?!] (aplauze la opoziție)

-**I.Mitache** : Afară aveți o atitudine și aici alta.Acesta este adevărul.

Noi vrem să demascăm duplicitatea dvs. " [**a lupiștilor**]

M.Landau / 7 oct.'32

27.Aureliu Weiss (evreu din PNȚ) , discurs la legea concordatului preventiv, 8 oct.'32

Intervenții, amendamente : **Iosif Fischer , Solomon Rosenberg , Michel Weissman .**

(DAD, MO 46 , 7 oct.'32, p. 1835-1837)

/ Susține interesele negustorilor, meseriașilor, mici industriași...

/ Laudă PNȚ pentru modificările aduse legii.

28.) "D.Iorga și problema antisemită " , declarație , 6 oct.'32

(" Jewish Telegraphic Agency " , cf. "Dimineața " , XXVI, nr 8546, 6 oct.'32)

[**LD : aranjamentul în formă de dialog, îmi aparține.Inclusiv colorarea, sublinierile, parantezele .**]

Reprezentantul Agenției la București, a avut o lungă convorbire cu profesorul.

/ La întrebarea ce crede despre **antisemitismul românesc** :

-**Iorga** : "**Antisemitismul , ca de altfel toate mișcările din țară, este dus și alimentat de interese de partid.**

În societatea aceasta **confiscată de politiciani,**

nu există o mișcare sinceră , bună sau rea, care să fie liberă de politicianism.

[.....]

/ La întrebarea **antisemitismului la intelectualilor români** :

-**Iorga** : " **Intelectualitatea română este așa de întinsă astăzi, iar mijloacele de întreținere a acestei intelectualități**

atît de restrânse, încît trebuie să stea în veșnică concurență cu alții : după concurența **cu intelectualii evrei**

vor răsări cu siguranță **rivalitate și concurență** între intelectualii români **după provincii și categorii,**

cum s-au și început unele mișcări în această direcțiune, de pildă **între licențiații vechi și cei noi.** [.....]

Natural ar fi fost ca , **în Moldova, unde comerciantul evreu e stăpîn pe situație,** să se dea o **luptă între negustorul român și cel evreu ;**

dar , în loc de aceasta , vedem **regretabila luptă între studenți. "**

/ La sugestia că **intelectualii germani** au publicat un **Manifest** împotriva antisemitismului...

-**Iorga** : "Desigur că **o atare reacțiune împotriva antisemitismului e posibilă** : recomandarea păstrării unei **politici de largă toleranță și umanitate** , care a făcut dintotdeauna onoare țării ,

nu ar împiedica nici valorificarea liberei dezvoltări a națiunilor dinlăuntrul statului

român și nici datorită românilor de a sprijini, mai întâi, pe al lor, îndemnându-i la muncă și economie, la progres, prin îmbrățișarea profesiunilor lucrative.

Ne-ar trebui o colaborare cu intelectualii evrei, ceea ce a lipsit pînă acum.

Intelectualii evrei sunt sau români ca toți ceilalți și **nu se ocupă deloc de masa nevoiașă și ignorantă a poporului lor**,

sau **speculează aceste mase cu scopuri electorale exclusive**.

Eu m-am născut la **Botoșani** și am învățat **la Iași**; am văzut **sute de intelectuali români**

muncind și străduindu-se să ridice la civilizație modernă pe mahașagii și pe tărani din Moldova,

dar **n-am văzut o atare sfortare la nici un intelectual evreu**, **de a scoate sutele de mii de evrei**,

printre care atîră oameni inteligenți, muncitori și onești,

din situația de **mizerie materială și morală** și din **parazitismul economic** în care se află, și care, în chip firesc,

îi face antipatici restului populației. "

-Mibahsan : "Dar dacă, dle profesor, s-ar face apel la dvs, ca să sprijiniți o inițiativă care ar tinde

să unească pe intelectualii români împotriva raciei antisemitismului ? "

-Iorga : " Orice inițiativă ar porni de la mine, ar întîlni îndată

frontul închis al intereselor tuturor politicianilor coalizați [!?!] ;

orice acțiune a mea, ar fi sau **trecută sub tăcere**, sau **disfigurată și calomniată [!?!]**

, așa că **prefer a mă abține de la asta** "

-Mibahsan : Ce credeți dvs despre opera de **reclădire a Palestinei, prin evrei?** "

-Iorga : " În această **interesantă încercare**, este foarte **mult idealism** și o **bună parte de arheologie**.

Reînvierea Palestinei evrești îmi pare a corespunde cu o **încercare ce am face-o noi, românii**, de a voi să recpătăm,

în peninsula balcanică, locul pe care l-am avut odată, corespunzător cu situația etnică

de pe vremea cînd exista **împărăția românilor din Balcani**.

Fără îndoială că **dreptul evreilor în Palestina rămîne** și, de asemenea,

sentimentele frumoase ce le trezește

la evreii de pretutindeni ; **dar sunt în Palestina** - ca și în Balcani - **populații intercalate ce nu se pot înlătura**.

Și apoi, -ceea ce n-ar fi cazul cu românii din Balcani - **refacerea Palestinei** presupune

o formidabilă operă de readaptare -la care, firește, nu toate elementele vor rezista. "

-Mibahsan : Iorga mi -a mai vorbit, apoi, în termeni elogioși despre **evreii din America**,

despre care a scris cîteva pagini pline de înțelegere și de aprecieri juste în **cartea sa despre America**.

Iorga / oct.'32

29.) **M.Landau (PE)**, Întrebare : **Regimul cultelor din România // cultul mozaic /7, 8 oct.**

Michel Landau (P.Evreesc), Comunicare : **cultul mozaic**, 8 oct.'32

(DAD, MO 47, șed. din 8 oct.+32, p. 1885-1886)

/ Deși **Legea pentru regimul general al cultelor** a apărut în Monitorul Oficial de aproape 5 ani [1927 ?] ;

deși ea suferit o **importantă modificare în 1929**, și prevedea elaborarea

Regulamentului legii în 6 luni,

acest lucru încă nu se produsese.

/ Atît guvernul PNȚ -prin foștii miniștrii Aurel Vlad, Ghiță Pop - cît și guv.Iorga - prin părintele Crăciunescu

(secretar g-ral al Departamentului), au studiat problema, dar Regulamentul nu s-a întocmit.

/ Legea cultelor , în articolele modificate de Aurel Vlad în 1929 , arăta normele ce trebuiau respectate :

- Consultarea forurilor cultelor ;
 - consultarea comunităților legal constituite , pînă la lege, în cazul cultului mozaic .
- Landau** / 8 oct.'32

▣ **Cultul mozaic**

În diverse provincii românești , există regimuri legale diferite .

/ În Transilvania și Bucovina , comunitățile evreești trăesc sub regimul legilor ungare și austriece;

/ În Basarabia , ființează , în parte, o lege dinainte de sec. XVIII

/ În Vechiul Regat , un regim tranzitoriu , cf. unei decizii ministeriale din 1928.

Ele [LD : neclar spus !] **sunt abrogate** pe baza unui Jurnal al Consiliului de miniștri din ian.1932 (Iorga)

Din această cauză : la Ministerul Cultelor , domnesc sisteme variate și contradictorii asupra aceluiași probleme ;

organele administrative se amestecă în treburile comunităților (acte abuzive a unor primari , pretori , prefecti ,) ;

autonomia cultelor este redusă la bunul-plac al autorităților și oamenilor politici din județ ;

guvernele, succedîndu-se la scurte intervale , viața comunităților este în veșnică frământare (în Basarabia este un haos !)

Statul nu plătește cu lunile subvențiile - contribuabilii nu-și plătesc datoriile .

-**D.Gusti** (ministrul Cultelor) : răspunde că în 6 luni, Regulamentul cultelor va fi terminat .

M.Landau / 8 oct.'32

30.-1.) Congresul Comunităților Evreești , 31-oct.- 2 nov.'32

(„Dimineața” , 29 oct.'32)

[LD : trebuie să te ocupi și de disensiunile dintre comunitățile și organizațiile evreești ;

Era anul 1932, ajunul venirii lui Hitler la putere în Germania , și evreii din România Mare erau dezbinați ...]

Convocat de Uniunea Comunităților Evreești, se va desfășura în saloanele Barașeum .

Populația evreească consideră congresul ca un **eveniment f. Important**, deoarece se pune **pentru prima oară în dezbatere chestiunea cultului mozaic** .

Este vorba să se alcătuiască o „Magna Charta” a acestui cult, privind toate aspectele necesare desfășurării și progresului comunităților, în organizarea lor internă și în raporturile cu statul.

Organizare legală , n-a existat până acum și în spiritul legii cultelor , a fost convocat acest congres, spre a statua normele de organizare ce urmează să fie adoptate și de forurile în drept.

Pivotul acestor dezbateri îl va constitui un proiect elaborat de dr.W.Filderman , președintele „Uniunii Comunităților Evreești din Vechiul Regat” , care îmbrățișează chestiunea în tot complexul ei, cu metodă și claritate .

Trimis spre studiere comunităților , el a suscit un viu interes .

Congresul va însemna o polarizare a interesului evreesc și o raliere a interesului de stat , care , prin organele sale, va urmări problema.

Organizarea cultului mozaic , urmează să fie **încorporată în Regulamentul la Legea cultelor**, de către Ministerul competent.

De aici interesul manifestat pentru congres.

Oficialitatea și-a anunțat participarea la congres, iar Ministerul de Comunicații , împreună cu CFR , a admis o reducere pe căile ferate.

▣ **Comunicat UCE**

„ Uniunea Comunităților Evreești din Vechiul Regat, protestează împotriva Comunicatului Partidului Evreesc , privitor la Congresul Uniunii Comercianților , comunicat prin care

PE își arogă dreptul de a dicta organizarea internă a cultului mozaic.
„Conform Legii Cultelor, organizarea de bază a cultului mozaic, este Comunitatea , și conform aceleiași legi, și cu aprobarea Ministerului Cultelor și Artelor, comunitățile din Vechiul Regat s-au constituit în o Uniune.

Această Uniune este singura datoare și în drept , să convoace în Congres, comunitățile pe care le reprezintă.

Cum Legea Cultelor cere să se elaboreze **un Regulament**, și cum , după lege, **Regulamentul trebuie să fie elaborat cu avizul Comunităților**,

Uniunea Comunităților a convocat comunitățile în congres, spre a examina un proiect de regulament, congres la care, aproape unanimitatea Comunităților, și-a anunțat participarea.

Partidul Evreesc este un organism politic, iar **nu un organism de cult**.

Legea nu-i dă dreptul

nici să consulte nici să fie consultat asupra regulamentului.

Partidele politice n-au dreptul să se amestece

în treburile interne ale oricărui cult, cultele fiind autonome.

Comunitățile evreești , care cu atâta trudă și-au dobândit independența și autonomia, **resping amestecul nechemat al partidului evreesc**,

după cum toate cultele resping amestecul oricărui partid politic „

Congresul Comunităților Evreești / oct.'32

Guvern Maniu .Legislatura II.Sesiunea ordinară . 15 nov.'32 –

31.) Michel Weissman , Comunicare: calomnierea cultului mozaic , 29 nov.'32

(DAD, MO 9, 29 nov.'32 , fișă)

-Weissman : În ziarul național-creștin "Curentul studentesc" de Iași, apar calomnii la adresa cultului mozaic.

(că storc sângele fetelor creștine , că le batjocoresc)

-GACuza : îl amenință să tacă ; îi interzice să facă comunicarea , culminând cu venirea la tribună și pălmuirea ; se încinge o bătaie în toată legea ; ședința se suspendă.

-Petre Andrei, Ed.Mirto : condamnă manifestarea lui GACuza .

-ACCuza, M.Stelesc, CZCodreanu - apără pe Gh.Cuza

GACuza este trimis la Comisia de disciplină și

exclus pentru 20 ședințe parlamentare

Dr.I.Niemirower , protestează în Senat pentru atitudinea deputatului GACuza , care **a atăcat și calomniat religia mozaică** , în legătură cu "**omorul ritual** " ... practicat de evrei. În numele "**Uniunii rabinilor din Vechiul Regat** " , n numele iudaismului din țară, **protestează contra ofensei revoltătoare** , că **rabinii ar îndemna poporul la crime**. (DS, MO 7 , 30 nov.'32, p. 100)

32.) dr.I.Niemirower (șef -rabin) , discurs omagial, Senat, 1 dec.1932

(DS, MO 7, 1 dec.'32, p. 119)

" Când marele **Rege Ferdinand a intrat în Capitala României Mari** ,

în ziua **de 1 decembrie**, orice om cu fantezie și-a închipuit că a fost întovărășit de marii voievozi, oamenii de stat și patrioți care au visat , în cursul secolelor ,

visul măreț al României Mari.

Și astăzi , când întreaga suflare românească sărbătorește actul sublim

al **unirii Ardealului cu Patria Mamă** , sunt în spirit , în mijlocul nostru,

marii eroi și martiri care au pregătit Unirea tuturor țărilor românești , și ,

deoarece trăim în cultul soldatului necunoscut , sunt în umbră aici nu numai eroii cunoscuți și recunoscuți, ci și eroii necunoscuți ,cei 800.000 de soldați români , care au căzut în timpul războiului pentru încheierea țării românești. "

" Deoarece și Evreii au avut cinstea de a fi înrolați în armata română , și au căzut pe câmpul de luptă sau în urma războiului, avem un drept câștigat de a lua parte la această serbare a României.

Și vocea evreii trebuie să fie auzită ,

în concertul grandios al tuturor locuitorilor acestei țări , în acest ceas mareț, în care toți fiii țării, fără deosebire de religie, de origine , depun din nou jurământul față de marele Rege Ferdinand , făuritorul României Mari , că vor apăra cu întreaga lor ființă intelectuală și fizică Patria Română." (aplauze)

"IPSS Mitropolitul Ardealului a întrebuit în cuvântarea sa înălțătoare , cuvântul psalmistului : < Această zi este făcută de Dumnezeu să ne bucurăm într-ânsa >

Acest psalm , în limba lui originală, ebraică, are o astfel de formă că poate fi tălmăcită în două feluri .Putem traduce : să ne bucurăm într-ânsa [...] și ...să ne bucurăm cu Dânsul , cu Dumnezeu , care a creat această zi.

Cu toții ne bucurăm de această zi istorică ,

în care a fost săvârșit un act mare pentru secole , iar ne bucurăm cu Dumnezeu că a creat această zi, cu Dumnezeu care este expresiunea cea mai înaltă a dreptății.

" Avem credința fermă că Dumnezeul istoriei, Dumnezeul popoarelor, care a făcut România Mare , o va păzi și în viitor , în vecii vecilor ! " (aplauze)
I.Niemirower / 1 dec.'32

33.) V.Serdici (PT) , discurs la mesaj, 13 dec.'32

// Subsecretariatul pentru minorități //

//polemică : evreii sunt o minoritate ? // dr.Lupu, M.Landau, ACCuza //

V.Serdici / 13 dec.'32, retro ' 1919

▣ Conferința de la Versailles

▣ Clauzele pentru minorități.

▣ Dezbateri la Liga Națiunilor

" În 1919 , s-a prezentat în fața Conferinței de pace de la Versailles , o delegațiune a comitetelor evrești din America.

Ele erau foarte puternic susținute de fostul președinte al SUA , Wilson, și au găsit un puternic concurs în sânul Conferinței însăși în colonelul House , și chiar în președintele delegațiunii, în premierul francez , Clémanceau .

Astfel s-a făcut că s-au adoptat în întregime cererile acestei delegațiuni evrești, și s-a inserat în tratatele încheiate cu 14 state ,

acele clauze numite < clauze pentru protecțiunea minorităților > , adevărate <capitis diminutio > a suveranității naționale a acestor state . Diferențierea aceasta de tratament a făcut ca să se creeze , de la început , o atmosferă de suspiciune în jurul acestor tratate, și s-a pus în discuțiune în fața Ligii Națiunilor , de câteva ori.

Pentru ultima oară s-a pus în discuție în urma protestului unui stat mic , statul Leton. Și atunci, s-au pronunțat cuvinte de o extremă importanță .

Raportorul chestiunii fusese numit d.Mello Franco.

-Hans Otto Roth :) Este bine cunoscută chestiunea !

-V.Serdici : Cu toate acestea trebuie să v-o spun încă o dată, ca s-o cunoașteți mai bine.De altminteri, este indispensabil să o reamintesc , pentru un raționament care nu vă convine ...

-H. O.Roth :)dacă vă referiți la Mello Franco , în nici un caz !

-Serdici :) De sigur, este greu să-i admiteți raționamentul dar de aceeași părere cu dânsul au fost și Briand și Austen Chamberlain .

Dvs trebuie să căutați de partea dvs , cel mult pe Stresseman .

[LD : cred că traducerea este defectuoasă !]

Mello Franco , spunea în 1925 : < **Îmi pare irecuzabil că aceia care au conceput acest sistem de protecțiune** nu s-au gândit să creeze în sânul anumitor state

o masă de locuitori care s-ar considera , din oficiu

, **ca străină de organismul general al națiunii** , ci , din contra,

au dorit pentru aceste chestiuni **un statut de protecțiune juridică**,

capabilă **să asigure respectul și inviolabilitatea persoanelor** sub toate aspectele și

să prepare astfel condițiunile necesare **stabilirii unei comunități naționale** . >

Austin Chameralin : < **Autorii acestui sistem al tratatelor minorităților** ,

nu au avut desigur vreo intenție să creeze în sânul națiunilor ,

comunități care să rămână **pe veci străine de viața națională** .

Obiectul acestor tratate este [.....] **să asigure minorităților**

un grad de protecție și de dreptate , care să le pună , încet -încet ,

în măsură să se contopească cu restul nației .>

Dlor deputați, acestea sunt cuvintele pronunțate de membrii cei mai importanți

ai Ligii Națiunilor , și ele au o foarte mare însemnătate , căci vedeți, de la început,

se spune că în nici un caz minorităților nu li se recunoaște dreptul de

colectivitate , **ci protecțiunea se înțelege ca statut individual**.

În acest sens, **Constituția polonă** , în art. 110 și **Constituția cehă**, în art. 128 ,

confirmă această părere . [-----]

-IIMirescu : Ești în dezacord cu șeful d-tale ! [-----]

Dr.Lupu / 13 dec.'32

▣ **Partidele minorităților**

-dr.Lupu : D.Serdici reprezintă aici punctul de vedere personal ,
punct de vedere rezultat din conviețuirea în mijlocul unei populații etnice
compusă din sași și români. [**Târnava Mare**]

M-a întrebat și eu i-am dat toată libertatea

) Sunt în dezacord cu el [Serdici] doar în chestiunea Ligii Națiunilor ...

Nu ea a transformat partidele minoritare de la noi, mai mult sau mai puțin,
în partide centrifugale,) **ci politica mizerabilă a noastră !**

[-----]

" Să nu dăm vina pe alții , ci pe noi înșine . **Noi înșine am silit minoritățile**

să formeze partide pe țară.) **Guvernele române, în dorința lor de a înăbuși**
mișcarea democratică, care năștea, au făcut aceasta

Prin urmare , **să nu dăm vina pe alții**. **Noi înșine am silit minoritățile**

să formeze partide politice pe țară. [-----]

În ceea ce mă privește pe mine și partidul meu,

dându-i libertatea dlui Serdici să vorbească cum vorbește,

noi suntem de părere că **minoritățile trebuie tratate și respectate în**

conformitate

cu Tratatul Ligii Națiunilor , interpretate așa cum trebuie .

Și chiar dacă nu ar exista tratatele acelea, **interesul nostru suprem este**

să-i tratăm cinstit, legal și drept, cu totul dimpotrivă cum au fost tratate

minoritățile

române în celelate țări, în vechile imperii : austriac și rus.

Numai așa putem să-i facem cetățeni leali ai acestei țări, și să-i facem ca ,

în loc să privească peste graniță, să privească aici, în țară."

Dr.Lupu / 13 dec.'32

▣ **Evreii .**

-ACCuza :) **dar cu jidanii ce facem ?**

-dr Lupu : " **Evreii nu sunt o minoritate.Evreii nu aparțin unei țări existente.**

Palestina a existat acum 4.000 de ani.Ungurii au Ungaria, germanii au Germania ;

dar **arătați-mi care este statul Evreesc ?**

Evreii sunt cetățeni români de religie mozaică. Noi avem interesul să-i privim

aşa .

Dvs faceți o greșeală când îi priviți altfel.

De altfel, **nu sunteți numai dvs vinovați, sunt și ei** .După ce ați făcut dvs Liga Apărării Național Creștine, **au venit și ei să vă dea cel mai mare ajutor, formând Partidul Evreesc**. Ei v-au ajutat, dle Cuza .

-M. L andau : Țin să precizez că cuziștii au pătruns în Cameră de la 1926, în același număr ca și acum, **deși în acel timp nu exista Partid Evreesc** .

-dr.Lupu : dvs , dle Cuza , nu puteți reuși în diferitele părți ale țării, decât cu sprijimul guvernului ! **Dvs ați început a vă întemeia ca partid puternic în Bucovina , în nordul Basarabiei și în Moldova ,** de atunci de când au luat naștere d-lor.) **Cei mai puternici agenți ai dvs în propagandă sunt dnii : Landau, Fischer etc etc..**

-M.Landau :) este **inexact și puțin elegant** ceea ce declarați aici.

V.Serdici / 13 dec.'32

▣ Intenția lui Maniu : statutul minorităților

"Ei bine, dlor, dacă este legitim să adresez mulțumirile mele și ale tuturor românilor din Târnava Mare d.lui Maniu , pentru gestul să de a desființa acest Subsecretariat de stat,

apoi eu **trebuie să mă întreb) de ce chiar d.Maniu** a căutat să diminueze valoarea gestului său , prin **Comunicatul** pe care l-a dat dăunăzi prin presă, comunicat al Președinției Consiliului de miniștri , prin care anunță că o comisiune lucrează actualmente la alcătuirea unui **Statut al minoritarilor ?**

Oare , d-lor, **legile noastre , Constituția noastră,**

nu reprezintă o suficientă protecție ? Oare cunoașteți dvs o lege care să facă vreo deosebire între cetățenii Țării Românești ?

-Leonte Moldovan :) **D.Maniu este în continuarea unei greșeli** pe care a făcut-o la Institutul Social , în 1924, **când le-a promis un Statut** - și nu trebuia să le promită .

V.Serdici / 13 dec.'33

33.a)*Notă :N.Petrescu Comnen(delegat permanent la Societatea Națiunilor)

Expozeu la "Academia Diplomației Internaționale " , Berna, nov.1927

//Tratatul pentru minorități //

(BCS , Fd.Saint Georges, pachet CLXII, ds. 6 , doc. 211, p. 1-5)

Expozeul oral făcut de Comnen la Academie .Președ. Academiei , Fontenay, ambasadorul Franței .

Venise doar să asiste , nu să ia cuvântul.S-a apelat la el sa-l spună părerea privind "problema minorităților " , ca reprezentant al României la Liga Națiunilor.

El ridică un unic aspect al Tratatului de pace din 1919-1920 :

regimul diferit stabilit prin tratate diferitelor țări.

Comnen / Berna 1927

Atunci când **Consiliul Superior al Conferinței** a prezentat pentru prima oară "**Proiectul de tratat** " **reprezentanților Poloniei, României, Cehoslovaciei și Iugoslaviei, ... a fost pentru ei o adevărată stupefacție .**

Unele țări, precum Iugoslavia și România, erau considerate ca țări completamente libere, înainte de război, contribuieră la victoria Aliaților . Or, **delegații lor**, alarmați justificat,

au constatat că , "**pentru a legitima realizarea unității lor naționale** " ,

ei **trebuiau să plătească nu numai cu bani [.....] asumându-și obligații financiare enorme** , dar trebuiau , de asemenea ,

" să abandoneze o parte considerabilă a suveranității lor naționale ."

Pe de altă parte, **Polonia**, confruntată în istorie cu grave vicisitudini, odată obținând independența, **nu putea concepe că această independență este grav diminuată .**

Reprezentanții acestor țări, **Paderewsky , Brătianu și Passitch** ,

s-au hotărât să protesteze viguros, contra noilor condiții care se impuneau țărilor lor.

Din p.d.v. intern, **acest tratat se transforma în "călcâiul lui Achile" pentru țările lor** .) În acest caz, toate Puterile - mari sau mici - membrii Consiliului, Liga Națiunilor, puteau interveni în politica internă a țărilor lor, până la Liga Națiunilor și Curtea de la Haga.)Acest regim **era echivalent cu o "neo-capitulatie"**

Ceea ce a exasperat în mod deosebit pe reprezentanții guvernelor menționate, a fost **"regimul de inegalitate pe care noile tratate le-a creat între state"**
Comnen / Berna, 1927, retro 1919

▣ **Tratatul pentru minorități**

▣ **Atitudinea lui Brătianu**

Pactul proclama-și cu ce emfază ! - egalitatea perfectă a tuturor membrilor Societății Națiunilor.)**Tratatul minorităților** - demonstra că **această egalitate "nu este decât o fațadă și că inegalitatea trecută continua să subziste sub o altă etichetă**, încă mai neliniștitoare, pentru că era mai ipocrită ."
" Este inadmisibil - și-au spus ele - **ca marile puteri**, care au pe teritoriul lor milioane de oameni de rase diferite, și care nu pot fi felicitate pentru tratamentul pe care-l practică asupra lor, **nu sunt incluse** - numai pentru că sunt mari puteri- **la același regim**, la care ele intenționau să supună țările noastre, **pentru că sunt mici** ."
Liga Națiunilor a avut intenția să realizeze democrația dintre state .

" **Noi constatam că, din prima zi, această democrație nu exista** " că exista **tendința de a stabili două categorii de țări :**

" **Țări din prima clasă**, nesupuse nici unei obligații internaționale, și **țări din a doua clasă**, supuse unor obligații severe, în același timp periculoase "

DI Paderewski și Brătianu au declarat că sunt dispuși să admită toată diminuarea suveranității și toate dispozițiilor privitoare la minorități, cu condiția ca **ele să fie acceptate (aplicate) uniform, pentru toți membrii Societății Națiunilor.**

N.Comnen / Berna, 1927

▣ **Consecințele " Tratatului pentru minorități"**

▣ **Pericolul revizionismului**

Experiența ultimilor 8 ani de aplicare a Tratatului, a demonstrat cât de mare dreptate au avut acei oameni (Brătianu, Paderewski) .

)Tratatul n-a făcut altceva decât "să creeze artificial în unele țări grave dificultăți "

)El n-a făcut decât să permită, încă o dată, să se exercite asupra lor anumite presiuni, unii contra altora, și, în subsidiar, să lase ca noile ordini de stat încă provizorii,

să agite încontinuu problema minorităților,

ca, prin mijlocirea dispozițiilor Tratatului, să agite infailibil revizuirea tratelor.

Pe deasupra, noi am asistat la organizarea acestor acțiuni, atât în interiorul țărilor noastre, cât și în afara țării, care au creat o situație anormală guvernelor, mereu "paralizate". În afară, s-a dezvoltat o literatură " în floare ", care, uneori, nu sunt decât atacuri prost disimulate contra tratatelor în vigoare .

Această literatură -propagandă, exploatează credulitatea sufletelor "caritabile" .

Asociații nenumărate s-au constituit, care au aroganța să afirme că ele sprijină aplicarea tratatelor și controlul acestei aplicări - care se fac insuficient - dezinformând Societatea Națiunilor. Ei, bine, dacă mi-i permis să afirm, și pot și demonstra,

că în realitate, în majoritatea cazurilor, aceste " bune servicii ", aceste " asociații " nu au decât un scop, acela de a da impresia atât minorităților cât și străinătății ... de "instabilitatea noii ordini internaționale "

[**el poate pune la dispoziție numeroase dovezi din arhive**]

Până în prezent, aceste acțiuni n-au fost luate în serios decât în cercuri restrânse, grație prudenței și răspunderii politice a Consiliului și Secretariatului Societății Națiunilor.

"Opinia publică internațională trebuie să țină cont de injustiția ce s-a făcut celor 4 state , celor 4 guverne europene , impunând acest regim de excepție "

Asociațiile internaționale, savanții, oamenii politici , trebuie să ceară din ce în ce mai mult , egalitatea de tratament a tuturor membrilor Societății Națiunilor .

Dacă nu ,... eu pot prevedea situația în care cele 4 guverne supuse acestui tratament diferentiat , se vor coaliza într-o zi și vor denunța Tratatul...

[LD : Fontenay l-a felicitat în numele colegilor]

Serdici, Lupu, [Petrescu -Comnen] , Tratatul pentru minorități / 1932

34.) Michel Weissman , Comunicare : loialitatea evreilor , 17 dec.'32

(DAD, MO 21, șed. din 17 dec.'32)

-**M.Weissman** : vrea să discute " **problema evreească** " , face o " Mărturisire de credință " : **populația evreească consideră România Mare ,**

nu ca un rezultat întâmplător , ci a unei idei de civilizație [îl invocă pe Iul.Maniu]

[Este întrerupt de cuziști, de legionari, nu-și poate dezvolta comunicarea]

-**Șt.Cicio Pop** : îi ia apărarea , pune la punct pe turburenți, dar ... **este silit să întrerupă ședința, altfel degenera iarăși în bătaie...**

A doua zi, în discursul la Mesaj, **IZCodreanu** face o digresiune antisemită , pe marginea afirmațiilor lui Weissman

Guvern Vaida .Legislatura II .Sesiunea ordinară - continuă-16 apr.'33

35.) M.Landau (P.Evr) : la starea de asediu // contra ! // 3 febr.'33

(DAD, MO 32, 3 febr.'33)

LD : deși se referă la antisemitism , eu îl simt **pro-comunist și pro-sovietic -** **Vezi fișier Legislație**

36.) IGDuca , Politica PNL și PNȚ față de cultul mozaic, 26 mart.'33

(BCS, Fond St.Georges, pach.XLV, ds 1) **Vezi context fișier PNL**

[În cadrul Adunărilor profesionale ale PNL]

IGDuca / 26 mart.'33

▣ Culte.Biserica

PNL a avut grijă ca în Constituția din 1923 pentru Biserică să se precizeze principii largi

și cuprinzătoare : autonomia (sub controlul statului) în problemele spirituale , administrative, culturale , epitropicești .[-----]

Opera de legiferare în domeniul bisericii și cultelor , este parte integrantă din unificarea legislativă a României Mari , în guvernarea PNL 1922-1926.

PNL a mai realizat :

- 1) Legea pentru reorganizarea Ministerului Cultelor, prin care statul să-și exercite controlul asupra cultelor.
- 2) Legea de salarizare a clerului și personalului bisericesc.
- 3) Legea de organizare a învățământului seminarial și teologic.

Aceste legi erau pregătite în 1928, când a căzut de la putere.

IGDuca / 26 mart.'33

▣ **Politica PNT : cultele**

[.....]

4.) A modificat legea pentru regimul general al cultelor ,
în dispozițiile sale privitoare la cultul mozaic, numai și numai din interese de partid ,
distrugându-se unitatea de organizare a comunităților rituale evreești,
și revenindu-se la starea lor anarhică din trecut.

PNL , după ce va prelua puterea, va trebui să repare tot ce a sticat PNT .

* **Notă. Jaques Pinelis, Istoria evreilor , ed.a II - refăcută, Iași, 1935 , p. 427**

În România , problema sionistă s-a bucurat de o largă înțelegere .

În 1925, IGDuca , ministru de externe al țării , a adresat d-lui **N.Sokolow**
(președ. executiviei sioniste mondiale) o **declarație** în care spune , printre altele :
" **Crearea acestui cămin național este o operă de umanitate** la care de altfel
România a contribuit , în calitate de **membru al Societății Națiunilor** .
Noi nu avem nimic împotriva ca **cetățenii evrei ai României să contribuie**
la opera pe care o urmăriți în Palestina , cu prețul atâtor sacrificii și cu atâtea
sforțări."

IGDuca / 26 mart.'33

37.) Cooperativele evreești din Basarabia, Senat, 28 mart.'33

(DS, MO 38, 28 mart.'33)

Cf. legiuirilor rusești. Din 1928 sau 1933, ele s-au unit într-o Uniune .

Vezi fișier Agricultură-Cooperatie

38.) Măsuri represive contra evreilor în Germania, 29 mart.'33

("Universul" , an 50, nr.85, 29 mart.'33)

[LD : **Nu prea știu la ce o să-mi folosească aceste fișe...**

Le dau și eu poate ... pentru atmosferă ...]

Berlin, 27 mart. Consfătuire **Hitler - Goebbels**

. Măsuri de contapropagandă .Măsuri contra celor ce boicotează comerțul
Germaniei .

Măsuri contra comercianților evrei din Germania. Introducerea lui " numerus
clausus " .

Munca forțată. Tribunale excepționale. Bruierea posturilor de radio adversare .

Goebbels(ministrul propagandei) și Neurath (ministru de Externe)

neagă deslănțuirea persecuțiilor antisemite din Germania : știri inexacte,
răuvoitoare .) **Propagandiștii evrei** nu fac nici un serviciu coreligionarilor lor când,
prin știri false, nu se dau în lături de la minciuni și calomnii ,

pentru a combate guvernul german actual. Cu toate aceste desmințiri, **presa**

continuă să publice ... iar la Londra , New-York s-au desfășurat mari

demonstrații de protest .

Germania / 26 mart.'33

39.a) UER , W.Filderman , Adunarea organizațiilor evreești din Capitală, 4 apr.'33

("Universul " , 5 apr.'33) **Solidaritatea cu evreii germani**

La sediul UER a fost o adunare convocată de **Uniunea Evreilor Români**.

Au fost prezenți **delegații din partea :**

Uniunii comunităților evreești , UER , C.C. al B'nei Brith,

Comunitatea evreilor din București , Uniunea rabinilor, Sfatul rabinic,

Asociația corpului didactic , Loja Fraternitatea, Loja Lumina, Macabi,

Medicii evrei, Federația asociațiilor de ajutor reciproc,

Uniunea templelor și sinagogilor, gruparea femeilor evree,

Uniunea cantorilor evrei, tineretul UER , etc etc...

Adunarea a fost **prezidată de dr.W.Filderman** , care a făcut o **expunere**

asupra evenimentelor din Germania și situația evreilor germani.

W.Filderman / 4 apr.'33

Campania presei hitleriste a provocat o vie agitație în lumea întreagă.

" Evreii români s-au asociat protestului evreilor din lumea întreagă.

Organizațiile evree de cult și Uniunea Evreilor Români,

au publicat moțiuni prin care se subliniază solidaritatea cu evreii germani .

Cere adunării înnoirea acestui protest "

dr.I.Niemirower, șef -rabin senator, / 4 apr.'33

**" Evreii din țară iau parte la unanima protestare împotriva ilegalităților de pe urma cărora suferă evreii germani, și exprimă speranța că dreptatea va triumfa .
Lumea nu se mai poate întoarce la evul mediu. "**

Mai iau cuvântul : **ing.S.Gross, M.Schwartzfeld, dr.I.Weisberg, dr.I.Goldenberg, SMGuttnick, rabin H.Rabinovici, rabin dr.A.Beck , rabin dr.H.Alperin, M.Glueckman ,**

W.Becker, av.L.Margulies , av.V.Saxone, Steluța Recler, deputat Victor Rodan

Moțiunea

"Adunarea delegaților organizațiilor evreiești, ascultând expunerea privitoare la situația evreilor germani, se asociază la Moțiunile publicate De Uniunea Evreilor Români și de Uniunile comunităților evreiești , exprimă populațiunii evreiești din Germania sentimentele de solidaritate ale evreilor români.

"Adunarea protestează împotriva oricărei încercări de a se crea deosebiri între cetățeni , după rasă, limbă sau religie,

și invită populația evreească să ia parte la serviciile religioase

care vor avea loc în toate templele și sinagogile din țară,

marți, 4 aprilie, ora 7 seara , precum și să observe un minut de tăcere

în aceeași seară la ora 7 și jumătate.

" Adunarea cere ca la aceste servicii divine să participe toate școlile evreiești , sub conducerea corpului didactic.

Organizațiile evreiești din țară așteaptă desfășurarea evenimentelor din Germania , spre a lua noi hotărâri "

Adunarea organizațiilor evreiești / 4 apr.'33

39 b) Apelul "Uniunii evreilor pământeni " , 15 mai '33

("Universul " , 15 mai '33)

"Față de **campania dușmănoasă tinzând la revizuirea tratatelor de pace , țara întreagă protestează** împotriva oricărei încercări de știrbire a granițelor României Întregite.

Poporul român **își întemeiază protestarea pe drepturi sfinte**, consacrate prin jertfe eroice

și prin puterea etenă a dreptății.

" Cetățeni credincioși ai Patriei Române, ca și părinții și străbunii noștri,

unim glasul nostru cu cel al țării întregi.

Evreii români au fost și rămân solidari cu interesele permanente ale țării.

Ei au luat parte la războiul independenței , la războiul din 1913 , ca și la marea război din

1916-1918. Pe altarul Patriei, noi și înaintașii noștri , am adus jertfa de sânge cerută de chemarea țării. "Ca și în trecut, **suntem și astăzi gata la mărturia**

supremă a solidarității

cu interesele permanente ale României.

" Împotriva încercărilor de turburare a păcii și de nesocotire a drepturilor istorice ale poporului român, vor avea loc **în ziua de 28 mai** , în țara întreagă , **mari demonstrațiuni** ,

care vor exprima unanimitatea sentimentelor patriotice.

Sunt chemați să ia parte la aceste demonstrațiuni toți cetățenii , fără deosebire de confesiune.

Evreii -români vor răspunde la această chemare , manifestând și de data aceasta solidaritatea lor cetățenească .[-----] Evrei, participați la aceste demonstrațiuni.

La temelia granițelor firești ale României Întregite este și sacrificiul de sânge al străbunilor , al părinților și al fraților voștri **"Reprezentanța " Uniunii evreilor**

români."

▣ **Die Stelian Popescu** ,

"În aceste momente solemne în care dvs ați întreprins o operă de afirmare a drepturilor imprescriptibile ale poporului român de a trăi în cuprinsul hotarelor sale firești,

vă rugăm să binevoiți a lua act că **evreimea, conștientă , devotată patriei, se află alături de dvs., protestând împotriva oricăror încercări de știrbire a granițelor României Întregite. În numele " Societății pentru răspândirea culturii printre evrei, "**

Președinte , **dr. Davis Reichter** Secretar g-ral, **I.Peltz"**

Evrei -antirevizionism / 15 mai '33

39 c) ▣ W Filderman (președ. UER) / 28 mai'33

Către sfârșitul adunării i s-a dat cuvântul lui **Filderman** .

Un grup de manifestanți a provocat **un incident profund regretabil , protestând împotriva prezenței lui Filderman la tribună.**

Stelian Popescu - a a făcut apel la spiritul larg de înțelegere și de îngăduință al românilor,

rugând protestatarii să-l lase să vorbească.

Față de persistența grupului ce protesta , Filderman a renunțat la cuvânt.

[La adunare participau cu delegații numeroase : UER ; Comunitatea evreilor din București ; Federația soc. de ajutor reciproc ; Soc.pentru răspândirea culturii printre evrei ;

o delegație a cultului mozaic, condusă de prim-rabinul senator I.Niemirower ; Uniunea comunităților de rit spaniol, Cultul mozaic de rit spaniol, în frunte cu marele rabin Sabetay Djaen ; Comunitatea spaniolă din București (Cohen) ; Tineretul UER , cu președ. av.Rosenkrantz . **LD : Fără îndoială, era o mobilizare fără precedent, datorată ,**

după părerea mea, măsurilor antisemite luate deja în Germania , și activizării mișcărilor similare din țările Europei Centrale.]

Iată **textul declarației** ce urma să fie citită de **d.Filderman** :

" A sunat goarna. **Nu goarna războiului , ci a păcii.**

E goarna care mobilizează conștiințele cetățenești chemate să-și spună cu hotărâre

voința lor **de a păstra neștirbite tratatele de pace.**

Tratatele care României, mutilată de veacuri prin forța brutală, s-au substituit prin înfăptuirea dreptății , **România de-a pururi întregită.**

Situația e gravă dar nu disperată.În discuție sunt hotarele țării ; este viața noastră ;

este cinstea noastră.

Sunt **hotarele țării** pe care poporul român nu le-a răpit nimănui , ci pe care le-a reluat celor ce le răpiseră. Este **viața noastră** închinată muncii pentru prosperitatea țării ,

amenințată să se curme în îndeplinirea nobilei îndatoriri de a-l păstra existența.

Este **cinstea noastră** , căci nu există pentru nici un cetățean primejdie mai mare decât aceea **de a se dezonoara** și nu există dezonoare mai gravă decât aceea

de a sta nepăsător când se pune în discuție soarta țării !

Ce ne vrea lumea ?

După ce **în cea mai sângeroasă încăierare** , în care nu două popoare , nu două continente ,

dar toate noroadele , toate continentele , **s-au aliat** ca să lupte pentru a pune stavilă forței

și a instaura în lume **dreptatea și libertatea** ;

după ce **milioane de oameni** nevinovați , cu trupurile și cu sângele lor , **au plămădit lumea ce nouă** ; după ce **zeci de neamuri adunate** să împartă dreptatea **au rostit că se cade**

ca și **bunului și blândului popor român**, al cărui trup sfâșiat sângera de veacuri ,

să i se facă dreptate, ce ne mai vrea lumea ! Lumea nu ne vrea nimic !

Dar cei ce au pierdut războiul vor să ne facă să pierdem și pacea !

Aceasta nu se poate ! Se întorc morții din mormnitate .Ei bat la poarta memoriei noastre.

Ei au murit pentru ca noi să trăim.

N-avem voie să fim lași, n-avem dreptul să le pângărim sacrificiul.

[-----]

Iată de ce **situația e gravă** .

Dar ea nu este disperată fiindcă soarta țării este în mâinile noastre .

Și fiindcă **toți copiii acestei țări sânt unanimi** ,

fără deosebire de credință sau origine s-o apere.

Iar noi, evreii , toți , și cei de rit occidental și cei de rit spaniol , spunem țării , și ,deasupra ei, **spunem tuturor țărilor** ,

că așa cum sub conducerea glorioasă a Regelui Ferdinand întregitor de neam ,

înaintașii noștri au murit pentru a înfăptui această înaltă operă ,

suntem gata la chemarea Regelui Carol II , păzitor de hotare ,

să apărăm România nemuritoare "

W.Filderman / 29 mai.'33

40.) Retragera naturalizării și pierderea cetățeniei în Germania, 31 iul.'33

("Universul " , 31 iul.'33)

Berlin, 29 iul. Ministerul de Interne al Reichului a publicat un **Regulament** asupra **retragerii naturalizărilor** (din intervalul 9 nov.1919- 30 ian.1933)

și **pierderea cetățeniei germane**. Regulamentul precizează că această reglementare **se va inspira din considerații politice și de rassă**.

Regulamentul precizează că **evreii orientali vor fi primii** cărora li se va retrage naturalizarea .Apoi vin criminalii și persoanele vătămătoare naționalității germane .

Guvernul nu este obligat să arate motivele , la fiecare caz în parte.

Bunurile persoanelor cărora li se va retrage naționalitatea , vor fi confiscate .

41.) Congresul sionist din Praga, 22 august '33

("Adevărul " , an 47, nr. 15.228 , 27 aug.'33)

[LD : rezultă că și în mișcarea lor existau curente și grupări care se contrau reciproc .

Pentru momentul 1933 , acest lucru era f.grav... Eu punctez evenimentul pentru a putea încadra în atmosferă pe evreii din România .]

Praga, 22 august .**Nahum Sokolov** conduce ședința prof. **S.Brodetsky** , **Raportul** privind situația politică în sionism, pentru ridicarea " Căminului național evreesc " :

problema terenurilor pentru colonizare în Palestina ; emigrația ;

evreii din Germania ; lipsa locurilor de emigrare ;

Sokolov - Raportul " Situația actuală a evreilor din lume "

"Nu numai evreii germani , ci întreg poporul evreesc este atins , atunci când **rassa evrească este tratată drept rassă inferioară și este dezonorată**."

Sokolov a protestat împotriva utilizării așa -zisului " protocol al înțelepților de la Sion " , care este un fals și un sacrilegiu ; el a protestat și împotriva alegațiunii unui plan fantastic de hegemonie mondială evrească.

42.) Hotărârea Societății Națiunilor în chestia refugiaților germani, 10 oct.'33

("Universul " , 12 oct.'32)

Geneva, 10 oct.'33 .**A II -a Comisiune** a votat în unanimitate (cu excepția

Germaniei, care s-a abținut) **o Rezoluție** , pentru rezolvarea situației **evreilor refugiați**.

S-a hotărât crearea unui **Înalt comisariat special** , care să negocieze procurarea de lucru pentru acești refugiați. **Comisia a VI- a** reluta discuțiile privind minoritățile.

D von Keller (delegatul Germaniei) a declarat că **chestiunea tratamentului evreilor este de domeniul legislației interne a Germaniei.**

43.)Congresul internațional Evreesc, Geneva, sept.'33

("Universul " , 15 sept.'33)

[**LD nu se dau propriu-zis lucrările conferinței ci un colaj de informații și reacții**]

Zilele trecute s-a ținut o Conferință internațională evreească , în care s-a discutat chestiunea emigrației evreilor germani în Palestina și alte țări, din Europa sau America ,

și mijloacele de combatere a hitlerismului. Există mari greutăți ! :

/ **SUA** a luat , după război, măsuri legislative împotriva elementelor străine , care vor să se stabilească pe teritoriul său (cauze : șomajul mare)

/ **Statele europene** suferă și ele de un șomaj cronic ...

/ **Presa franceză** a dat semnalul unor îngrijorări privind ...

năvala refugiaților din Germania

(**se dau extrase din " Le Journal "** :

/ **Palestina** - "Căminul evreesc " - se opune și ea din aceleași considerente economice ;

" **Nici o țară nu este dispusă** , în împrejurările grele de astăzi, **să deschidă frontierele elementelor străine** , care vor lua locul elementelor autohtone [-----]

un nou val de de refugiați evrei, după cel de acum câțiva ani de peste Nistru, va agrava criza socială și economică și **va determina un curent antisemit** [-----]

/ **"România și Polonia au primit în cursul veacurilor cel mai mare număr de evrei refugiați din alte state unde se considerau persecutați. Ele nu pot să desconsidere interesele lor naționale , sociale și economice , oferind azil și mijloace de existență elementelor străine , când proprii lor naționali suferă din cauza scumpetei vieții și a lipsei de ocupațiuni "**

Congresul internațional evreesc / sept.'33

44.) Demonstrații revizioniste evreo-maghiare la Budapesta, 27 oct.'33

("Universul " , 27 oct.'33)

[**LD : culmea ironiei !**]

Ungaria este în febră revizionistă. A apelat li la Ligi și Asociații de sprijin.

Un grup de **deputați evrei , din Camera Comunelor** , din Londra,

au venit să cunoască "nedreptățile " făcute Ungariei , prin Tratatul de la Trianon.

Deputații **Hoze și Ellis Craven** au jurat că vor da tot sprijinul cauzei maghiare.

Sir John Haslam a publicat un articol în " Pesti Hirlap " , în care , după ce condamnă Tratatul de la Trianon, **a a firmat că va susține cauza maghiară.**

Guvernul maghiar a organizat **o manifestație la Budapesta** , împotriva Cehoslovaciei, României și Iugoslaviei, , cu participarea grupului de parlamentari evreo-britanici.

John Haslam și Ellis Craven au luat cuvântul , **promițând că vor deveni " apostolii " cauzei maghiare !** Acest turneu nu are nici o legătură cu politica externă a Marii Britanii , cu interesele pozitive ale națiunii engleze .

Revizioniști evreo-britanici / 27 oct.'33

45.) Mihail Sebastian, " De două mii de ani " , 1934

Prefața Nae Ionescu .

[**LD : ca informație** : Șerban Cioculescu ("România literară " , 24 dec.1987)

Notele mele la carte sunt strict autentice , când am citit cartea ...

și le voi da ca atare Așa că zâmbiți vă rog !

Și neapărat ,neapărat , dacă ai nevoie apelează la plicul cu fișe pe marginea Prefeței lui Nae Ionescu . Aici retin doar câteva ...]

Cioculescu / 1987

" Nu eram în țară când au apărut în ziarul " Cuvântul " primele foiletoane critice ale lui **Mihail Sebastian**,student în an I al Facultății de Drept din București.[-----]

Paralel cu activitatea sa critică, Mihail Sebastian și-a simțit o vocație de romancier , debutând însă cu un pseudojurnal [-----]

O apariție, involuntar de scandal, a fost aceea a romanului " De două mii de ani " (1934) care punea problema , transparentă prin literatură, a suferințelor evreilor în diasporă. Scandalul l-a provocat o prefață al cărei autor [LD ! Nu-i spune numele !] condamna evreimea la suferinți perpetue.

Romancierul se văzu deci atăcat pe două fronturi : atât de către antisemiți , care considerau cartea ca o apologie, cât și de către coreligionari , ce se considerau în fața unui act de trădare .

Dublă eroare , pe care o spulberă talentul prozator , dezvăluindu-și un nou dar, acela de pamfletar , cu replica sa " Cum am devenit huligan " (1935)

[-----] Evenimentul de la 23 august 1944 ,

la ale cărui preludii colaborase discret cu Lucrețiu Pătrășcanu [?!?]

[-----] i-a surâs lui Mihail Sebastian , promovându-l consilier de presă la Ministerul de Externe. [-----] l- a fost dat să-și piardă viața la vârsta de 38 de ani, în ziua de 29 mai 1945 , călcat și târât de un camion . "

Nae Ionescu / Prefața / 1934 , p. VI

Sebastian a ales ca fundal istoric anii frământărilor politice din ultimii 10 ani [1923 -1933 ?], încercând să stabilească în acest cadru viața unui "evreu neprevenit "

- Iosef Hechter - care trăește lucid (adică dedublat) drama iudaismului.

"Pretinzând , deci , ca și Iosef Hechter că Juda va agoniza până la sfârșitul lumii , eu cred că pot demonstra că nu se poate altfel.

Și pentru că Iosef Hechter nu o face , să îngăduie Mihail Sebastian lui Ghiță

Blidaru * să spună aici ceea ce nu a spus lui Iosef Hechter "

L.Dandara /

Din această frază , după ce am citit romanul , convingerea mea este că personajul Gh.Blidaru din roman este , în mare măsură, realul Nae Ionescu , profesorul, logicianul , filozoful .Încât e de mirare că se fac speculații ultra târzielnice , apelându-se chiar la jurnalul lui Sebastian, că... Sebastian a regretat că a cerut prefața lui Nae Ionescu ! Nu Prefața, ci dialogul întregii cărți, a fost construit pe dialogul Nae Ionescu - Sebastian .

Nae Ionescu / Prefața / 1934, p.IX

" Pentru a dezlega taina suferinței iudaice , este nevoie să știm ce însemnează a fi EVREU.[-----]

Sunt răufăcători ? Da.Dar sunt și binefăcători ai omenirii .

Sunt jecmănitori ? De sigur. Dar sunt și filantropi .

Sunt trădători de patrie ? Se poate. Dar sunt și atâția care au murit simplu și cinstit .

Și așa mai departe .

Deci, dacă antisemiții spun : e drept să suferiți , pentru că sunteți răi ,

Evreii pot răspunde : nu e drept să ne chnuiți , pentru că suntem buni.

Cine are dreptate ? Și unii și alții. Asta însemnează însă : nici unii nici alții "

Nae Ionescu / Prefața / 1934 , p.IX-X

"Calitatea de român, evreu , turc sau neamț, este o chestiune de apartenență : faci anume , parte dintr-o colectivitate , dintr-o comunitate .[-----]

Apartenența la o comunitate oarecare nu este un act de voință individuală.

[-----] Așa fiind , singurul fel real de a fi evreu, francez sau mai știu eu ce, este să fii purtător al istoriei respective .[-----]

Ești deci român, sau evreu sau german , dacă ești fructul unei istorii.

Fructul firesc și normal .[-----] Actul de conștiință prin care să te recunoști a fi membru al unei comunități spirituale - expresiune a unei aceleiași istorii - poate cel mult adăuga la rumânităta ta , și încă numai la intensitatea și preciziunea acestei rumânități . Poți fi însă foarte rumân și fără a-ți da seama de asta .[-----]

Prin urmare : ești rumân , sau evreu , sau grec , nu printr-o mărturisire de credință,

ci prin vehicularea unei istorii ; calitatea aceasta nefiind - încă o dată - un act individual de voință, ci o stare naturală "

Nae Ionescu / Prefața / 1934 , p. XI - XII

" În fiecare evreu sunt active **două momente** : unul al **tradiției judaice** , altul al **solului natal** . Tradiția judaică e una singură ; solul natal - diferit. Există un **evreu - rus** , după cum există un **evreu -român** , sau un **evreu-german** "

Acesta este un fapt creator de confuzii .

Atâți evrei au părăsit țara românească (de nevoie , de necazuri, că nimeni nu ia lumea-n picioare de plăcere !) și au plecat de cele mai multe ori **ocărându-ne** .

S-au așezat prin străinătate și dacă au izbutit, au continuat să ne ocărăască.

Ciudat însă : **în casele lor vei găsi o ... "odaie românească "** , pe masă adesea mămăligă și sarmale , iar în suflet o umbră nostalgică : solul natal lucrează !

[-----]

Unii gândesc : dacă în fiecare evreu există două momente , diagrama fiecărui individ

va fi dată de prăpastia celor două .Cum Variază ele ?

Ele cresc și descresc contrar iar limita descreșterii unui moment poate fi .. zero !

Descresce tradiția judaică până la zero, evreul -român devine " român pur "

Descresce momentul geografic până la zero , evreul -român devine " evreu pur "

" Este iluzia asimilistă ; și este iluzia atâtor **evrei cari se cred sincer români** ,

și pe cari **mișcările pasionale antisemite îi surprind** până la disperata năucire !

În fond , **antisemitismul nu e pentru ei decât o chemare la ordine** :

adu-ți aminte că ești evreu ! "

Nae Ionescu / Prefața / 1934

46.) Congresul Partidului Evreesc, 8 nov.'33

("Adevărul " , 8 nov.'33)

8 nov.'33. Dimineața, ora 10. Sala " Izbânda" din Calea Văcărești .

Au sosit din provincie , delegați : **114 din Vechiul Regat** , **61 din Basarabia**,

32 din Ardeal, **11 din Bucovina**.

Biroul Congresului : **dr.Abraham Fried** (Sighet) , **Solomon Fucs** (Soroca) ,

av.B.Rohrlich (Botoșani) , **Carol Kluger** (Cernăuți)

Telegramă de devotament adresată MSR .

Teodor Fischer , președ. partidului :

Principiile de bază ale partidului :

1) **Identificarea sufletească cu națiunea română** ;

2) **Respectarea tuturor drepturilor prevăzute de Constituție** , pentru toți

cetățenii,

indiferent de origine etnică.

3) Statornicie în **idealul emancipării colective a minorităților** ; [LD : Statutul !]

4) Încredere în **democrația sinceră** ;

5) **Obiectivitate** desăvârșită față de **toți factorii de producție și toate clasele sociale** .

dr.I.Niemirower (invitat la congres) : Deși uzanța nu permite unui reprezentant

al cultului să facă parte din grupări politice , se află la congres ca să salute

reprezentanții poporului, care luptă pentru promovarea intereselor evreești.

dr.M.Ebner : explică ideologia **Partidului Evreesc**, care tinde la **conservarea**

specificului național al colectivității evreești .

Congresul P.E. / 8 nov.'33

Guvernul IG Duca . 14 nov.'33.

Alegeri . 20,21 dec.'33

47.) CC. al P.Evreesc , Comunicat : participare la alegeri // 22 nov.'33

("Adevărul " , 24 nov.'33)

" CC al P.Evr. , adunat în ședința din 22 nov. , la care au luat parte și 37 de delegați

din toate provinciile, ascultând raportul președintelui, **Teodor Fischer**, care a expus rezultatul discuțiilor cu diverse grupări politice, după dezbateri ample, **a hotărât să meargă în alegeri pe liste proprii**. Candidaturile urmează a fi fixate pe 23 nov., în 50 de județe.

48.)Atitudinea evreilor față de alegeri , 4 dec.'33

("Dimineața " , an 29, nr.9676, 4 dec.'33)

Zilele acestea urmează să se lămurească poziția evreilor în alegerile apropiate.

/ În trecut, **PNEvr.a mers pe liste separate**, având 4-5 deputați în Parlament.

/ **U.E.R . a fost împotriva listelor separte**, socotind că

evreii trebuie să facă politică în diversele partide românești, fiecare după ideile lui,

UER având a se ocupa , trecător, doar de interesele specifice evrești,

până în ziua când **emanciparea evreilor devenind desăvârșită,**

aceste interese ar fi încetat .

În acest scop, **UER încheia cartele electorale** cu alte partide sau grupări.

Tactica " săsească "

/ **Concepția UER a fost acum adoptată și de PEvr [LD : ???]**

care s-au declarat gata să renunțe la liste separate în alegerile apropiate.

/ În acest scop, **urmează a se încheia cartele electorale** ,

cu oferirea unor locuri în Parlament.

" Bineînțeles că **cel mai indicat**, dacă nu singurul, **este partidul liberal** , pentru că

, **afându-se la putere**, are mai mare interes la împlânzirea luptelor electorale și la

înlăturarea asperităților. Apoi, **grație legii elctorale, PNL va avea la dispoziție**

enorma primă de aproape 200 de mandate, din care **poate ceda cu ușurință 4 sau 5 .**

Celelalte partide , nu pot conta decât, cel mult, pe reușita capilor de listă ,

încât încheierea cartelului cu ele este ineficientă .

Atitudinea evreilor / 4 dec.'33

49.) U.E.R. , Comunicat , 10 dec.'33

("Universul " , 11 dec. '33 ; "Dimineața" , 12 dec.'33)

[LD **Atenție ! este, pentru prima oară menționată ca prioritate explicită și expresă,pericolul reprezentat de curentele și partidele extremiste de dreapta]**

" Având în vedere că **unele formațiuni politice , vechi și noi,**

au înscris în programul lor reforme ce tind la **surparea bazelor**

pe care este așezată România întregită - realizată prin sacrificiul de sânge

al celor mai buni fii ai Patriei , fără deosebire de credințe și obârșie -

precum și la retragerea drepturilor politice și civile ale evreilor ,

la exproprierea și chiar la eliminarea lor ;

" **Având în vedere că evreii-români , recent emancipați,**

nu numai că **nu au abuzat** , dar nici măcar nu au uzat

de toate atributele politice ale drepturilor lor cetățenești

- ei fiind aproape inexistenți atât în funcțiunile publice

cât și în cele electiv - și că, deci,

a-i face răspunzători de criza politică , economică și financiară

de care ei suferă , împreună cu toată țara ,

constituie o vădită nesocotire a adevărului ;

" **Având în vedere , pe de altă parte, situațiunea creată prin schimbarea de regim**

și atacurile aduse noului guvern de către adversarii lui

cari, fără a alege armele , uzează conștient de afirmația puerilă și

tendentioasă

că ar fi fost adus la cărmă de către evrei și pentru evrei ;

**" Că se tinde a se arunca , astfel, asupra evreilor ,
răspunderea acțiunilor sau inacțiunilor guvernului
pe care MSRegele , după consultarea factorilor competenți și în exercițiul
prerogativelor Sale constituționale , l-a investit cu încrederea Sa ;
UNIUNEA EVREILOR ROMÂNI sfătuește populația evreească din întreaga țară
ca, la alegerile ce vor avea loc în zilele de 20 și 22 decembrie 1933 ,
să voteze pentru acele organizațiuni politice pe cari, fiecare în conștiința sa,
le socotește mai hotărâte să garanteze ordinea constituțională ,
prin conlucrarea armonică a tuturor cetățenilor, fără deosebire de rassă și
credință , pentru prosperitatea Patriei . "**
Comunicatul UER / 11 dec.'33

50.) Naționalism evreesc ? , 16 dec.'33

("Univesul " , 16 dec.'33)

[LD : va trebui să consulți și alte documente în legătură cu polemica dintre cele două politici "evreești" . Poate că în această constituie cheia pentru tratarea diferită a evreilor din Vechiul Regat și... provinciile realipite, în anii războiului.]

Ziarul a publicat pe 15 dec. un **Apel către alegătorii evrei** , semnat de un însemnat număr de **industriași, financiari și intelectuali evrei** [LD : lipsă din documentația mea]

În acest apel,) se arăta **greșala pe care o fac unii evrei** , care nu au fost încă pătrunși de spiritul vremurilor de azi, și , **constituindu-se în Partid Național Evreesc** ,

justifică împotriva lor toate aprehensiunile , mai ales **justifică acțiunile antisemite**.

Ce însemnează Partid Național Evreesc într-o țară în care **evreii au fost asimilați în drepturi cetățenești cu populațiunea autohtonă ?**

Atunci când evreii din țară nu se bucurau de aceste drepturi, **ei au luptat** prin toate mijloacele **pentru dobândirea lor**.

Și, printre argumentele lor , cel mai de seamă era tocmai **pretențiunea sentimentului românesc** de care sunt animați.

Este oare admisibil ca acum, când **aceste drepturi au fost dobândite**,

evreii să facă un partid național-evreesc ,

să se claseze ei singuri între minoritari

cu alte idealuri, cu alte sentimente decât populațiunea băștinașă din această

țară ?

Din toate punctele de vedere , **această procedare este greșită** și, în împrejurările de astăzi, în momente când de pretutindeni suflă un vânt de naționalism ,

ea **poate da impresiunea unei provocațiuni**.

"Universul " / 16 dec.'33

" Poporul român nu este antisemit . El înțelege ca **toții fiii buni , cinstiți și patrioți**

să convetuiască pe pământul țării într-o frățească armonie , pentru binele patriei.

Dar , **când o minoritate se exclude ea singură din această armonie**

și **afirmă idealuri separatiste - orice bănuială este legitimă și reacțiunea** , chiar când depășește limitele legale , dacă nu poate fi legitimată ,

are totuși scuza unei explicațiuni.

Iată de ce , acțiunea întreprinsă de acei care au semnat **Apelul către evrei** ,

e foarte bine venită și populația evreească , **conștientă nu numai de drepturile dar și de datoriile la care o obligă calitatea de cetățeni ai țării** ,

trebuie să răspundă la Apelul ce i s-a adresat și printr-o atitudine hotărâtă să înfiezeze mișcările separatiste și cu caracter de naționalism evreesc.

După cum se spune în **Apel**, toate partidele politice din țară **au pus pe listele lor candidați evrei**.

O listă evreească separată este deci nu numai o absurditate , dar o totală lipsă de simț politic și o gravă neprevvedere . "

Naționalism evreesc ? / 16 dec.'33

51)Universul" : Agenții antisemitismului , 21 dec.'33

("Universul " , an 50, nr. 349, 21 dec.'33)

// presa de conveniență și inspirație evreească : " Dimineața " și " Adevărul " //

// boicotarea P.N.Evreesc //

[LD : trebuie să iau în considerare și exagerările , campaniile virulente ale numitei preze

dir. Celor două ziare Aristide Blank]

În nr. trecut , "Universul" arăta că

adevărații provocatori ai antisemitismului sunt cei de la o "anumită presă" , care țipă pe zeci de coloane când e arestat vreun **comunist , coreligionar al celor de la pomenitele foi,) dar nu găsesc un cuvânt de protest când cei molestați sunt români care fac parte din organizațiile ce nu convin conducătorilor anumitei preze.**

Și făceam paralela :)**muțenia** lor când a fost vorba de cele suferite de membrii "Gărzii de Fier" și)protestul imediat când , din joacă , doi -trei studenți au lovit cu zăpadă

câțiva coreligionari de-ai anumiților ziariști .

"Dimineața " sare friptă și răspunde talmudic cu o întrebare :

< Crede "Universul" că guvernul a făcut bine sau a făcut rău dizolvând Garda de Fier?>

Nu se poate ca "Dimineața" să nu fi luat cunoștință de **articolul în care directorul nostru [Stelian Popescu] își spunea clar și categoric părerea în privința dizolvării Gărzii de Fier .**

[-----]

Înșiși evreei confirmă rolul suspect al profitorilor reali ai vrajbei perfid întreținută între creștini și evrei . "Universul" a publicat **Comunicatul trimis de P.N.Evreesc Av.Mișu Weissmann** , fost deputat, a făcut un istoric al **tratativelor dintre guvern și partidul evreesc** , arătând că **guvernul a refuzat să acorde evreimii dreptul de a-și crea o reprezentanță parlamentară** . Vorbitorul a **criticat atitudinea ziarelor Adevărul și Dimineața** , care , publicând un apel îndreptat împotriva partidului evreesc,

a refuzat să publice răspunsul acestuia din urmă .

O datorie de elementară obiectivitate era să înregistreze întâmpinarea partidului evreesc.

D.Leventer atacă vehement pe aceia cari au semnat un **Appel împotriva partidului evreesc** și spune că ei sunt **formați din evrei botezați , renegați**, cari au rupt de mult orice legătură cu poporul evreu și, în consecință, **nu au dreptul să dea directive politice populației evrești**. [-----] **Dr. R.Bauberger , a atăcat pe cei care au lovit pe la spate în partidul evreesc** , arătând că **Adevărul și Dimineața** , întreținute din bani evrești, **trebuie să-și schimbe atitudinea față de partidul evreesc**.

[-----]

Cei de la anumita presă , **vânează numai banii evrești** , pentru că în sufletul lor **urâsc de moarte pe evrei**. Ca să le stoarcă banii, ei s-au erijat numai de formă ca apărători ai evreimii , **inventând fără pudoare persecuții și mișcări**

[-----] "

Universul despre Adevărul și Dimineața / 21 dec.'33

52.)P.N.Evr.-în alegerile din 20 dec.'33.Rezultate,comentarii.23-31 dec.'33

[Vezi tabelele și ierarhia la **fișier Alegeri II** .Aici extrag doar câteva date .

PNE, neîntrunind pragul necesar de 2 % pe țară , **nu a mai intrat în Parlament**.

Interesantă este opțiunea evreilor înșiși, în această chestiune.

Foarte puțini au votat cu PNE.După opinia mea , votul pentru PNE nu avea legătură

atât cu antisemitismul românesc , cât cu ... opțiunea pentru sionism .

În perspectiva evoluțiilor ulterioare războiului al II-lea mondial și a holocaustului, a existenței statului Israel, lucrurile se văd altfel.

Dar , în epocă ... acest lucru părea de domeniul utopiei .]

Vezi opinii I.Hâncu "Partidul național evreesc "

("Parlamentul românesc " an IV, nr.130, 31dec.'33)

A. Procentele pe țară , pe partide :

PNL-1+PNGerm - peste 50 %

LANC - 4,8%

Maghiari - 4,6%

P.Evreesc - 1,3 % voturi[la 4% din totalul populației]

B. Votul , pe județe:

Județul	PNE	LANC	Județul	PNE	LANC
Alba	503	736	Arad -	1.144	2.600
Bacău	-	6.374 (II)	Baia	167	7.653 (II)
Bălți	2.898	14.137 (II)	Bihor	1.528	-
Botoșani	991	4.069 (III)	Brașov	399	?
Brăila	218	622	Buzău	-	-
Caliacra	-	312	Caraș	94	1.446
Cahul	-	550	C-Lung .m	596	1.985
Cernăuți	471	8.409(II)	Cet.Albă	?	?
Cluj	1215	-	Constanța	-	611
Covurlui	401	460	Dâmbovița	-	88
Dolj	-	323	Dorohoi	432	5.012 (II)
Durostor	-	-	Făgăraș	-	1.043
Fălciu	128	1.789	Gorj	-	-
Hotin	1203	3.567	Hunedoara	-	-
Ialomița	-	629	Iași	-	4.600 (II)
Județul	PNE	LANC	Județul	PNE	LANC
Ilfov -Bucur.	1.452	1.609	Ismail	597	1.284
Lăpușna-Chiș.	1.683	3.388 (III)	Maramureș	533	1.136 (III)
Mehedinți	-	-	Mureș	860	-
Mușcel	163	-	Năsăud	672	416
Neamț	160	577	Odorhei	151	-
Olt	-	-	Orhei	1.311	4.959
(II)					
Prahova	255	575	Putna	-	236
Rădăuți	1.123	5.266 (III)	R.Sărat	-	-
Roman	-	1.436(II)	Romanați	-	-
Sălaj	1.742	1.867	Satu Mare	1.742	1.640
(III)					
Severin	707	2.905	Sibiu	170	-
Someș	686	-	Soroca	-	5.258
(IV)					
Storojineț	-	4.559(III)	Suceava	884	
5.668(II)					
Târnava Mare	215	-	Târnava Mică	221	-
Tecuci	-	631	Teleorman	-	2.280
Tighina	-	2.693(II)	Timiș Toront.	1.973	2.979
Trei Scaune	-	-	Tulcea	-	1.189
Tutova	-	-	Turda	-	-
Vaslui	-	2.081(III)	Vâlcea	-	-
Vlașca	-	748			

Rezultate , Cameră, pe județe / dec.'33

▣ Alegerile. Rezultate la Cameră. , 24 dec.'3

// Procentajul pe partide // Mandatele opoziției , după redistribuirii // comentarii //

("Universul" , 24 dec.'33)

/ **ACCuza** , alesul **privilegiat al lașului... a căzut !** A fost ales la Rădăuți și Hotin

A. Rezultatul alegerilor pe București :

Votați : 110.448

P.Evreesc - 1.438 (X) **LANC -ACCuza** 1.622 (VIII)

▣ I.Hâncu "Partidul național evreesc "

("Parlamentul românesc " an IV, nr.130, 31dec.'33)

Chestiunea unui **partid național evreesc** s-a pus mai de mult la noi.

Imediat după întregirea țării , o parte din **evreii de la noi** - în special din noile provincii - **considerându-se minoritate etnică** ,

s-au constituit în partid politic și au depus **liste proprii în alegerile generale**.

Cum era și natural, **faptul a trezit discuții** chiar în masa populației evreiești, majoritatea **neînțelegând rostul acestei acțiuni**. Și pe drept cuvânt.

" Atâția ani, **evreii din Vechiul Regat** au cerut și **au luptat pentru drepturile politice**, motivându-și această cerere prin **dorința de asimilare**.

Odată aceste drepturi acordate, **evreii puși pe picior de egalitate cu autohtonii** , **chestiunea** unei organizații naționale evreiești **se excludea de la sine**.

Marea majoritate a evreilor din Vechiul Regat **a luat atitudine contrară**, și pentru aceasta **merită toată lauda**. Încercarea nu a dat rezultatele sperate de promotorii mișcării , așa , că , un timp , **chestiunea a fost părăsită**.

" În ultimii ani , însă, **promotorii săi au reluat-o** și , în cele **trei parlamente**

anterioare [**PNTJ- Iorga -PNTJ**] am avut un număr restrâns de **reprezentanți ai minorității etnice evreiești**.

În **alegerile din dec.'33** , **chestiunea s-a pus iar pe tapet** .

Argumente s-au adus de o parte și de alta .

Numeroase **personalități evreiești** din Vechiul Regat au semnat un **Apel** ,

în care au fixat cum trebuie pusă chestiunea.

I-Hâncu / 31 dec.'33

▣ Evreii -minoritate ?

O minoritate etnică presupune anumite condițiuni :

a) Existența unui stat național , din care , datorită unor anume împrejurări, **grupul minoritar respectiv s-a detașat**, contra dorinței și voinței sale , în mijlocul altui popor. În lupta ce o duce acest grup, **luând forma unui partid politic**,

acesta are un **caracter iredentist** .

(înainte , românii din Ardeal ; acum , ungurii din Ardeal)

[-----]

b) Existența unui popor unitar care, din anumite motive , a fost **împărțit în mai multe state, pierzându-și independența și caracterul de stat**

național. (cazul Poloniei) [-----]

Hâncu /

▣ Palestina ? Sionismul ?

Care este statul național din care au fost rupți evreii din toată lumea ? **Palestina?**

" **Să fim serioși**. Întreaga **chestie a Palestinei** nu este , în fond, decât

o simplă afacere pusă la cale și speculată de **câțiva iluzioniști și interesați**.

Această țară nu poate hrăni decât o populație de maximum **800.000 de suflete** .

Socotind cele aproape **600.000 de arabi** pe care nimeni nu-i poate nici alunga și nici extermina , rezultă indiscutabil că **nu poate fi vorba decât de c**

el mult 200.000 ovrei. Din cele peste **14 milioane câți sunt astăzi evreii** ,

răspândiți în toată lumea , **cei 200.000** ce ar putea, eventual, merge în Palestina ,

nu pot fi considerați nucleul național care să întruchipeze năzuințele naționale ale tuturor ovreilor din lume .

Reclama ce se face actualmente în jurul mișcării sioniste constituie o **neseriozitate** .

Înțelesul ei nu e altul decât **adunarea unor fonduri imense** pentru **căpătuiala conducătorilor locali ai sionismului**, de categoria lui Jabotinsky .

Mascarada Palestinei reiese și mai mult din faptul că **autoritățile engleze** au luat recent cele mai **drastice măsuri pentru limitarea importului de ovrei** , fără anumite condițiuni, imposibil de îndeplinit.

Să fim serioși ! Pentru **orice evreu conștient** chestia Palestinei nu este și nu poate fi ceva real și rezonabil . De altfel, spre Țara făgăduinței , nu au cercat să plece decât acei evrei supuși în mizeria cea mai neagră în țara lor. Ori , cu aceștia, și ținând cont că Palestina este un pământ complet neproductiv, nimic serios și durabil nu se poate face.

Și dacă acesta adevărul , **ce mai rămâne din Statul ovreesc național** , din nucleul național , **care să legitimizeze interesele și năzuințele naționale ale ovreimii de pretutindeni ?** " [-----]

Nu cred că **promotorii mișcării naționale evrești** să se gândească , astăzi , **la vechiul Stat iudeu** sfărâmat de **împăratul roman Titus** acum vreo două mii de ani!

Hâncu / 31 dec.'33

▣ **Partid Național Evreesc ?**

Interesele acestor ovrei sunt legate strâns de acelea ale popoarelor în mijlocul cărora trăesc.) **O acțiune centrifugală** din partea lor nu poate avea **nimic justificat și serios**, la bază. [-----] **Mișu Landau, Mișu Wismann** et Compania nu sunt în realitate decât

administratorii delegați ai unei **Societăți pe acțiuni** , al cărui capital este doar pofta de parvenire nemeritată .

Ovreii sunt în toate țările din lume. Am fi curioși să știm **în care altă țară mai există un partid național ovreesc ? În Franța ? În Anglia ? În Germania ? Nicăiri** , pentru că în toate aceste țări , ovreimea și-a dat seama de rostul ei logic și natural.) **Nicăiri ovreilor** nu le-a putut trece prin minte **să se considere o minoritate etnică și să facă o politică cu caracter pronunțat naționalist ovreesc ."**

[-----]

Partid ovreesc la noi ? Nu cred să existe **o mai mare absurditate politică** .

Cei ce l-au pus la cale și întrețin **o culpabilă agitație** în jurul lui, abuzând de toleranța noastră și **speculând anumite sentimente ale ovreilor din provinciile alipite** și a celor **intrați în țară de peste Nistru**, nu sunt, în realitate , decât **dușmanii declarați ai țării și neamului nostru și speculanți** , pentru interese personale , **ai unor sentimente deplasate** .

Sau **imitatori neserioși** ai unor naționalisme politice justificate .

Ei nu fac altceva decât **să sape și mai adânc prăpastia** între masa românilor stăpâni de drept și de fapt ai acestei țări, și ovreii aduși de vânturi pe pământ românesc.

Ea **alimentează** , mai mult ca orice , **curentul antisemit** ;

îl justifică și îl întreține de parcă ar fi în interesul ovreimei ca acest curent șovin să fie din ce în ce mai puternic .

Hâncu / 31 dec.'33

▣ **Asimilare sau naționalism ?**

[**LD : cred că mai mare importanță o aveau tendințele regionaliste ale provinciilor - care caracterizau și populația românească ! - decât acțiunea "naționalistă" a evreilor.**

Cât despre reacția antisemită... ea nu era un răspuns la mișcarea sionistă , nici într-un caz. Cea mai bună dovadă este existența antisemitismului manifest în zone în care ... nu exista nici partid evreesc, nici mișcare sionistă activă.

Dimpotrivă ! Vezi tabelul de mai jos.

I.Hâncu este destul de ignorant și... un antisemit " după ureche" !]

Numai speculanții ovreilor de la noi **comit această imensă greșală** , nesocotind faptul esențial că **acțiunea lor contribuie la permanentizarea și chiar potențierea animozității dintre ovrei și poporul băștinaș** .

Procesul de asimilare sau, cel puțin de **de colaborare armonică** , este **stânjenit și simțitor întârziat ."** [-----]

Și cum să nu se trezească o asemenea reacție ,) **când conducătorii partidului ovreesc** nu pregetă să afirme , în plin Parlament, **că evreii sunt autohtoni în țara noastră** , așezați aici încă dinainte de Alexandru cel Bun și că chiar din anul 1234 existau în regiunea Milcovului sumedenie de colonii evrești ?[-----]

Dacă , în ultimul timp, **reacțiunea contra evreilor a luat proporții așa de**

considerabile , apoi aceasta **se datorește** , în mare parte,) tocmai **acțiunii nesocotite a profitorilor din fruntea așa-zisului partid național-evreesc.**

[-----]

Rezultatul alegerilor este o lecție binemeritată .

Să sperăm că **micul număr de voturi recoltate de așa zisul partid evreesc,** îi va face pe întreprinzătorii politicieni **sioniști să-și pună cenușă în cap "**

Alegerile din dec.'33

53.) I.Ludo , **Hitler.Revoluție sau pogrom ?** , [dec ?] , 1933

Răspuns d-lui T.Arghezi

[LD : **broșură-pamflet antihitleristă** , răfuială cu **Tudor Arghezi** , care ar fi devenit, subit, dușmanul zeflemei . Ludo este mirat -iritat că **Arghezi tratează superfluu problema antisemitismului german** , în schimb când e vorba de revizuirea granițelor, devine deosebit de dur . Îl critică și pentru că consideră regimul lui Hitler " o revoluție"

LD . Nu am citit ce zice Arghezi.]

În "**Punctul mort**" ("**Adam**" , nr 60) Arghezi spune :

< **Evreul are o rezonanță universală. Dai în el la Darabani și aude Europa! Bușește-l la Berlin și vujește planeta !** >

"Așa o fi ! Nu zic ba! Dar atâta n-ajunge ! [.....]

" **Urlă golani împotriva finanței internaționale** , dar **practica rasistă o aplică numai cismarului evreu , croitorului , ceaușului și lui Einștein** căruia-i șterpelesc ultimii gologani adunați la bancă. [-----]

Dacă toți evreii ar fi mari capitaliști , chestia evreească s-ar rezolva de la sine și antisemitismul ar fi stârpit de la rădăcină . [.....]

Hehei , **să avem, fiecare din noi, atâția gologani** câți ne-ar trebui **să astupăm gura antisemitului nostru** , respectiv și **să-i mai asigurăm și o mică pensioară** , acolo, pentru zilele amare ale bătrâneții , **ce bine am duce-o ! "**

54.)I.Ludo ,**DI Nae Ionescu apără pe Ebrei contra Jidanilor**, 1 dec.1933

[LD :altă broșurică- pamflet (60 pagini) , din care rezultă că a scris și alte articole despre Nae Ionescu . Nu am aprofundat chestiunea. Nu am citit art.lui Nae Ionescu

și nu am citit revista "**Adam**" Așa că... nu mă pot pronunța.]

Ideologia lui Nae, aplicată în viața social-politică a țării, **ar trebui să asigure cetățenilor de autentică etnicitate română**, Vlașca și Teleormanul integral, prin simpla **tragere de barbă a jidanilor. Nu ne interesează " naismul" ci semnificația lui.**

El este un prototip : ideologul care " ia piuitul " cu un verbalism încâlcit.

Cu aticolul său "**Și un cuvânt de pace** " ... dl Nae ,

care **trecea în ochii vecinilor evrei drept un om liniștit și cumsecade** ,

care **o viață întreagă n-a scos o vorbă împotriva evreilor** ,

ba era chiar cu respect pentru " ebreime" , încât i-a învățat și limba,

pe nepus-a masă a început cruciada antievreească .

Tu , om de treabă , care te-ai pupat în bot cu evreii ,

care ai conferențiat la public exclusiv evreesc,

de când a venit "acela" în Germania la putere ,

ai devenit hodoronc -tronc anisemit !

Până acum n-a fost pericol "jidovesc " în România ?

Ce fapt nou a intervenit în România , de la revoluția încârligaților,

că d-ta ai sărit în sus ?

Nu umbla cu talmudisme jidovești : că numai unii jidani sunt vinovați ,

că numai unii poartă răspunderea , etc etc

Cine-i alege bob cu bob , ca să arate cetățeanului

care este și care nu este cumsecade ? ! [-----]

Ludo / dec.'33

▀ Guvernul Duca și evreii

Primul punct al **gubernului Duca** , prezentat de opoziție ca fiind impus de "**nerușinata ocultă**" , este **stârpirea extremismului de dreapta**.

DI Nae deplânge faptul că **presa democratică a cerut reprimarea unei anume mișcări extremiste** [**Garda de Fier**]

" **Că se bucură evreii de venirea liberalilor la putere ?**

Și adică, **de ce să nu se bucure ?**

Spui d-ta, d-le Nae, că d.Duca a venit să apere capetele și geamurile evreilor ?

"**Eu spun că d.Duca a venit să apere capetele românilor** .În cazul de față , însă, nu-i vorba de integritatea capetelor evreești, ci **a granițelor românești**.

Cică , prin popularizarea ideologiei hitleriste și prin adoptarea lui Hitler ca un mit național-român , **extremiștii ar slăbi conștiința antirevizionistă română** și ar întări curentul revizionist maghiaro-german .

Cică ! Și asta n-o spun jidanii - ci o susține mereu **d.Iorga**- profesorul d-lui Nae , și să vezi și să n-o crezi : însăși **d. George Brătianu**

Nae Ionescu deplânge faptul că **reprimarea gov.Duca se îndreaptă , cu deosebire, împotriva extremismului de dreapta , de nuanță antisemită .**

Ludo / dec.'33

▣ **Hitler și antisemitismul românesc.**

▣ **Filosemitismul românesc**

Nae Ionescu deplânge faptul că **reprimarea gov.Duca se îndreaptă , cu deosebire, împotriva extremismului de dreapta , de nuanță antisemită .**

" **Germniei îi convine** de minune **să întrețină mișcarea extremistă de dreapta** în România , sub **semnul crucii încârligate**, care este **nu numai insigna antisemită,**

ci și **emblema statului revizionist german .**

Puțin îi pasă lui Hitler dacă România este anti - sau filosemită [----]

Antisemitismul român deci, în forma lui de astăzi, conștient sau nu,

e o camuflare a revizionismului german . [-----]

În ultimele zile , **a început o supralicităție filosemită** , aproape tot atât de intensă , pe cât a fost de antisemită până la căderea guvernului Vaida .

Se declară împotriva antisemitismului d-nii : **g-ral Averescu, Iunian, George Brătianu,**până și **d.Goga !** da ! Până și d. Goga ! care, la interpelările partizanilor evrei speriați de **campania antisemită dusă de " Țara noastră" ,** are un singur răspuns : " vă rog să aveți încredere în mine " --- și-l trimite la d.H.St. Streitman , să le pună comprese !

Acest filosemitism este de circumstanță, pentru alegeri .

I.Ludo / dec.'33

55.) I.Hâncu, Partidul Național Evreesc , dec.1933

(Rev. "Parlamentul Românesc" , an IV, nr. 130, 31 dec.' 33, p. 4-5)

[**LD : în această chestiune, trebuie să țin seama de realitățile timpului, de dorințele evreilor înșiși, de percepția și metalitățile** aceluia moment .

Treptat , toate aceste unghiuri de abordare vor fi sensibil și dramatic schimbate , încât și optica va suferi schimbări radicale.

Deocamdată ... este granița anilor 1933 / '34]

Hâncu / 31 dec.'33

▣ **Partid Național Evreesc ?**

Problema unui **Partid Național Evreesc** s-a pus de mult.

După întregirea țării, **o parte din evreii de la noi - mai ales cei din noile provincii - s-au considerat minoritate etnică , s-au constituit în partid politic, și au depus liste în alegerile generale.**

Faptul a trezit **discuții , chiar între evreii ,** deoarece , **în majoritate, ei nu vor așa ceva .**

Ani de zile , **evreii de la noi , au luptat pentru drepturi politice , motivându-și această cerere prin dorința de asimilare .**

O dată **aceste drepturi acordate**, evreii, **puși pe picior de egalitate cu autohtonii**, chestiunea **organizării unui partid național se excludea de la sine. Așa au procedat evreii din Vechiul Regat** . În rest, chestiunea a fost părăsită. În ultimii ani, însă, **promotorii săi au reluat-o și** , în cele **trei parlamente anterioare** (1928- 1933) **au fost câțiva reprezentanți ai ai PNE** .
Hâncu / dec.'33

▣ **Evreii - minoritate etnică ?**

În fond , chestiunea se pune dacă **se justifică existența unui atare partid ?**

Pentru aceasta , este necesar să se stabilească dacă

populația evrească este sau nu o minoritate etnică ?

O minoritate etnică reală ,presupune împlinirea unor **condiții** :

a) Existența inui stat național , din care grupul minoritar respectiv s-a detașat, ajungând, în afara voinței lor, să conviețuiască în sânul unui alt popor.

În acest caz, **năzuințele pentru realipire la patria mamă** ,

sau comunitatea spirituală cu frații " liberi" , este explicabilă.

Iar activitatea politică, fie și într-**un partid iredentist**, firească .

Este acesta cazul evreilor de la noi ? Care este țara aceasta ? **Palestina ?**

Să fim serioși ! Palestina **poate hrăni maximum 800.000 de suflete** .

Socotind pe cei 600.000 de arabi , **pe care nimeni nu-i poate alunga sau extermina**, rezultă că **acolo pot merge maxim 200.000 evrei**.

Din cei 14milioane evrei câți sunt în lume, ce nucleu ar fi cei 200.000 ?

Reclama ce se face în jurul ideii sioniste - este o **neseriozitate patentă**, o **himeră**.

Spre "țara făgăduinței " nu pleacă decât evreii sărăciți

O minoritate etnică reală , mai presupune :

b) Existența unui popor unitar , care , din anumite motive,

a fost **împărțit** între alte state , **pierzându-și independența** ... (ex Polonia)

Nu cred că promotorii mișcării naționale evreești ,

se gândesc la vechiul popor iudeu, sfârșit de împăratul roman Titus, cu 2.000 de ani în urmă !

Interesele evreilor din diverse țări ale lumii sunt **strâns legate**

de cele ale popoarelor în mijlocul cărora trăesc.

O acțiune centrifugă din partea lor, nu are **nici un rost , nu se justifică**.

Evrei sunt în toată lumea. Unde au ei partid național ? Nicăeri !

Este o absurditate care dă apă la moară **antisemiților de la noi**.

I.Hâncu / 31 dec.'34

Guvern Gh.Tătărăscu .Legislatura I .Sesiunea ordinară , 1 febr.- 28 apr.'34

Aspectele antisemitismului - vezi la fișier Antisemitim III

56.) **Reuniunea de la școala "Instrucțiunea -Goldfarb " ,11 mart.'34**

(" Dimineața" , 12 mart.'34)

[**LD : o dau de ex. pentru atenția acordată comunității evreești de către oficialități.**]

O inițiativă pedagogică a școlii de a organiza reuniuni profesori- părinți .

Pe lângă personalitățile evreești, participă **Leonte Moldovanu** , președ.Senatului , care scuză pe ministrul C.Angelescu (absent din București)

Gr.Trancu Iași (ex ministru) și **Ella Negruzzi** , care au vorbit de importanța acestui experiment pedagogic.

57.)**Serbare ziaristică . " Egalitatea " la a 45 -a aniversare , mart.'34**

("Dimineața" , 23 mart.'34 + foto Schwarzfeld)

Dir.fondator - M. Schwarzfeld - sărbătorit de amici și admiratori.

De aproape **jumătate de secol**, a **dirijat ziarul și aproape l-a administrat și scris singur**. Este un ziar de specialitate, **dedicat " chestiunii evreiești "** .

Afară de asta, Schwarzfeld avea și **numeroase studii de istorie și folklor** (poezia populară a lui Alecsandri și biografia critică a lui Iuliu Brasch - amic și admirat de Ion Brătianu și A.Rosetti ; Ioan Nădejde ; dr.C.Istrate)

Deși destinat populației evreiești, ziarul a fost un **focar de propagandă a limbii și culturii române** , într-o vreme când școala nu o prea făcea ...

58) Miting sionist în Capitală, 10 apr.'34

("Dimineața " , 11 apr.'34)

[LD : fără să cunosc problema , această semnalare este foarte interesantă. Iată deci, că și mișcarea sionistă , evreească, avea tendințele manifestate în marile curente ale vremii : **centru , stânga, dreapta** .

Dacă mai adăugăm **apartenența evreilor în partidele politice românești** - liberal, țărănesc, social-democrat etc etc - abia s-ar putea cunoaște rofulul acestei etnii.

Istoricii , cel puțin cei din România, români sau evrei, tratează totdeauna evreimea în bloc... După al doilea război mondial ... ce să mai vorbim !]

Grandios meeting al **sioniștilor centriști** .

/ **Președintele Ad. Bernhardt** a rostit un discurs asupra **mișcării sioniste** , arătând **nevoia de a se crea un " centru "** care să **ție echilibrul**

între **curente de dreapta și de stânga** din mișcarea evreească,

care vor să abată mișcarea întemeiată de dr.Th.Herzl, din drumul ei firesc,

/ **Șef rabinul , senator, dr. Niemirower** , își exprimă **nemulțumirea față de atitudinea negativă** pe care o manifestă cele **două fracțiuni de dreapta :**

" revizioniștii " și **organizația clericală "Mizrachi "** .

/ **Horia Carp** , primit cu aplauze furtunoase, **constată cu durere** că,

după **40 de ani de sionism**, se simte **nevoia reconstrucției** nu a Palestinei ,

care se înfăptuiește de la sine, ci **a organizației sioniste**.

În sionism a început să se manifeste ura, **ura între diverse grupări**.

Ilustrând situația evreimii din lume, el consideră că **singura soluție a problemei evreiești este reclădirea căminului național în Palestina** .

/ **d-ra Șaraga**, în numele tineretului centrist, a explicat ce determină femeia evree să vină în mișcarea sionistă.

/ **Noel Bring** , subliniază **evoluția sionismului** de la primul său congres,

al cărui Comitet de acțiune, se va întruni , **pentru prima oară, la Ierusalim** .

El accentuează **nevoia unui pământ pentru poporul evreu**.

/ **Dna Vidrovici** (din Palestina) - vorbește despre **legăturile care există între Palestina și Diaspora**, exprimându-și mulțumirea pentru entuziasmul..

/ **Dr. Mibashan** , ridică un **energic protest față de limitarea emigrării în Palestina** .

Critică mișcarea de petiționare a " grupării revizioniste ".

/ **Dr. Baruch** - elogiază **activitatea lui Bernhardt , de 40 de ani în slujba sionismului**, arătând rolul pe care ar trebui să-l aibă **tineretul sionist** ,

care trebuie ferit de luptele politice , și ajutat să se pregătească spiritual :

învățarea limbii ebraice și a culturii generale.

Miting sionist / 10 apr.'34

Guvern Gh.Tătărăscu .Legislatura I .Sesiunea extraordinară , 14 iun.'34

Aspectele antisemitismului - vezi la **fișier Antisemitim**

59.) **Vict.lamandi** (subsecretar de stat) , interview , Slănic, 24 iul.'34
("Adevărul" , 27 iul.'34 + foto Victor lamandi)

Slănic, 24 iul.'34

Prof. **I. Ko"nig- Roman** , colaborator al ziarului " *Czernowitzer Morgenblatt* " ,
a obținut un interview de la **Victor lamandi** .
Victor lamandi / 24 iul.'34

▣ **Politica minoritarilor.**

[LD : răspunsul lui lamandi a fost doar **o declarație politică și un deziderat** .
Între deziderat și realitate era o distanță considerabilă , din ce în ce mai
deteriorată .

Cât privește minoritarii în partidele românești, mai ales în provinciile alipite,
afirmația era hazardată. Cel mult ... unele "**pacte electorale**" , încercate de
unele partide
(PNT, PT-Lupu, PRȚ-Iunian ș.a.) datorate dorinței de **a trece pragul electoral**
prevăzut de legea electorală. Sau unele **minorități minuscule** (turci, armeni ș.a.)]

- **Koning: După opinia dvs ce politică trebuie să facă minoritățile ?**
Trebuie să se încadreze în partidele românești ?

" **Minoritățile** de toate categoriile din moment ce **se bucură de plenitudinea**
drepturilor cetățenești și din momentul în care sunt gata să înțeleagă
că orice politică centrifugă și cu tendințe iredentiste
este pentru totdeauna imposibilă și zadarnică în România -
trebuie **să-și încadreze** întreaga lor acțiune **în cadrul larg al politicii noastre de**
stat .

" Numai pe această cale se va putea ajunge la acea **colaborare pozitivă**
între toți cetățenii acestei țări și **se va înfăptui opera de consolidare** atât de
necesară.

" **Partidele politice românești** cuprind, în provinciile alipite, și astăzi,
elemente care aparțin minorităților , iar **o înrolare însemnată și efectivă a**
acestor categorii de cetățeni în cadrul lor, ar fi privită cu interes și cu simpatie ."
Victor lamandi / 24 iul.'34

▣ **Evreii în viața politică**

-**Konig** : **În 1928, PNT a încurajat formarea Partidului Evreesc în Ardeal ,**
pentru a slăbi poziția Partidului Maghiar .

Nu credeți că evreii din provinciile alipite sunt nevoiți să aibă
altă orientare politică decât evreii din regat ?

[LD : atenție ! Era 1934! Se deschidea tunci dilema evreimii din provinciile alipite ,
care a dus unde a dus . Deosebirea dintre concepția "**asimiliționistă**" și cea "**sionistă**" -
din rându comunității evreești - a fost unul din factorii care au
determinat **disensiunile dintre cele două curente**, cu **reflex coresponsător** în
atitudinea **partidelor românești** față de ele .

Numai astfel se explică atitudinea aparent paradoxală a (spre exemplu) **LANC**
-Cuza ,care avea , dacă nu simpatii, măcar oarecare toleranță interesată pentru
sioniști .

Cât privește atitudinea lui **lamandi** față de evrei , o va plăti în 1940 !]

" **În ceea ce privește pe evrei** - am spus-o în nenumărate rânduri și-n Parlament
și- n afară - **noi nu-i putem considera o minoritate etnică** .

Mai ales **evreii din Vechiul Regat**, nici formal , **nu pot invoca** , pentru ei ,
această titulatură . "**Că ei sunt cetățeni români de altă religie** , e adevărat ,
dar , din punct de vedere național și politic,
evreii nu pot avea alte țeluri decât acelea **pe care le are națiunea dominantă** .

" Socotim că, mai ales , **după dobândirea drepturilor cetățenești** ,
trebuia să dispară ca organizație specifică și "**Uniunea Evreilor Pământeni**" ,
și orice altă formațiune similară.

" **Crearea unui Partid național evreesc , a fost o mare greșală** , pentru că ,
prin acțiunea unei asemenea organizațiuni , pe lângă că **nu se aduce nici un**
serviciu nici coreligionarilor și nici țării, dar, indirect, **se întrețin și se**
alimentează mișcările antisemite .

" **Evreii din provinciile alipite trebuie să facă politică de cetățeni români** și, după cum **sub stăpânirea habsburgică** ei au putut fi **cei mai șovini maghiari**, sau **cei mai buni austrieci**, **tot astfel astăzi pot și trebuie să devină apărători hotărâți ai cauzei românești** de care sunt legați , de acum înainte, pentru totdeauna . "

lamandi / 24 iul.'34

▫ Minoritari în posturi importante

-Konig : Nu credeți că membri marcanți ai unui partid politic, chiar dacă sunt minoritari, trebuie să aibă roluri corespunzătoare în conducerea partidului și al țării, ca în Franța, Anglia, America, etc ?

[LD : presupun că ziaristul Ko'nig era evreu ; în funcție de etnia lui, întrebările lui pot apărea într-o lumină sau alta : **provocare sau deziderat.**

La așa o întrebare , **răspunsul lui lamandi a fost exemplar.]**

" **Nimeni nu se opune** ca acei dintre minoritari - oricare ar fi ei - **să ajungă membri marcanți ai partidelor politice** și să obțină **roluri de căpetenie și-n conducerea partidelor și-n conducerea țării.**

" Se cere însă **o singură și esențială condițiune** pe care **cetățenii de origine minoritară** trebuie **s-o îndeplinească pentru a urca până sus scara ierarhiei politice :**

Să se identifice întru totul cu interesele țării și să-și însușească complet idealurile politice ale partidelor românești, renunțând la orice particularism-

adică așa precum s-a întâmplat în Anglia, Franța, America, Italia , etc.

cu acei bărbați care , deși de altă religie și alt sânge ,

au ajuns să conducă cu strălucire destinele țărilor respective "

Victor lamandi / 24 iul.'34

Guvern Gh.Tătărescu .Legislatura I .Sesiunea ordinară , **15 nov.'34 - 25 apr.'35**

Aspectele antisemitismului - vezi la **fișier Antisemitim**

60) Leon Aronovici -Pietriș, sărbătorit de " Soc. Iulius Barasch " , 18 nov.'34

("Lupta" , 19 nov.'34)

Duminică, 18 nov. în **Sinagoga Mare** din Capitală, a fost serbat (70 de ani)

cel care a fost 16 ani președ. al Societății, și membru activ 40 de ani ;

care era și membru al Consil.de administrației al Sinagogeii.

A oficiat prim-cantorul Templului , Rabinovici , acompaniat de cor.

S-a făcut o rugăciune pentru **MSR Carol II, pentru moștenitorul Tronului,**

Pentru Dinastie, pentru Armată și Țară.

Jaques Cohen (președ. Societății) a omagiat realizările sărbătoritului :

policlinica pentru săraci ș.a.

Seara, la teatrul Baraschem, a fost un banchet de 250 tacâmuri

A participat și primarul Capitalei, **Al.Donescu** , și președ. Comunității Evreilor

din București, **S.Birman**, domnii și doamenle societare, ...

61.) Sigmund Birman , Subscripții la Împrumutul de Înzestrare a armatei , 19 ? nov.'34

(" Lupta " , 19 nov.'34)

Sigmund Birman ,senator, președ. Comunit.Evr.din București , a adresat un călduros apel Comunității, comitetului, corpului didactic, clerului , funcționarilor aceste instituții,

de a face sacrificii cât mai mari, la subscrierea pentru împrumutul țării.
Apelul a fost primit cu o vie simpatie , avându-se în vedere rapoartele de
subscriere sosite de la instituțiile Comunității.

62.) Procesul " Protocoalelor înțelepților Sionului " Berna, 30 oct..'34

("**Adevărul**" , 1 nov.'34 ; Gala Galaction , "**Lupta**" ,an XIII, nr. 3909 , 2 nov. '34
Felix Aderca "**Cuvântul liber**" 1 dec.'34)

" Adevărul " :

La Berna, a avut loc un "**proces de onoare**" , pentru **stabilirea autenticității**
" Protocoalelor Sionului "

/ Tribunalul a ascultat pe **Henri Sliosberg** (jurist rus ex. consilier juridic
Minist.Ext ,

Stabilit la Paris din 1920) , care a declarat că i-a trecut prin mână un exemplar,
în l.rusă. A fost însărcinat atunci să le cerceteze autenticitatea.

Și-a dat seama imediat că era un fals fabricat pentru nevoile mișcării antisemite și
pentru a combate tendințele liberale.

Părerăa lui este că poliția secretă rusă nu a fost străină de fals.

Odată cu începuturile nazismului în Germania, unele grupuri reacționare ruse de la
Paris,

au început o violentă campanie antisemită, având la bază Protocoalele.

/ Al doilea martor ascultat , a fost d. **Meyer Ebner, avocat din Cernăuți,**
fost deputat în parlamentul român (care a participat la **Congresul Sionist**
de la Bale(Basel) din 1897, ca **delegat al evreilor din Bucovina**) .

Martorul a declarat în chip solemn că nici o dată în timpul Congresului din
1897 .

n-a fost vorba de stabilirea unei stăpâniri evreești asupra lumii .

N-a fost nici o ședință secretă.

Martorul afirmă că, **pentru întâia dată, a citit aceste "Protocoale "** în tren,
mergând spre Elveția , pentru a depune în fața tribunalului.

D-sa afirmă că **scopurile atribuite evreilor în protocoale sunt de neînchipuit.**

/ **Paul Miliukov**, cunoscutul istoric rus, fost ministru de Externe în guvernul
Kerenski, stabilit la Paris, declară în fața tribunalului că **guvernul imperial rus**
a fost totdeauna adversarul evreilor, cu excepția, în oarecare măsură,
a timpului cât a domnit țarul Alexandru al II-lea .

Guvernul provizoriu din 1917, n-avea nici un evreu printre membrii săi.

Acum, în conducerea guvernului sovietic, nu există decât un procent mic de evrei.

"Protocoalele" sunt , în proporție de 40% **copiate după cunoscuta broșură a lui**
Joly,

și sunt un fals. Este sigur că **publicistul Nylus** - căruia i se atribuie falsul -

nu este autorul falsului. Protocoalele au început să fie folosite o dată cu
emigrarea care s-a produs din cauza revoluției ruse. Ele au fost la origina
pogromurile care au înlesnit izbânda bolșevismului.

/ **Marele rabin Ehrenpreis** din Stockholm, care **a participat activ la pregătirea**
Congresului sionist de la Bale (Basel) din 1897.

Dezbaterile de la congres, au fost scrise în **procesul -verbal.**

Posedă originalul acestui proces -verbal, **îl depune la instanță.**

N-a existat nici o dată o ședință secretă , sau vreun protocal secret .

Protocoalele sunt **un fals grosolan al proceselor -verbale de la Congresul de la**
Bale .

Procesul de la Berna - este procesul evreilor din lumea întreagă ,
contra defăimătorilor.

/Dl.**Tobler** , **industriaș din Berna**, invitat să explice ce legături există
între **mișcarea sionistă , francmasonerie și protocoalele Sionului** ,

martorul , care este membru al lojei "**Buna Speranță**" ,

spune că **Francmasonii nu au nici o legătură cu sioniștii .**

Lojile francmasonice , însă, au și membri evrei.

" Lupta" /

[Const.Mille. dir.Emil D.Fagure]

" Avem de luptat cu reaua credință, cu minciuna , cu dușmănia și cu perversitatea "

D.Grigore Pișculescu, prof. universitar la Facultatea de Teologie de la Chișinău, fost decan al ei, cunoscut în literatură cu pseudonimul **Gala Galaction** , a scris încă de acum 10 ani , drept prefață la lucrarea "**Combaterea antisemitismului**" , un studiu documentat asupra falsificării "**Protocoalele Înțelepților de la Sion**" . " Alături de **protestele împotriva barbariei antisemitismului** , semnate de **12 profesori universitari și un mănunchi de publiciști - C.Rădulescu Motru , C.Parhon, Paul Negulescu, Const.Stoicescu, Em.Antonescu, Emil D.Fagure** - rândurile scrise de Gala Galaction acum 10 ani , constituie o demascare a mijloacelor perfide de care uzează antisemiții din toate țările.

Gala Galaction / Prefața , 1924

" În zilele din urmă , **dușmănia împotriva evreilor** a ajuns la foame și la violențe pe care le socoteam răposate pentru totdeauna.

O iritare generală, o recrudescență de ură [-----]

Evreii sunt vinovați de toate neajunsurile războiului !

Evreii sunt vinovați că a început marele măcel !

Evreii sunt vinovați că pacea a ieșit strâmbă !

Evreii sunt vinovați de mizeria universală actuală !

Ei sunt vinovați de toate cataclismele prezente, trecute și viitoare ! [-----]

Cine va cuteza să ridice glasul pentru evrei ,

când în stradă, în teatru, în tramvai, în sălile și amfiteatrele universitare ,

intervenția în favoarea evreilor este o crimă și buna dreptate este suprimată ?

Acum este timpul calomniei atotputernice !

Acum este timpul revărsărilor nepedepsite !

Acum este momentul asasinatelor morale și , dacă se poate, și materiale ! [-----]

E greu să iei o atitudine în fața dușmanilor lui Israel . De unde să începi ?

La ce principii , comun admise, să apelezi ? [-----]

Avem de luptat cu reaua credință , cu minciuna , cu dușmănia și cu perversitatea,

care se slujesc de logică , de argumente și de retorică exclusiv în scopuri

întunecoase

și omucide . Ce arme să folosești atunci când totul merge pe falsitate și pe omor?

Antisemiții au scos la iveală și au pus la lucru două mașini de război ,

fabricate , bucată cu bucată, din minciună și din șarlatanie.

Una este foarte veche , dar a fost dată la reparație și amenajată , așa cum trebuie

astăzi . Aceasta este străvechea ruginitură a "**omorului ritual**" [-----] **A doua**

mașină de război a fost născocită în vremurile noastre.A apărut în Rusia ,

în acele zile înfrigate și morbide , când regimul țarist , intim dezagregat , mai

trăia și își inocula curaj cu minunile lui Rasputin și cu produsele literare ale

Ohranei.

Este vorba de grosolana scriere apocrifă intitulată "**Protocoalele înțelepților**

Sionului" [-----] Fabricatul Siguranței Rusești a fost tradus în diferite limbi,

și a intrat în rândul antisemiților oștri. Ce chilipir ! Ce bucuie ! [-----] **În ce consistă**

aceste Protocoale ?

Măre Doamne , sunt niște grozave **stabiliri de normă , de atitudine și de acțiune,**

pe care **Israel trebuie să le aibă în lume față de toate popoarele,**

și în special **față de cele creștine** . [-----]

Și știți cine a conceput , întâi, acest **cod al manierelor evrești, față de Goim ?**

Teodor Herzl ! Marele , generosul, dezinteresatul, eroicul Teodor Herzl !

[-----]

Această elucubrație a fost depusă în chip tainic pe biroul **primului congres**

sionist , de la Basel, în anul 1897. [-----]

Zisele Protocoale sunt o grosolană pastişare a unei lucrări apărute în **Belgia , la 1865.**

Un inamic al regimului lui Napoleon III , un avocat din Paris, cu numele de **Maurice**

Joly, a scris un pamflet mediocru pe care l-a intitulat "**Dialogue aux Enfers**

entre Machiavel eu Montesquieu, ou la politique de Machiavel au XIX -a sie`cle"

Pamfletul, deși tipărit la Bruxelles, a adus autorului descoperit de poliția lui Napoleon, câțiva ani de pușcărie

Cuvântul Liber /

Aderca / 1 dec.'34

Aceste text, cunoscut de la sfârșitul veacului trecut, și **retipărit în 1917**, de un anume **Nilus**, a fost **distribuit în zeci de mii de exemplare în mai toate țările**, iar în unele țări - cum este Rusia din timpul lui Nicolae al II-lea, a provocat adevărate mișcări populare, cu urmări dezastruoase pentru locuitorii evrei.

Că **acest proces**, a cărui menire a fost **să demaște un plagiat grosolan**, a început atât de târziu, abia în zilele noastre, **după ce evreii din Rusia au suferit martirajul câtorva pogromuri, iar cei din Germania tratamentul lagărelor de concentrare**, e de mirare.

"Acuzațiile cuprinse în "**Protocoloalelor Sionului**" au avut acest mare succes, mai bine de un sfert de veac, tocmai din pricină că **cei interesați, evreii, n-au făcut nimic pentru a spulbera înaintea opiniei publice calomniile infamante de care erau mânjiți.**

Și succesul se mai datorește și faptului că **multe din acuzații pluteau în aer** și ele fuseseră doar puse pe hârtie, într-o formă precisă și cu ajutorul tiparului, distribuite în toate țările și în toate păturile sociale.

"**A curs destulă ură, s-a vărsat destul sânge**, pe aceste jalnice "Protocoloale", ca acum, după ce **misterul și origina lor au fost scoase la lumină**, să nu privim chestiunea cu imparțialitate, cu seninătate.

"Nu se mai crede, e drept, în toate păturile sociale de acuzația aduse pe vremuri **evreului Belis din Kiev** că ar fi întemeiată pe adevăr; dar se mai crede în acele cercuri simpliste în care preoții, neavând destulă ptere în captarea drept-credincioșilor, se folosesc de prejudecăți și superstiții grosolane. Belis fusese acuzat, la sfârșitul veacului trecut de ceea ce s-a numit "**omorul ritual**"

Ce se înțelegea prin "Omorul ritual"? - **Luarea de sânge de la creștini**, în deosebi de la copiii creștini, **pentru frământarea azimei pascale. Belis a fost achitat**, iar evreii orașului au intervenit pentru iertarea acuzatorilor - înalți funcționari de poliție - pentru a feri populația evreească de pogromuri. Și totuși acuzația de "omor ritual" nu a pierit cu desăvârșire ...

"**Mult mai gravă**, deși nu s-a prezentat sun forma unui proces, este **acuzația că evreii alcătuiesc**, în mijlocul popoarelor, **insule de dinamită, legate printre ele cu fire subterane, pentru a spulbera** la un moment dat dominația **neamurilor creștine și a instaura dominația "înțelepților Sionului"**. Pentru atingerea acestui scop, **evreii ar avea drept să recurgă la mijloacele cele mai diabolice**, mergând de la **corupție și istovire**, prin imoralitate, până la **botezul ipocrit**, pentru a înșela buna credință acreștinilor.

Nu sunt evreii în unele țări socialiști? Iată o dovadă că vor să domine lumea.

Nu sunt evreii milionari, mniliardari? Scopul este același: dominarea lumii. / **Partidul Naționalist -socialist german-** s-a folosit în ascensiunea sa de "**Protocoloalele de la Sion**", ca de o armă de cea mai mare valoare. Această "armă" a fost adusă din Rusia de un fost student baltic, **Rosenberg**; / de Protocoloale ... s-a servit chiar **Hitler**, azi președintele Reichului, și a fost crezut de mari intelectuali și oameni de știință!

/ În 1921, ziarul "Times" a denunțat Protocoloalele, **ca un plagiat ordinar**, după o broșură politică tipărită în 1864, la Geneva, împotriva lui Napoleon al III -lea.

Un agent al poliției politice ruse a pus mâna pe un exemplar, și cu ajutorul chiar a unor agenți iudaici, au fabricat "protocoloalele", pentru a provoca agitații antisemite. "Times" a publicat pe două coloane cele două documente.

Procesul de la Berna a lămrit partea a doua a problemei:

cine și cu ce scop a comis plagiatul. [-----]

Obștea evreească suferă ca de un **blestem**, de la ivirea ei pe pământ, **de un spirit al discordiei**, care a mers uneori **până la anarhie individuală**.

Risipirea evereilor pe pământ se datorește **aceluiș blestem al neînțelegerii**. În 1897, când a avut loc **Congresul de la Bale**, evreii alcătuiau **3 popoare**

adverse :

evreii care vroiau să clădească un cămin național în Palestina,

evreii care se ridicau violent împotriva acestei tendințe

de înstrinare de patria de naștere ,

evreii care nu recunoșteau nici Palestina , nici patria de naștere,

ci o patrie transecendentă , a credinței mozaice , care n-are nevoie de teritoriu .

" Nici astăzi acest conflict nu este aplanat , și evreii duc între ei o luptă mai cumplită decât oricare din celelate neamuri. [-----]

"Protocoalele Sionului " au fost **ticluite pentru proștii pământului ;**

evreii le-ar fi ticluit cu totul altfel , respectând esența iudaismului,

și nu le-ar fi dezbătut în congrese. "Felix Aderca 7 1 dec.'34

Protocoalele Sionului / 1934

63.)Pomenirea lui Horia, Cloșca și Crișan, la 150 -a aniversare , Senat , 28 febr.'35

Biserica Domnița Balașa și Senat .

(D.S. , MO 34 , șed. din 28 febr.'35, p. 1309- 1319) **Vezi fișier Etică X**

Isac Niemirower, șef rabin (p. 1313)

" Dacă tirania a chemat 6000 de țărani români ,

la **actul crud al executării lui Horia , Cloșca și Crișan**,

istoria a chemat și va chema milioane de fii ai României,

la **admirarea sfinților martiri** ,

Imperativul categoric al acestuia ceas solemn,

este ca **fiecare cetățean să-și apere dreptul lui**

și să trăiască pentru **o Românie liberă, unită și independentă "**

64.) Statistică : căsătoriți, mozaici, pe sexe . 1930-1934

(Arh. M.A.E , Fond Conferința Păcii, Problema evreească, f.100)

[LD . nu știu la ce mi-ar trebui . poate așa ca dinamică ...dar ...]

Anul	Masc.	Fem.
1930	5.811	5.805
1931	5.547	5.456
1932	5.720	5.658
1933	6.576	6.574
1934	6.894	6.903
Tot.	30.648	30.393

65.) **dr.W.Filderman** , Problema muncii naționale . Criza în barouri. 1935.

Atelierele " Adevărul" , S.A. București, 1935.

[LD : **extrag diverse date și statistici. Fișe de mână .**]

▣ **Criza din barouri - Ardeal**

Prefată

Direcția revistei "**L'Heure Actuelle**" a publicat o anchetă privitoare la **Legea pentru prrotecția muncii naționale** (1934) , pentru a lămuri străinătatea .

În cadrul anchetei, **W .Fildmerman** a publicat studiul citat (nr. mart-apr.'35)

ca președinte al Reprezentanței "**Uniunii Evreilor Români**" (în l. franceză)

Studiul a apărut, apoi, în ziarul "**Dimineața**" , din 9,10, 11 mai 1935 .

Al doilea studiu, **Criza în barouri** , a fost publicat tot în "**Dimineața**" ,

la 29, 30, 31 mai și 1, 3 iunie 1935 .

Ambele au fost republicate într-o **broșură trilingvă** - română, germană și maghiară.

[-----]

Filderman /

pag. 7) : În România, la o populație de 18.000.000 locuitori, există 50.000 șomeri

dar se pretinde (M.Manoilescu) că ar fi 87.000 .

Față de numărul mare de șomeri din Anglia , Franța, SUA , asta este ... foarte puțin A se da vina pe străini , este o demagogie .

[-----]

Filderman /

pag.10) :DRIoanițescu (ex -ministr.Muncii) spunea (27 iun.'34 , Parlament) că , la sfârșitul anului 1933, existau următorii muncitori (pe etnii) încadrați :

6.927 -greci	3.095-polonezi	2.779 -cehi	2.297 sârbi
1.970 - austrieci	1.925 -unguri	1.842 - germani	942 -bulgari ;
893 - turci	676 - armeni	2.850 - alții	

Total = 26.000 + 8.000 cu pașaport Nansen (ruși, evrei) = 34. 000 lucrători străini

Ce înseamnă 34.000 de lucrători străini , în raport cu cei 2 milioane câți sunt în Franța ?!

[-----]

Filderman /

pag. 10- 11) **Se încearcă în România , o inversare de principii :** (Citat *Manifestul* lui Vaida, " *Țara Noastră* " , 2 apr.'35) să se înlocuiască noțiunea de "majoritatea națiunii" cu cea de " naționalitate majoritară " , și să se aplice legea nu indivizilor , ci naționalităților .

Vede în aceasta , tendința de a aplica teoriile lui Hitler , deși trimerile se fac ...la Franța,la președ. Herriot !

Șomajul , după părerea naționaliștilor, nu s-ar datora crizei economice, sau crizei de dezvoltare a României,ci faptului că " străinii au invadat România " , au "acaparat " toate profesiunile , iar românii sunt reduși la starea de " servitori" !

Filderman /

pag. 15-17 **Vaida** , tare pe situația din 8 întreprinderi din Transilvania, unde o fi existând disproporție, afirmă că românii și România ar fi pe moarte.

El nu amintește întreprinderile românești unde nu există nici un minoritar :

BNR, Banca Românească, Banca Generală Românească, Banca Afgrricolă, Banca Urbană, Creditul Industrial, Creditul Minier, Casa Monopolurilor, etc etc...

România modernă nu există decât după război .

Înainte de război , situația era astfel [LD : probabil în Transilvania] :

	<u>Unguri, germ, evrei</u>	<u>Români</u>
Personal forestier	100%	0%
Personal PTT-superior	98%	2%
Personal CFR	97%	3%
Ad-ministr.financiară	97%	3%
Pers.administr.jud.....	94%	6%
Justiție	93%	7%
Armată.....	92%	8%
Administr.comunală.....	90%	10%
Pers .PTT inferior.....	90%	10%

Astăzi (1935) , în toate aceste slujbe, românii sunt în proporție de 80-90% , ceea ce apare nu ca efect a unei evoluții , ci al unui salt brusc !

Sabin Mănuilă (dir.Instit. demografic) a anunțat că , înainte de război, în Ardeal erau doar 10 orașe cu majorități românești, astăzi sunt 30 !

Nici un om de bună credință nu poate contesta

că românii n-au suferit sub dominații străine ,

și că n-au dreptul la o legitim reparație .

Dar, nici un om de bună credință , dacă cunoaște cifrele, n-ar putea să nege

că reparațiunea este completă în administrația de stat,

și că a făcut mari progrese în celelalte ramuri de activitate.

Filderman /

pag.52 "Numerus proportionalis" și evreii .

Câți evrei avem în țară ?

Antisemiții spun :

3.000.000 scrie ICBârsan (" **Democrația** " , oct .1922 , p 54)

peste 2.000.000.....scrie **același** , peste un an (" **Democrația** " , iul-aug.'34 . p 49)

cu 2.000.000 peste ce avea România Veche("**Apărarea Națională** " , 1 sept.1922)

1.500.000 , spune **dr.Paulescu**("**Apărarea Națională** " , 1 mai 1923)

1.500.000 , scrie (" **Porunca Vremii** " 8 mai 1935)

1 evreu la 10 locuitori , spune **Vaida** ("**Frontul Românesc** " , 21 mai 1935)

Statistica oficială :

767.340 , spune **N.I. Ionescu** (" **Arhivele Olteniei** " , dec. 1922, p. 326)

Dacă acceptăm cifra oficială, **toată baza antisemitismului se surpă** ,
căci **767.340 evrei** la **17.000.000 locuitori**, din care **5.000.000 sunt minorități**,
nu se poate susține că evreii sunt un " pericol național" !

Filderman /

p. 61) : **Vaida îl acuză** că este conducătorul " **evreilor botezați** " din **Vechiul Regat** ;"clauziștii" l-au acuzat pe evrei că s-au grupat într-un partid evreesc ;
alții spun că rău au făcut evreii că n-au intrat în partidele românești ;

Filderman /

p.62-70) **Lista cu eroii evrei din războiul reîntregirii**

Filderman / p.46-47

▣ **Criza din barouri – Ardeal**

Până în 1920	români	evrei	unguri	germani	alții
Arad	5.....	123.....	74.....	38	11.
Bihor.....	-	128	105	39.....	1
Brașov.....	18.....	70.....	16.....	59.....	23
Caraș	2.....	32.....	3.....	3.....	3
Cluj	3.....	168.....	64.....	48.....	3
Hunedoara.....	4.....	72.....	30.....	24.....	3
Mureș.....	2.....	43.....	36.....	46.....	7
Satu Mare	3.....	47.....	60.....	37.....	1
Severin.....	6.....	68.....	20.....	8.....	2
Timiș -Torontal.....	20.....	142.....	101.....	49.....	60
Total LD	63.....	893.....	509.....	421	

Filderman , 1920: **292.....** **454.....** **552.....** **63.....**

Filderman, 1935 : **893** **500.....** **351.....** **114...**

Filderman / 1935

Guvern Tătărescu .Legislatura PNL. Sesiunea a III-a ordinară , 14 nov.'35 - apr.'36 ;Sesiunea a IV-a ordinară, 14 nov.'36- 20 mart.'37

Aspectele antisemitismului - vezi la **fișier Antisemitim**

66.)Av.Tully Rozenthal, Mișcarea evreească din România, , 1937

(Almanah, A.Z.T.E) **Doc.integral - fișier Evrei- II**

Av.Tully Rozenthal / retro 1918 –1928

▣ **Primele organizații naționale evrești. (p. 159)**

Creată ca **o necesitate a nevoilor comune** economice , politice, spirituale, sociale,

a poporului evreesc din **România Mare**, după războiul mondial,

Mișcarea Națională Evreească și-a dovedit necesitatea și existența.

Înainte de crearea **Partidului Evreesc**, existau organizații politice evreiești pe provincii :

- În Bucovina - **organizație puternică**, de veche tradiție , condusă de **dr. Mayer Ebner** (senator în 1926)
- În Ardeal - **Uniunea Națională a Evreilor din Ardeal** , creată în 1918, a distrus influența asimilismului maghiarofil, și a trezit conștiința de minoritate etnică a evreilor de acolo.
- În Basarabia- evreimea tradiționalistă se păstra unită în credința organizării viitoare , sub conducerea **Marelui Rabin Zirelsohn** și a av. **Michel Landau** (viitori stegari ai Partidului Evreesc)
- În Vechiul Regat, ideea unei politici naționale evreiești se zămislește la "**Hasmonaea**" , încă din 1914, odată cu apariția primului număr din revista sa.

Îndată după război, ideea este frământată , **studenții hasmone-ii preconizând un partid.**

Av.Tully Rozenthal / retro 1928-1929 / p. 160

▣ **Clubul Național Evreesc -Partidul Național Evreesc**

▣ **Clubul Parlamentar Evreesc**

▣ **Sfatul General al Evreilor din România .**

Ideea unui partid național , preocupă și organizația "**Renașterea**" , și , în 1928,. ia ființă **Clubul Național Evreesc** , iar în 1929 , **Partidul Național Evreesc** din **Vechiul Regat** .

În aceeași vreme (1928-1929) , **organizațiile evreiești din provinciile unite** reușesc să-și **trimită deputați și senatori în Parlament** .

la ființă **Clubul Parlamentar Evreesc** din care fac parte : senatorul **dr. Mayer Ebner**

și **deputații dr. Theodor Fischer, dr. Iosif Fischer și av. M.Landau .**

Secretar general al Clubului, este av. **M.Benvenisti.**

"Se fac apoi **primii pași spre o organizare a întregii evreimi** , și se întemeiază **Sfatul General al Evreilor din România** , din care făceau parte **cele mai reprezentative figuri** ale celor mai importante organizații evreiești din țară . Acest organism a avut o viață scurtă.

Av.Tully Rozenthal / retro 4 mai 1931-1937 / p. 160

▣ **Partidul Evreesc - Theodor Fischer**

▣ **Congresul General ;**

La **4 mai 1931**, se înființează **Partidul Evreesc** , având ca **președinte de onoare** pe **dr. Adolphe Stern** , iar ca **președ.activ** pe **Theodor Fischer** , care și în 1937 , deținea acest post de răspundere.

Politica și principiile de bază ale partidului sunt concretizate la **Congresul General**

al **Partidului Evreesc** din **7 nov.1933** :

" Existența populațiunii evreiești din România , atât în ce privește drepturile politice ale indivizilor din sânul ei, ca cetățeni , cât și în ce privește ființa ei de colectivitate etnică , ca parte integrantă a poporului evreu,

se afirmă prin organizația numită Partidul Evreesc din România. "

Politica acestei organizații ,este determinată de **conștiința că populația evrească** din România este "**în mod indestructibil legată de entitatea națională a poporului evreu "**

Partidul Evreesc , consideră **statul român** ca "**o ființă colectivă superioară** , care **unește pe cetățenii săi, indiferent de origine etnică, spre a-și îndeplini misiunea realizării gradului cel mai înalt de civilizație omenească pe teritoriul său. El este , firește, purtătorul națiunii române , al cărui geniu l-a creat. Aceasta însă nu exclude ca în exercitarea puterilor**

sale , să se manifeste ca un factor deasupra colectivităților etnice din sânul său "

Av.Tully Rozenthal / retro 4 mai 1931-1937 / p. 160

▣ Principiile Partidului Evreesc din România

a) Identificarea sufletească cu națiunea Română , pe tărâmul devotamentului către Tron, dragoste de Patrie și credință în ideea de Stat

b) Acțiune hotărâtă și continuă pentru traducerea în fapt a prevederilor Constituției referitoare la egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor , indiferent de origine etnică, atât în ce privește tratamentul din partea organelor publice , cât și din p-d-v. al condițiilor generale de viață .

c.) Urmărirea statornică a idealului de emancipare colectivă a minorităților etnice din România și cu cele a minorităților evrești ,

determinându-se crearea și susținerea de către Statul Român a fundamentelor juridice , morale și materiale , pe care să se poată dezvolta fără stingherire viața normală a acestor colectivități.

d.) Credința neclintită în democrația sinceră și nefalsificată .

e.) Păstrarea unei perfecte obiectivități în aprecierea importanței tuturor factorilor de producție și a tuturor claselor sociale , în soluționarea problemelor privitoare la intervenția statului în viața economică a țării "

Acestea erau precizări de ordin ideologic și pragmatic.

Ideea unirii evreilor din provinciile Românești , sub o conducere unitară, în vederea apărării ei ca minoritate etnică , pusă în fapt la **4 mai 1931**, a cuprins masele evrești.

Av.Tully Rozenthal / retro 4 mai 1931-1933 / p. 160

▣ Participări electorale ale P.E R

▣ **Guvern Iorga (1931)**

▣ **Guvern PNȚ (1932)**

▣ **Guvern PNL-Duca (1933)**

a) În alegerile din iulie 1931 (guv.Iorga) , au votat pentru PER , **64.193** alegători , trimițând în Parlament **5 reprezentanți**:

Mayer Ebner (Sami Singer) , Th.Fischer (M.Landau) , Iosif Fischer, Max Diamant , M .Reifer.

Adică Ebner și Th.Fischer fac un gest ce vorbește de la sine : primul **renunță la mandat** în favoarea lui **Sami Singer** , al doilea în favoarea **av.M.Landau**, pentru ca toate provinciile să fie reprezentate în Parlament.

b.) În alegerile din 17 iunie 1932 (guvern PNȚ) , PER întrunește pe listele sale **67.583** voturi , și este reprezentat de **deputații: Mayer Ebner, Iosif Fischer , Mișu Weisman , Ernest Marton și M.Landau.**

Secretar general al Clubului parlamentar este **dr. S. I. Stern.**

Presa din timpul alegerilor, cu mici excepții, **a fost adversară PER.**

Faimosul **Manifest** al **"intelectualilor evrei"** , **adversitate feroce** a adversarilor partidului **din lașărul evreesc**, **arată succesul real al PER.**

Renunțăm să dăm date privind acest **urât capitol** din istoria contemporană a evreimii din România. Activitatea PER din timpul guv.Vaida , apoi Maniu , a fost foarte bogată. **"Frațiunea parlamentară"** a fost primită , la 26 august 1932,

de primministrul **Vaida**, asistat de ministrul **Dimitrie Gusti.**

E inutil să redăm audiența și declarațiile de simpatie ce le-a făcut **atunci** , actualul [1937] propovăduitor al principiului valahist .

Deputații evrei au o **activitate prodigioasă** : **interpelări**, participări la **dezbaterile legilor**, **intervenții** pentru repararea abuzurilor organelor administrative

(s-a scos o broșură pe aceastăproblemă)

Discursul la Mesaj a lui **Mișu Weisman** -care a făcut o **expunere a rostului și doloanțelor PER** , **având de luptat în Cameră cu cuziștii** , **dar și cu deputații evrei aleși pe listele partidelor românești** .

(s-au produs și busculade !)

c.) La alegerile din 20 decembrie 1933 (guvern PNL -IGDuca) ,

PER a întrunit **40.000 voturi** .Mulți evrei nu au putut vota, din cauza **atmosferei antisemite** . **PER n-a mai avut deputați în Cameră** .
Av.Tully Rozenthal / retro 4 mai 1934-1937 (p. 163)

▣ **Activitatea PER. ▣ Relația cu UER**

▣ **Frontul Unic de Apărare**

Dar activitatea PER n-a încetat

La 12 sept.1934, moare dr. **IR.Baubergher** , președ. organizației din Vechiul Regat .

Creșterea mișcărilor antisemite, a determinat pe **conducătorii PER** să încerce **crearea unui Font Unic de Apărare** , a intereselor evreești , **chiar și cu cei din lagărul celeilalte organizații** politice evreești, **Uniunea Evreilor Români**.

În ian.1936, ia ființă **Consiliul Central al Evreilor din România**, sub conducerea **dr.W.Filderman** , alcătuit din **reprezentanți UER și PER** , și **dr. I.Niemirower** ca **reprezentant al Cultului mozaic**.

Crearea CCER , nu a împiedicat partidele să-și continue activitatea **Tineretul PER**, sub conducerea **av.Mișu Benvenisti**, a organizat **seminarii , conferințe publice** , și a organizat **Contenciosul PER** .

În iun.1937, s-a organizat **Congresul PER** , care a dezbătut problemele ce frământau evreimea. **Rezoluția politică** ce a apărut în presă, **denotă îngrijorarea conducătorilor evrei cu privire la soarta evreilor români**, ce doresc să rămână **cetățeni loiali țării**.

Noua conducere PER :

Th.Fischer - preșdinte ; **Mișu Weisman ,S.Singer ,M.Benvenisti** - vicepreșdinti ;

Comit.de direcție : Mayer Ebner, Iosif Fischer, Marele rabin ILTirelsohn, Ernest Marton, Philippe Rosenștein, Ilie S. Mendelsohn, S.Rosenhaupt, M.Segal, L.Mizrahry, E.Kertesz, A.Nobel, W.Fischer, M.Kramer, S. Nussbaum, -Oradea, L.Turmachin, S. Iakerkaner.

La tineret . M.Benvenisti.

Organizarea politică evreească / 1918 - 1937

67.) Partidul Evreesc din România , **conduita în alegeri , 1 dec.'37**

("Dimineața" , 1 dec.'37)

Primim :

" **Comitetul Central al Partidului Evreesc din România**, după examinarea aprofundată a chestiunii privitoare la **atitudinea partidului în actualele alegeri parlamentare** , a decis **următoarele** :

1. La alegerile pentru Adunarea Deputaților, PER participă cu **liste proprii** , depunând candidaturi în **50 de județe** "

2. În privința alegerilor pentru Senat , organizațiunile județene **au libertatea** de a determina **atitudinea electoralăa membrilor lor** "

PER / 1 dec.'37

Vezi rezultate la alegeri și evrei aleși . fișier Algeri 20, 22 dec.'37

"Dimineața" / 24 dec.'37

▣ **Totalizări pe țară**

Formațiunea	Voturi	Procentaj	Loc
Mandate			
P.Evreesc	34.849	1,31%	9

////////////////////
" Parlamentul Românesc" / 31 dec.'37

▣ **Alegeri Cameră .Totalizări definitive pe țară**

Part.Evreesc	43.681	1,42 %	IX	-
---------------------	---------------	---------------	-----------	----------

////////////////////

Senat /

▣ **Reprezentanții cultelor**

Șef rabin **Isac Niemiower**

Guv.Goga -Cuza 29 dec.'37 - 9 febr.'38

Aspectele antisemitismului - vezi la **fișier Antisemitim**

68.) "Curierul Israelit " , Manifest , 3 ian.'38

(AIC, fond Casa Regală , Carol II , dosar 6 / 1938 , p. 21)

" În vremurile grele prin care trecem [-----] Multe sunt în cartea vieții noastre , paginile care păstrează amintirea durerii și nedreptății .

Multe sunt însă și paginile recunoașterii și îndreptării . [-----]

Așezați de veacuri în țara ai căror fii credincioși am fost și rămânem, noi, evreii români , ne simțim legați de destinele Patriei , de care nimeni și nimic nu ne poate despărți .

[----- ---] **Suntem și rămânem fii credincioși ai României .**

Ne-am simțit în toteauna , în vremuri de restriște , ca și în vremurile bune, **solidari cu poporul român** , care , cu cât am suferit mai mult , cu atât s-a apropiat plin de înțelegere de sufletul și de gândul nostru curat . [-----]

" Sus inimile ! Nu dați ascultare acelor care toarnă în cupa amărăciunilor unei vremi, veninul disperării. "

Manifest / 3 ian.'38

69.) Decretul - lege nr. 169, revizuirea cetățeniilor , 22 ian.'38

(MO nr. 18, 22 ian.'38) Ministrul Justiției, **V.Rădulescu -Mehedinți**

▣ **Decretul regal / 22 ian.'38**

Carol II

În baza dispozițiilor art 14 din **legea nr 137 / 1937** , și **sub rezerva ratificării ulterioare** a corpurilor legiuitoare , decretăm :

Art. 1. Se vor revizui înscrierile în **registrele de naționalitate** , cum și înscrierile în **registrele privitoare la acordarea drepturilor cetățenești** . [-----]

Art.5 Primarii vor întocmi un tablou al evreilor înscriși în registrele de naționalitate

și vor verifica **dacă** au fost îndeplinite condițiile și **dacă** nu s-a făcut înscrierea **prin fraudă**

Art. 6 . Cei în cauză vor aduce **actele doveditoare** .

▣ **Expunerea de motive/ 1938**

"**Naționalitatea română** a fost **acordată evreilor** pe trei căi :

1. Prin naturalizare individuală

2. Prin **naturalizare în bloc**

3. **Înscrierea în listele de naționalitate** în teritoriile unite (pe plin drept , prin unire)

1. **Naturalizarea individuală** s-a acordat **până la 1923** , **pe cale de lege. De la Constituție**, ea s-a acordat prin **Jurnal al Consiliului de miniștri**, în urma **avizului dat de o Comisiune** compusă de prim-președinte și președinții Curții de Apel

din București . Comisie ce a trebuit să cerceteze dacă condițiile sunt îndeplinite . De la intrarea în vigoare a noii Constituții și până la sfârșitul anului 1937 , s-a acordat **naturalizarea** la un număr de **3.772 străini** , dintre care **evrei 628** , deci în proporție de **18 %** .

2. **Naturalizarea în bloc** s-a acordat **numai evreilor din Vechiul Regat** .

3. **Înscrierea în listele de naționalitate** s-a făcut în temeiul **legii din 1924** .

Ea privește pe toți cei care , prin faptul unirii , au dobândit **de plin drept naționalitatea română** .

Autoritățile comunale au fost îndrituite **să întocmească** -din oficiu - **tablouri de locuitorii** comunelor care de plin drept **au dobândit naționalitatea română** .

▣ **Dobândirea naționalității române pe teritoriile alipite / 1924**

" **Potrivit legii din 1924**, au dobândit de plin drept **naționalității română** :

1. Toți locuitorii din Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș , care aveau **indigenatul** (apartenența) la **18 nov. / 1 dec. 1918** .

2. **Locuitorii din Basarabia** , supuși ruși, care la data de **27 martie / 9 apr. 1918** , aveau **domiciliul stabil după legile în vigoare din Basarabia** .

3. **Persoanele originare** din Bucovina , Transilvania, Banat , Sătmar, Crișana ,Maramureș, **domiciliate la data Unirii , în Vechiul Regat** , întrucât **posedau indigenatul** într-una din comunele din teritoriul menționat .

4. **Persoanele** care la data Unirii- deși nedomiciliate în com. din Bucovina ,Basarabia ,Transilvania ,etc etc - erau însă **născute în acele comune** , din părinți domiciliați acolo .

" **Tratatele de pace** și , după ele , **Legea din 1924** ,

nu a recunoscut dobândită de plin drept **naționalitatea română** , tuturor locuitorilor ,

ci chiar pentru foștii supuși ai monarhiei Austro -Ungare ori Ruse , **numai** acelor care aveau **dobândită la data unirii apartenența** (indigenatul) în Transilvania ori Bucovina , domiciliul administrativ în Basarabia "

Înscrierea în registrele de naționalitate , nu crea un drept preexistent, ci el **trebuia să fie dobândit la data unirii**.

▣ **Invazia evreilor după unire**

"Între 1918 - 1924- '25(când s-au întocmit registrele de naționalitate) , **din țări vecine și mai depărtate , s-au stabilit în România supuși ai fostelor imperii**

Austro-ungar și rus. Un adevărat exod.

"În 1924, **primăriile** - din neștiință sau din rea-credință - **au trecut în liste și pe cei cu drepturi și pe alții fără drepturi** , care , azi, **se prevalează de naționalitate română** .

De aceea s-a hotărât revizuirea . [**LD : după 13 ani ?!**]

▣ **Termenele executorii**

În 1924, cererile de înscriere n--au fost mărginite de nici un termen .

Legea modificatoare (din 1928) , și alte legi posterioare , **au fixat , însă , ca termen expiratoriu 1 septembrie 1933** .

Datorită acestei proceduri , **ministerul a fost sesizat** .

Între 1928 - 1937 , cu **53.716 cereri**

Mai așteaptă soluția , 20. 883 cereri .

Decretul -regal / revizuirea cetățeniei/ 22 ian.'38

70.) Aplicarea, interpretarea , contestarea , legii revizuirii cetățeniei , 23 ian ș.a.

(presa de epocă) **Vezi pe larg la fișier : Antisemitism IV**

[**LD :Și în alte țări se inițiaseră asemenea revizuirii de cetățenie (Franța ;**

Ungaria ș.a.)

Trebuie deci ținut cont și de **contextul internațional** , de **curențele și măsurile similare** .La noi, decretul a fost dat **în plină campanie electorală** , în care atmosfera devenise deosebit de tensionată .

Evreii din țară și diverse asociații de peste hotare **au înaintat plângeri** la Societatea Națiunilor și la diverse alte foruri internaționale.

Ziarele au publicat **decretul** ; au anunțat și comentat **Regulamentul** de aplicare ; au dat diferite **declarații ale oamenilor politici** .

Practic , însă , nu s-a întâmplat mai nimic, iar **după căderea guvernului Goga** , **chestiunea a secondat** - cu fluxuri și refluxuri - **anii de până la izbucnirea războiului**.

Paralel cu aceasta , în același interval de timp , **jandarmeria și poliția** s-au dedat

la **reprimarea dură a legionarilor** - arestări, lagăre, împușcări - care va culmina cu **arestarea , procesul și lichidarea lui CZCodreanu** (nov.'38) .

Dacă această **ecuație complexă , aparent paradoxală** ,nu este **abordată corect** - cum cel mai adesea se întâmplă în istoriografia segmentială - **nu se vor putea înțelege exact formele de manifestare și specificul antisemitismului din România** .]

Raport / 1940/ retro 1938-1939

▣ Rezultatul revizuirii cetățeniei

(AIC, fond Casa Regală , Carol II, dosar 41 / 1940 , f. 11-12)

Prin decretul nr. 169 din 22 ian.1938 , cetățenia obținută de evreii din Vechiul Regat a fost **supusă revizuirii** . Cetățenia evreilor din Transilvania și celelalte provincii alipite, a fost și ea **supusă revizuirii** (a doua oară !)

În realitate., legea nu a fost de revizuire , ci de anulare și de redobândire cu efect retroactiv a cetățeniei .

Evreii au trebuit să depună la **dosar** , **probe** de care legile anterioare îi dispensau **Nu primeau cetățenie decât acei cu cerere și probe .**

Excepții...

Au fost **excepțai de la revizuire** , **evreii și familiile lor** :

/ Cei naturalizați prin Parlament (cu soțiile și copii lor)

/ Cei " " **Decretele -legi** din timpul războiului

/ Cei " " **Ordonanțe judecătorești** , pe baza **Decretului din dec.**

1918

Dar aceștia erau **abia câteva mii de persoane !**

Revizuiții

Ceilalți au fos revizuiți toți :

/ Cei cu Declarațiile din mai 1919

/ Cei din Listele de naționalitate (1924)

Decizia 165. 945 / nov.'39

65 % evrei admiși (după statisticile evreești - **doar 55%**)

35 % evrei respinși sau decăzuți (după statisticile evreești - **45 %**)

(prin nedepunerea cererilor și probelor)

////////////////////////////////////

▣ **Presa : Informații , reacții, declarații , comentarii**

[**LD : Aceasta ca exemple**]

/ Au publicat **Decretul din 22 ian.** în întregime , sau articolele principale .

/ Au pulicat informații privind **Regulamentul** de aplicare (ministerul de Justiție) ;

/ Au informat cititorii cu începerea revizuirilor

Argus / 13 ian.'38

Revizuirea trebuie să se facă pe baza **Legii Mârzescu** (1924)

prin care s-a **acordat cetățenia locuitorilor** care în **dec. 1918** **aveau cetățenia locului**

(cf.Tratatului de pace și legilor locului ; legea maghiară : 5 ani delocuire)

Deci , refugiații din timpul războiului **nu pot avea această apartenență !**

Unii sunt din **Galiția** (din timpul ofensivei rusești) sau alte regiuni ale Poloniei ;

Alții sunt din **Ungaria** (din timpul **terorii " albe"**, după 1919)

Alții din Germania (după instaurarea hitlerismului, 1933)

////////////////////////////////////

Presa maghiară / 16-18 ian.'38

(AIC, fond Casa Regală , Carol II, dosar 31 , f.7, 23, 36 ș.a ; traduceri)

"Uj Magyarsag" , "Domnul Goga și cele două feluri de minorități " Budapesta / 16 ian.'38

[**Ziar de dreapta , antisemit**]

Vorbind despre **presa maghiară " de stânga"**- care-l criticau pe Goga pentru măsurile antisemite - ziarul **semnala identificarea diversionistă a acestor măsuri pentru evreime și maghiarime în presa mondială filosemită . .**

Spunea : **< Goga este împotriva străinilor . Și aceștia, în majoritate, sunt evrei veniți în România după 1918 , din diferite țări vecine.**

Ei nu pot fi identificați nici cu ungurii , nici cu băștinașii evrei

care-și afirmă naționalitatea lor maghiară . [-----]

< Universitățile din Ardeal au fost invadate nu de maghiari , ci de evrei ;

la fel marile întreprinderi industriale ; ei au aderat la putredul regimdemocrat din România . [-----]

< Acum , evreii aceștia se grăbesc să se identifice cu maghiarii .> [-----]

< Atitudinea presei de stânga din Ungaria , este un pericol

pentru dorita prietenie maghiaro -română.

Ungaria nu poate formula **nici o pretenție față de România ,**

din cauza conflictului româno-jiovesc .> [-----]

<Opinia publică maghiară - cum n-a sacrificat prietenia cu Germania sau cu

Polonia , pentru caracterul antisemit al politicii lor interne -nu poate să sacrifice ,

din cauza politicii jidovedești din România , bunele raporturi ce se prepară cu România >

////////////////////////////////////

" Magyarsag" Budapesta / 18 ian.'38

[**organ habzburgist,iredentist, interzis în România**]

Este **stupefiat de gestul Angliei și Franței** de a interveni

în favoarea minoritarilor din România .

< Deși ungurii ,în cei 20 de ani, au trăit sub un continuu război de exterminare , nimeni nu le-a luat apărarea .> Evreimea n-a fost așa de persecutată .

< Israel Struhl putea să-și vândă liniștit și mai departe alcoolul său,

a putut decima pădurile, pe evrei nu i-a pândit confiscarea bunurilor >

[**Atenție LD !**] **< Numai maghiarii au suferit ca pe vremea lui Horea , Cloșca ,**

Avram Iancu > Acum guvernul Goga se atinge de evrei [...] retrage brevetele de cârciumărit a evreilor .

[**Atenție LD !**] **< Imediat , semnatarele Trianonului au sărit .>**

< Minoritatea germană din România are un mare protector : Reichul german .

Minoritatea cârciumărească are de asemenea un mare protector : Antanta din

Apus .

Cine însă este protectorul maghiarilor ? >

////////////////////////////////////

" Pester Lloyd " , Budapesta / 18 ian.'38

[**Ziar de stânga, democrat , filosemit**]

Atitudinea antisemită a guvernului Goga nu poate fi liniștitoare

pentru maghiarii din România.

În Transilvania mulți evrei și-au menținut naționalitatea lor maghiară

și au rămas luptători credincioși ai intereselor maghiare .

De asemenea , **marea masă a evreilor sioniști** , care s-a despărțit de corpul maghiarismului , mai este **și astăzi maghiară după limbă și cultură .**

Se afirmă că Goga vrea să limiteze doar drepturile evreilor imigrați după război .

Dar **presiunile lui ACCuza sunt mari , așa că nu se știe !**

////////////////////////////////////

Timpul / Virgil Madgearu , adunare PNȚ Ilfov / 18 ian.'38

[**LD : ridicol , penibil și fals ! Campanie electorală ! tot liberalii erau de vină ! în timpul guvernărilor PNȚ nu s-a întâmplat !**]

Madgearu nu neagă necesitatea revizuirii cetățeniilor frauduloase.

Dar operațiunea trebuie făcută legal, fără abuzuri și vexațiuni

Madgearu recunoaște invazia evreească de după război ,

În intervalele 1919-1928 și 1933 -1937

////////////////////////////////////

Timpul / 24 ian.'38

Guvernul francez, luând pildă de la guvernul român [LD chiar așa ?!]
revizuește cetățeniile . Noul minister **Chautemps a creat** , pe lângă președinția
Consiliului

de miniștri, un serviciu al imigrației (cu rang de subsecretariat de stat)
condus de **Philippe Serre** .

Ziarul " Le Temps " (21 ian.) anunță că în **Ungaria nord -orientală** ,
s-a **inițiat controlul cetățeniilor** la **4.000 persoane convocate**)

////////////////////////////////////

Reacții la măsurile antisemite / 13 - 29 ian'38

**71.) Revizuirea cetățeniei- în atenția forurilor internaționale , 20-30
ian.'38**

/ Plângerile evreești / dezbatere la Societatea Națiunilor /

////////////////////////////////////

"Timpul" , 29 ian.'38

Un grup de evrei din România , denumit "**Josep Wilman** " ,
a trimis biroului **Societății Națiunilor** și lui **Istrate Micescu** o cerere în care au
solicitat

un teritoriu pe care evreii să-și poată reface un cămin propriu ,
încetând să mai fie o povară pentru popoare .

Grupul a înaintat și lui **O.Goga** o cerere în același sens , în care solicită
autorizație

pentru constituirea unei **Asociații** care să lupte pentru respectivul scop .

Cererile sunt semnate de **av.Albertal, Finkelstein, Iancu** ș.a.

Guvernul român a permis sprijin .

////////////////////////////////////

Plângeri evreești

(Arh.M.A.E , fond Conferința Păcii, Problema evreească , p. 85)

Direcția juridică a Comisariatului Minorităților / ian.'38

Statul româneste astăzi obiectul următoarelor plângeri evreești :

1. Plângerile Comit.Execut .al **Congresului Evreesc Mondial *** - 13 ian, 12
febr.'38

2. Plângerea **Alianței Israelite Universale** și
a **Societăților Evreești din Franța** - 13 ian.'38

3. Plângerea lui **Joint Foreign Committee of the Board of**
Deputies of British Jews and Anglo -Jewish Associattion - 14 ian.'38

4. Plângerea **Comitetului ptr. apărarea drepturilor Israelitilor**
din Europa centrală și orientală , 23 ian.'38

5. Plângerea **dr. R.Goldman**

6. Plângerea **dr.Filderman**

7. Plângerea **avocaților evrei** din jud. Covurlui

Se explică de ce **petiționarii exagerează**, n-au dreptate totdeauna,
nu cunosc realitățile , se contzrazic .

Se explică **legislația și procedurile** privind revizuirea cetățeniei

*** Notă :** **Congresul Mondial Evreesc** a făcut un **demers pe lângă Istrate**
Micescu

pentru ca **măsurile excepționale** împotriva evreilor din România să fie amânate
până după discutarea lor la Geneva .

Micescu a promis că va interveni pentru o moderare la București .

(Cf. "Universul " / 30 ian.'38)

////////////////////////////////////

"Universul " / 30 ian.'38

▫ **Consiliul Ligii Naționale - sesiunea 100 .**

Chestia **minorității evrești din România** a format obiectul unor **numeroase întâlniri** ale lui **Micescu** cu **Eden, Delbos, Jordan** (noua Zeelandă) și **secretariatul general** al Ligii .

72.)